Agatha Christie

Agatha Christie

Moarte în nori

Lui Ormond Beadle

CUPRINS:

Capitolul I. De la Paris la Croydon.
Capitolul II. Descoperirea.
Capitolul III. Croydon.
Capitolul IV. Ancheta.
Capitolul V. După anchetă.
Capitolul VI. Consultări.
Capitolul VII. Probabilităţi.
Capitolul VIII. Lista.
Capitolul IX. Elise Grandier.
Capitolul X. Cărţulia neagră.
Capitolul XI. Americanul.
Capitolul XII. La Horbury Chase.
Capitolul XIII. „La Antoine's”
Capitolul XIV. La Muswell Hill.
Capitolul XV. În Bloomsbury.
Capitolul XVI. Plan de bătaie.
Capitolul XVII. În Wandsworth.
Capitolul XVIII. Pe Queen Victoria Street.
Capitolul XIX. Intră şi iese din scenă domnul Robinson.
Capitolul XX. Pe Harley Street.
Capitolul XXI. Cele trei cluuri.
Capitolul XXII. Jane îşi ia o slujbă nouă.
Capitolul XXIII. Anne Morisot.
Capitolul XXIV. O unghie ruptă.
Capitolul XXV. „Mi-e frică”
Capitolul XXVI. După discursul de la cină

Pasageri.
Loc.
Nr. 2 – Doamna Giselle.
Nr. 4 – James Ryder.
Nr. 5 – Domnul Armand Dupont.
Nr. 6 – Domnul Jean Dupont.
Nr. 8 – Daniel Clancy.
Nr. 9 – Hercule Poirot.
Nr. 10 – Doctorul Bryant.
Nr. 12 – Norman Gale.
Nr. 13 – Contesa de Horbury.
Nr. 16 – Jane Grey.
Nr. 17 – Venetia Kerr

Capitolul I.
De la Paris la Croydon.

Soarele de septembrie scălda în razele sale arzătoare aeroportul Le Bourget, în timp ce pasagerii traversau pista şi se îmbarcau la bordul aeronavei „Prometheus”, ce avea să decoleze în câteva minute cu destinaţia Croydon.

Jane Grey era printre ultimii care urcau şi îşi ocupau locurile. Avea numărul 16. Câţiva pasageri trecuseră deja prin uşa centrală, pe lângă micuţa bucătărioară şi cele două toalete, spre partea din faţă a avionului. Majoritatea pasagerilor se aşezară. Pe partea opusă a intervalului, se purta o discuţie animată, dominată de un glas de femeie înalt, întrucâtva strident. Gura lui Jane se strâmbă uşor. Cunoştea prea bine glasul acela deosebit.

— Draga mea… E extraordinar… N-ai idee… Unde spui? Juan les Pins? Oh, da. Nu… Le Pinet… Da, exact aceeaşi veche adunătură… Dar, fireşte să stăm alături! Oh, nu putem? Cine?… Oh, înţeleg…

Şi apoi un glas bărbătesc – politicos, cu accent străin:

— Cu cea mai mare plăcere, doamnă.

Jane aruncă o privire cu coada ochiului.

Un omuleţ în vârstă, cu o mustaţă mare şi cap în formă de ou se muta plin de solicitudine pe locul corespunzător celui al lui Jane, pe partea opusă a intervalului.

Jane îşi întoarse uşurel capul şi le văzu pe cele două femei a căror neaşteptată întâlnire generase gestul politicos al străinului. Menţionarea numelui Le Pinet îi provocase curiozitatea, căci şi Jane fusese la Le Pinet.

Pe una şi-o amintea perfect – şi-o amintea cum o văzuse ultima oară – la masa de bacara, încleştându-şi şi descleştându-şi mâinile mici, în timp ce chipul delicat, machiat ca un porţelan de Dresda se îmbujora şi pălea alternativ. Jane îşi spuse că, dacă ar face un mic efort, şi-ar putea aminti numele ei. I-l menţionase o prietenă, care spusese: „E soţie de pair, dar nu una din cele veritabile… A fost coristă sau aşa ceva”.

Vocea prietenei trădase un dispreţ profund. Prietena era Maisie, o maseuză de primă clasă.

Cealaltă femeie, gândi Jane, în treacăt, era „autentică”. Tipul de „rasată” sadea, îşi spuse Jane, şi le uită imediat pe amândouă pentru a se concentra asupra priveliştii aeroportului Le Bourget, atât cât îi permitea hubloul avionului. În preajmă, se aflau alte câteva avioane, dintre care unul arăta ca un miriapod mare, metalic.

Singurul loc spre care era ferm hotărâtă să nu privească se afla chiar în faţa ei, unde, pe scaunul de vizavi, stătea un tânăr.

Acesta purta un pulover de un albastru-petrol. Jane se încăpăţâna să nu privească mai sus de pulover. Dacă o făcea, s-ar fi putut să-i întâlnească ochii, or asta nici în ruptul capului!

Mecanicii strigau în franceză… Avionul trepidă… Se linişti… Trepidă iar… Piedicile de la roţi fură înlăturate… Avionul porni.

Jane îşi ţinu respiraţia. Era abia la al doilea zbor. Încă se mai simţea înfiorată. Părea… Părea că vor intra inevitabil în

gardul ăla… Nu, se desprindeau de pământ… Sus… Tot mai sus… Planau în arc de cerc… Le Bourget rămăsese sub ei.

Zborul de amiază spre Croydon începuse. La bordul avionului se aflau douăzeci şi unu de pasageri – zece în compartimentul din faţă, unsprezece în cel din spate. Echipajul era format din doi piloţi şi doi stevarzi. Zgomotul motoarelor era foarte estompat. Nu trebuia să-ţi pui vată în urechi. Totuşi se auzea suficient de puternic pentru a descuraja conversaţia şi a încuraja gândurile.

În timp ce avionul zbura deasupra Franţei în drum spre Canalul Mânecii, pasagerii din compartimentul din spate îşi rumegau propriile gânduri.

Jane Grey gândea: „N-am să mă uit la el… N-am să mă uit… E mult mai bine aşa. Voi continua să privesc pe hublou şi să mă gândesc. Îmi voi alege un lucru anume la care să mă gândesc – ăsta-i întotdeauna cel mai bun mijloc. Îmi va ţine mintea în frâu. Voi începe şi voi trece în revistă totul”.

Hotărâtă, îşi îndreptă mintea în urmă, la ceea ce numea ea început şi anume la procurarea unui bilet pentru Tombola Irlandeză. Fusese o extravagantă, una plină de emoţii.

În salonul de coafură, în care lucrau Jane şi alte cinci tinere, se dezlănţuise o mulţime de râsete, glume şi tachinări.

— Ce faci dacă câştigi, dragă?

— Ştiu eu ce fac.

Planuri… Castele în Spania… O grămadă de mici împunsături prieteneşti.

Ei bine, nu câştigase… Mai precis, nu câştigase marele premiu; dar câştigase o sută de lire.

O sută de lire.

— Cheltuie o jumătate, dragă, şi cealaltă păstreaz-o pentru zile negre. Nu se ştie niciodată.

— În locul tău mi-aş cumpăra o blană… Una cu adevărat tip-top.

— Ce zici de-o croazieră?

Jane se oprise o clipă la ideea unei croaziere, dar, în cele din urmă, rămase credincioasă primului gând. O săptămână la Le Pinet. O mulţime de cliente de-ale ei fuseseră sau tocmai reveniseră de la Le Pinet. În timp ce degetele-i dibace mânuiau bigudiurile, iar gura rostea mecanic obişnuitele fraze: „Să vedem, de cât timp aveţi permanentul, doamnă?”, „Părul dumneavoastră are o culoare deosebită, doamnă”. „A fost o vară minunată, nu-i aşa, doamnă?”, Jane îşi spunea în gând: „De ce dracu nu pot să merg şi eu la Le Pinet?” Ei bine, putuse.

Îmbrăcămintea nu prezentase cine ştie ce greutate. Jane, asemenea majorităţii fetelor londoneze care lucrau în stabilimente elegante, se pricepea să scoată efecte miraculoase în materie de modă cu o cheltuială extrem de redusă. Manichiura, machiajul şi coafura erau fără reproş.

Jane plecă la Le Pinet.

Acum, în gând, se întreba cum de fusese posibil ca cele zece zile la Le Pinet să se ducă de râpă din cauza unui incident.

Un incident la ruletă, Jane îşi permise să aloce o anumită sumă pe seară plăcerii jocurilor de noroc. Era hotărâtă să nu depăşească suma stabilită. Contrar regulei împământenite, începutul lui Jane fusese marcat de ghinion. Era în a patra zi, la ultima mizăă din seara aceea. Până acum mizase cu prudenţă pe culoare sau pe una din cifre. Câştigase ceva, dar mai mult pierduse. Acum aştepta, cu miza în mână.

Erau două numere pe care nu mizase nimeni – cinci şi şase. Să mizeze, acum, la sfârşit, pe unul din ele? Dar, pe care? Cinci, sau şase? Care o inspira?

Cinci… Cinci avea să iasă. Bila fu lansată. Jane întinse mâna, şase, va miza pe şase.

Chiar la timp. Ea şi un alt jucător de peste drum de ea mizară simultan – ea pe şase, el pe cinci.

— Rien ne va plus, spuse crupierul.

Bila clincăni şi se opri.

— Le numéro cinq, rouge, impair, manque.

Lui Jane îi venea să plângă de enervare. Crupierul adună mizele, plăti. Bărbatul de vizavi spuse:

— N-ai de gând să-ţi iei câştigul?

— Al meu?

— Da.

— Dar eu am mizat pe şase.

— Ba deloc. Eu am mizat pe şase, iar dumneata pe cinci.

Zâmbea… Un zâmbet foarte atrăgător. Dinţi albi strălucind pe-o faţă foarte bronzată, părul scurt, creţ.

Pe jumătate neîncrezător, Jane îşi ridică câştigul. Era adevărat? Se simţea puţin zăpăcită. Poate chiar mizase pe cinci. Se uită cu îndoială la străin, iar acesta îi zâmbi din nou.

— Perfect, spuse el. Dacă-l lăsai acolo, se găsea imediat cineva care să-l ia, cineva care n-avea nici un drept asupra lui. E un truc vechi.

Apoi, cu o înclinare prietenească din cap, se îndepărtase. Şi ăsta fusese un gest drăguţ din partea lui. Altfel, ar fi putut crede că-i oferise câştigul lui doar pentru a se apropia de ea. Dar nu… Nu-i genul acela de bărbat. Era drăguţ… (Iar acum uite-l stând chiar în faţa ei!)

Dar acum totul se terminase… Banii cheltuiţi… Trecuseră şi cele două zile, ultimele, la Paris (zile destul de dezamăgitoare)… Iar acum spre casă…

„Şi ce va urma?” „Stop! Le porunci Jane gândurilor ei. Nu vă îndreptaţi spre ce va urma. Nu ajută la nimic”.

Cele două femei îşi întrerupseră sporovăiala.

Jane se uită în lungul intervalului. Porţelanul de Dresda, scoase o exclamaţie iritată, examinându-şi o unghie ruptă. Sună, iar la apariţia stevardului, spuse:

— Trimite-mi servitoarea. E în compartimentul celălalt.

— Da, doamnă.

Stevardul, respectuos, foarte rapid şi eficient, dispăru. Apăru, în scurt timp, o franţuzoaică tănără şi brunetă, îmbrăcată în negru, purtând o casetă mică de bijuterii.

Lady Horbury îi vorbi în franceză.

— Madelaine, vreau caseta roşie de marochin.

Servitoarea o luă în lungul intervalului. În capătul avionului erau stivuite nişte pături şi genţi.

Fata reveni cu o mică trusă de toaletă, roşie.

Cicely Horbury o luă şi expedie servitoarea.

— În regulă, Madeleine, am s-o ţin la mine.

Servitoarea plecă. Lady Horbury deschise trusa şi scoase o pilă de unghii. Apoi se cercetă lung şi atent într-o oglinjoară şi îşi refacu ici, colo, machiajul… Puţină pudră, ruj mai mult.

Jane zâmbi dispreţuitor, privirea îi trecu mai departe.

În spatele celor două femei stătea străinul mic de statură care îi cedase locul „rasatei”. Înfofolit zdravăn în fulare de prisos, părea cufundat într-un somn adânc. Poate stânjenit de privirea lui Jane, deschise ochii, se uită o clipă la ea, apoi îi închise din nou.

Lângă el se afla un bărbat înalt cu părul cărunt şi cu un chip autoritar. Avea în faţă o cutie de flaut deschisă şi lustruia flautul cu o grijă drăgăstoasă. Ciudat, gândi Jane, nu arăta a muzician… Mai degrabă a judecător sau doctor.

În spatele lor se găseau doi francezi, unul cu barbă, iar celălalt mult mai tânăr – probabil fiul lui. Vorbeau şi gesticulau cu însufleţire.

Pe partea avionului pe care stătea Jane, priveliştea era blocată de bărbatul în pulover albastru, bărbatul la care, din anumite motive absurde, era hotărâtă să nu se uite.

„E absurd să mă simt… Atât de emoţionată. Parcă aş avea şaptesprezece ani”, gândi cu ciudă Jane.

În faţa ei, Norman Gale gândea: „E drăguţă… Într-adevăr drăguţă… Îşi aminteşte perfect de mine. Arăta atât de dezamăgită când pierduse tot ce mizase. Merita mult mai mult s-o vezi bucurându-se când câştiga. Mam descurcat destul de bine. E foarte atrăgătoare când zâmbeşte. Nu are pioree… Gingii sănătoase, dinţi strălucitori… La dracu, sunt foarte emoţionat. Trezeşte-te, băiatule…”

Spuse stevardului care se agita prin preajma lui cu meniul:

— Vreau limbă rece.

Contesa de Horbury se gândea: „Dumnezeule, ce mă fac? E încurcătura dracului… Încurcătura dracului! Nu văd decât o soluţie. Măcar de m-ar ţine nervii. Pot s-o fac? Pot să pozez? Sunt cu nervii la pământ. Asta-i cocaina! De ce m-oi fi luat de cocainã? Faţa mea arată îngrozitor, pur şi simplu îngrozitor. Ce-i mai rău e că pisica asta, Venetia Kerr, e lângă mine. Întotdeauna se uită la mine de parcă aş fi murdară. Îl vroia pe Stephen pentru ea. Ei bine, nu l-a avut! Faţa asta lungă a ei mă calcă pe nervi. Seamănă perfect cu o iapă. Nu pot să sufăr femeile asta rasate. Dumnezeule, ce mă fac? Trebuie să mă hotărăsc. Ticăloasa bătrână se va ţine de cuvânt”…

Cotrobăi în poşetă după tabacheră şi înfipse una într-un portţigaret lung. Mâinile îi tremurau uşor.

Onorabila Venetia Kerr gândea: „Târfuliţă împuţită – asta e. Teoretic, poate fi virtuoasă, dar e târfă din fire. Bietul Stephen… Măcar de-ar putea scăpa de ea…”

Simţi la rândul ei nevoia unei ţigări. Acceptă focul oferit de Cicely Horbury.

Stevardul spuse:

— Scuzaţi-mă, doamnelor, nu se fumează.

Cicely Horbury exclamă:

— La dracu!

Hercule Poirot gândea: „E drăguţă micuţa aia de acolo. Are o bărbie hotărâtă. De ce o fi atât de necăjită? De ce e atât de hotărâtă să nu se uite la tânărul chipeş din faţa ei? E foarte conştientă de prezenţa lui, şi el de a ei…” Avionul prinse un gol de aer. „Mon estomac”, îşi spuse Hercule Poirot şi închise ochii.

Lângă el, doctorul Bryant, lustruindu-şi flautul cu mâini nervoase, gândea: „Nu mă pot decide. Pur şi simplu nu pot să mă decid. E un punct-cheie în cariera mea…”

Nervos, îşi scoase flautul din cutie mângâindu-l drăgăstos… Muzica… În muzică uiţi de toate. Aproape zâmbind, duse flautul la buze, apoi îl coborî din nou. Omuleţul mustăcios de lângă el dormea adânc. Fusese un moment, când avionul se zgâlţâise puţin, când se făcuse verde la faţă. Doctorul Bryant fu fericit că nu suferea nici de rău de tren, nici de rău de mare, nici de rău de înălţime…

Domnul Dupont père se întoarse emoţionat şi strigă spre domnul Dupont fils de lângă el:

— Nu încape nici un dubiu. Se înşeală cu toţii – nemţii, americanii, englezii! Datează total greşit olăritul preistoric. Ia mostrele de Samarra…

Jean Dupont, înalt, blond, cu un fals aer indolent, spuse:

— Trebuie să iei în considerare toate sursele. Există Tall Halaf, şi Sakje Geuze…

Îşi continuară discuţia.

Armand Dupont deschise o servietă burduşită.

— Ia pipele astea kurde, aşa cum sunt făcute azi. Sunt ornamentate cu motive aproape identice cu cele de pe oalele din anii 5000 î. C.

Un gest grăitor aproape zbură farfuria pe care stevardul i-o punea în faţă.

Domnul Clancy, scriitor de romane poliţiste, se ridică de pe locul său, din spatele lui Norman Gale şi se îndreptă spre capătul avionului, scoase din buzunarul fulgarinului său un ghid Bradshaw al continentului, se întoarse şi începu să elaboreze un complicat alibi în scopuri profesionale.

Domnul Ryder, pe locul din faţa scriitorului, gândea: „Va trebui să fiu cu ochi-n patru, dar nu va fi uşor. Nu văd cum am să ridic cota următorului dividend. Dacă scăpăm ocazia, ne-am ars… Oh, la dracu!”

Norman Gale se ridică şi se duse la toaletă. De îndată ce-l văzu plecând, Jane scoase o oglindă şi se privi neliniştită. Şi ea îşi reîmprospătă machiajul.

Un stevard îi aduse cafeaua.

Jane privi pe hublou. Dedesubt, Canalul Mânecii strălucea albastru în soare.

O viespe bâzâi pe lângă capul domnului Clancy, şi acesta o alungă absent. Viespea zbură să inspecteze cafelele domnului Dupont.

Jean Dupont o strivi cu îndemânare.

În avion se instaură liniştea. Discuţiile încetară, dar gândurile îşi urmară cursurile.

Chiar la coada avionului, pe locul numărul 2, capul doamnei Giselle căzu uşor înainte. S-ar fi putut zice că adormise. Dar nu vorbea, nici nu se gândea.

Madame Giselle murise…

Capitolul II.

Descoperirea.

Henry Mitchell, cel mai mare dintre cei doi stevarzi, trecea ager de la o masă la alta lăsând notele de plată. Într-o jumătate de oră aveau să aterizeze la Croydon. Aduna bancnotele şi monedele, se înclina, rostea: „Mulţumesc, domnule. Mulţumesc, doamnă.” La masa celor doi francezi trebui să aştepte câteva clipe, cei doi fiind ocupaţi cu gesticulatul şi discuţia. Şi nici nu se putea aştepta la cine ştie ce bacşiş de la ei, îşi spuse răutăcios. Doi dintre pasageri dormeau – omuleţul cu mustaţă şi bătrâna din spate. Ea dădea bacşiş gras… Şi-o amintea din alte câteva zboruri. De aceea se reţinea de la o trezi.

Omuleţul se deşteptă şi plăti sticla cu apă minerală şi biscuiţii, ceea ce reprezenta toată consumaţia lui.

Mitchell o lăsă cât putu pe cealaltă pasageră. Cu aproximativ cinci minute înainte de aterizarea la Croydon, se opri lângă ea şi se aplecă.

— Scuzaţi, doamnă, nota dumneavoastră, îşi lăsă respectuos mâna pe umărul ei. Femeia nu se trezi. Apăsă mai tare, o scutură cu blândeţe, dar singurul rezultat fu neaşteptata prăbuşire a trupului în scaun. Mithell se aplecă asupra ei, apoi se îndreptă alb la faţă.

Albert Davis, stevardul secund, spuse:

— Phiuu! Ei, lasă-mă!
— Îţi spun că-i adevărat.
Mitchell era alb şi tremura.
— Eşti sigur, Henry?
— Al naibii de sigur. Cel puţin… Ei bine, presupun că ar putea fi un atac de cord.
— În câteva minute ajungem la Croydon.
— Măcar de i s-ar fi făcut doar rău…
Rămaseră indecişi câteva clipe, apoi îşi puseră la punct strategia. Mitchell reveni în compartimentul din spate. Merse din masă în masă, îşi înclină capul şi murmură confidenţial:
— Scuzaţi-mă, domnule, sunteţi cumva doctor…?
Norman Gale spuse:
— Sunt stomatolog. Dar dacă pot să ajut cu ceva… Se ridică pe jumătate.
— Eu sunt doctor, spuse domnul Bryant. Care-i problema?
— Acolo, în spate, e o doamnă… Nu-mi place cum arată.
Bryant se ridică şi-l însoţi pe stevard. Neobservat, omuleţul cu mustaţă îi urmă.
Doctorul Bryant se aplecă asupra siluetei de pe locul numărul 2, silueta unei femei solide, de etate medie, îmbrăcată toată în negru.
Examenul doctorului fu scurt. Spuse:
— E moartă.
Mitchell întrebă:
— Ce credeţi că a fost… Atac de cord?
— Nu mă pot pronunţa fără un examen amănunţit. Când ai văzut-o ultima dată… În viaţă, adică?
Mitchell reflectă.
— Era bine când i-am adus cafeaua.
— Când a fost asta?
— Păi cam acum vreo trei sferturi de oră… Cam p-aici. Apoi, când am venit cu nota de plată, am crezut că dormea…
Bryant spuse:

— E moartă de cel puţin o jumătate de oră.

Discuţia lor începuse să provoace interes… Capetele se întorceau spre ei, gâturile se răsuceau să asculte.

— S-ar putea să fi fost un atac, nu-i aşa? Întrebă Mitchell cu speranţă.

Se agăţase de teoria atacului de cord.

Sora soţiei sale avea atacuri, şi el îşi închipuia că atacurile erau lucruri obişnuite, uşor de înţeles.

Doctorul Bryant nu avea nici o intenţie să se pronunţe cu hotărâre. Se mulţumi doar să clatine din cap cu o expresie încurcată.

De lângă el se auzi un glas – glasul omuleţului înfofolit, cu mustaţă.

— Are un semn pe gât, spuse el.

Vorbea parcă scuzându-se conştient că i se adresează unui specialist.

— Adevărat, spuse doctorul Bryant. Capul femeii fu mişcat dintr-o parte în alta. Pa gât, lateral, se afla un semn minuscul, cât un punct.

— Pardon… Cei doi Dupont se alăturară grupului. Ascultară de câteva minute. Spuneţi că doamna e moartă şi că are un semn pe gât?

Cel care vorbise era Jean Dupont.

— Îmi permiteţi să fac o remarcă? O sugestie, poate. Pe aici zbura o viespe. Eu am omorât-o. Arătă insecta de pe o farfurioară de cafea. N-ar fi posibil ca doamna să fi murit ca urmare a înţepăturii viespii? Am auzit că se întâmplă astfel de lucruri.

— E posibil, aprobă Bryant. Cunosc cazuri. Da, asta poate fi o explicaţie, mai ales dacă suferea de inimă…

— Mai pot să vă ajut cu ceva? Întrebă stevardul. Într-un minut, suntem la Croydon.

— Uşurel, uşurel, rosti doctorul Bryant, dându-se puţin într-o parte. Nu mai e nimic de făcut. Stevardul… Ăă… Cadavrul nu trebuie mişcat din loc.

— Da, domnule, înţeleg foarte bine.

Doctorul Bryant se pregăti să-şi reia locul şi se uită oarecum surprins la străinul înfofolit care-i stătea în cale.

— Dragul meu domn, spuse el, cel mai bun lucru e să te întorci la locul dumitale. Într-o clipă suntem la Croydon.

— Asta-i drept, domnule, spuse şi stevardul şi ridică glasul. Vă rog să vă reluaţi locurile, toată lumea.

— Pardon, spuse omuleţul, mai e ceva…

— Ceva?

— Mais oui, ceva ce s-a scăpat din vedere.

Se făcu înţeles cu vârful pantofului. Stevardul şi doctorul Biyant urmăriră mişcarea. Pe podea, pe jumătate ascunsă de poala fustei, surprinseră o licărire de galben cu negru.

— Altă viespe? Rosti surprins doctorul.

Hercule Poirot îngenunche. Scoase din buzunar o mică pensetă şi o mânui cu delicateţe. Apoi se ridică ţinând în mână trofeul.

— Da, seamănă mult cu o viespe, spuse el; dar nu e viespe!

Întoarse obiectul, aşa încât stevardul cât şi doctorul să-l poată vedea foarte bine. Era un mic nod din mătase scămoşată, galben cu negru, ataşat la un pin lung, ciudat ca aspect, cu vârful decolorat.

— Doamne milostive! Sfinte Doamne! Exclamaţia venea de la scundul domn Clancy, care îşi părăsise locul, şi care căuta cu disperare să se înalţe peste umărul stevardului. Extraordinar, zău, e cel mai extraordinar lucru pe care l-am văzut în viaţa mea! Pe ce am mai sfânt, n-aş fi crezut niciodată una ca asta!

— Vreţi să fiţi mai explicit, domnule? Întrebă stevardul. Recunoaşteţi obiectul ăsta?

— Dacă-l recunosc? Bineînţeles că îl recunosc. Domnul Clancy se umflă în pene cu mândrie şi satisfacţie. Obiectul acesta, domnilor, este un spin aruncat prin tuburi de suflat de anumite triburi… Ăă… Nu-mi aduc aminte pe moment dacă din America de Sud sau din Borneo; dar, neîndoielnic, e o săgeată a băştinaşilor care a fost suflată printr-o ţeavă, şi tare mă tem că în vârf…

— Este renumita otravă a indienilor din America de Sud, completă Hercule Poirot. Şi adăugă: Mais enfin! Est-ce que c'est possible?

— E de-a dreptul extraordinar, spuse domnul Clancy, încă animat de-o emoţie radioasă. Cu totul extraordinar! Sunt eu scriitor de romane poliţiste, dar ca să întâlnesc în realitate…

Nu-şi mai găsi cuvintele.

Avionul se înclină uşor şi cei ce stăteau în picioare se dezechilibrară puţin. Avionul plana în cerc pregătindu-se să aterizeze pe aeroportul din Croydon.

Capitolul III.

Croydon.

Stevardul şi doctorul nu mai erau stăpânii situaţiei. Locul fusese uzurpat de un omuleţ ou o înfăţişare destul de absurdă, înfofolit în fulare. Vorbea cu o autoritate şi o siguranţă ce se cereau ascultate, astfel încât nimănui nu-i trecu prin minte să-l ia la întrebări.

Îi şopti ceva lui Mitchell, acesta dădu din cap şi, facându-şi loc printre pasageri, se postă în pragul uşii care ducea pe lângă toalete spre partea din faţă a avionului. Avionul atinse pământul şi rula în lungul pistei. Când în sfârşit se opri, Mitchell ridică glasul.

— Trebuie să vă rog, doamnelor şi domnilor, să vă păstraţi locurile şi să rămâneţi aici până când cineva dintre autorităţi va prelua cazul. Sperăm că nu veţi fi nevoiţi să aşteptaţi mult.

Îndreptăţirea acestui ordin fu apreciată de majoritatea pasagerilor, însă o persoană protestă strident.

— Prostii, strigă lady Hosbury mânioasă. Nu ştii cine sunt? Insist să mi se permită să plec imediat.

— Îmi pare foarte rău, doamnă. Nu se pot face excepţii.

— Dar e absurd, complet absurd. Cicely bătu din picior furioasă. Am să mă plâng la companie. E revoltător să fim închişi aici cu un cadavru.

Venetia Kerr vorbi cu glasul său tărăgănat, educat:

— Zău, dragă, e cu adevărat cutremurător, dar îmi închipui că va trebui să ne supunem. Se aşează şi scoase pachetul cu ţigări. Acum pot fuma, stevarde?

Hărţuit, Mitchell spuse:

— Presupun că acum nu mai contează, domnişoară.

Se uită peste umăr. David debarcase pasagerii din compartimentul din faţă al avionului pe uşa de urgenţă şi acum pleca în căutarea de noi ordine.

Aşteptarea nu fu lungă, dar pasagerilor li se păru că trecuse cel puţin o jumatate de oră până când o siluetă dreaptă, soldăţească în civil, însoţită de un poliţist în uniformă traversară în fugă aerodromul şi năvăliră în avion prin uşa pe care Mitchell o ţinea deschisă.

— Ei, ce sunt toate astea? Întrebă noul venit pe un ton oficial şi repezit.

Îl ascultă pe Mitchell, apoi pe doctorul Bryant şi aruncă o privire rapidă spre silueta prăbuşită a moartei.

Dădu un ordin poliţistului, apoi se adresă pasagerilor.

— Vreţi să fiţi amabili să mă urmăriţi, doamnelor şi domnilor?

Îi escortă afară din avion şi apoi de-a lungul aerodromului, dar nu intră în aripa destinată călătorilor; în schimb, îi conduse într-o cameră particulară.

— Sper să nu vă reţin mai mult decât este necesar, doamnelor şi domnilor.

— Ascultă, inspectore, spuse domnul James Ryder. Am o importantă întâlnire de afaceri la Londra.

— Regret, domnule.

— Sunt lady Horbury. Consider că este absolut revoltător să fiu reţinută în această problemă!

— Îmi pare sincer rău, lady Horbury; dar, vedeţi dumneavoastră, asta este o problemă foarte serioasă. Se pare ca e vorba de o crimă.

— Săgeţile otrăvite ale indienilor sud-americani, murmură în delir domnul Clancy, zâmbind fericit.

Inspectorul îl privi bănuitor.

Arheologul francez vorbi agitat în franceză, şi inspectorul îi răspunse rar şi cu grijă în aceeaşi limbă.

Venetia Kerr spuse:

— Povestea asta este cum nu se poate mai agasantă, dar presupun că trebuie să-ţi faci datoria, inspectore, la care acesta răspunse cu o oarecare gratitudine:

— Mulţumesc, doamnă.

Apoi continuă:

— Doamnelor şi domnilor, vă rog să rămâneţi aici, aş vrea să schimb câteva cuvinte cu doctorul… Ăă. Doctorul.?

— Bryant e numele meu.

— Mulţumesc. Urmaţi-mă, doctore.

— Pot să asist la întrevederea dumneavoastră?

Cel care vorbise era omuleţul cu mustaţă.

Inspectorul se întoarse spre el cu o replică tăioasă pe buze. Apoi chipul i se schimbă brusc.

— Îmi pare rău, monsieur Poirot, spuse el, eşti atât de înfofolit încât nu te-am recunoscut. Cum să nu, poftim. Ieşi însoţit de Bryant şi Poirot, urmărit de privirea bănuitoare a celorlalţi.

— Lui de ce i s-a permis să iasă şi noi trebuie să rămânem aici? Strigă Cicely Horbury.

Venetia Kerr se aşează resemnată pe o banchetă.

— Probabil e unul din poliţia franceză, spuse ea, sau un spion. Îşi aprinse o ţigară.

Norman Gale îi spuse destul de timid lui Jane:

— Cred că te-am văzut la… Ăă… Le Pinet.

— Am fost la Le Pinet.

Norman Gale continuă:

— E un loc extraordinar de atrăgător. Îmi plac pinii.

Jane spuse:

— Da, miros atât de plăcut.

Apoi amândoi se opriră, neştiind cum să continue.

În cele din urmă, Gale spuse:

— Eu… Ăă… Te-am recunoscut imediat în avion.

Jane exprimă o mare surpriză:

— Serios?

Gale întrebă:

— Crezi că femeia aia chiar a fost omorâtă?

— Aşa presupun, răspunse Jane. Într-un fel e cutremurător, dar e şi destul de scârbos, şi se înfioră un pic, iar Norman Gale se apropie uşurel, într-un mod protector.

Domnii Dupont vorbeau între ei în franceză. Domnul Ryder făcea calcule într-un carneţel şi, din când în când, se uita la ceas. Cicely Horbury bătea nerăbdătoare cu piciorul în podea. Îşi aprinse o ţigară cu o mână tremurătoare.

Un poliţist masiv, cu o înfăţişare impasibilă, stătea rezemat de partea dinspre interior a uşii.

În camera alăturată, inspectorul Japp vorbea cu doctorul Bryant şi Hercule Poirot.

— Ai un talent nemaipomenit de a apărea în cele mai neaşteptate locuri, monsieur Poirot.

— Oare nu e aeroportul Croydon niţeluş mai departe de raza dumitale de acţiune, prietene? Întrebă Poirot.

— Ah, sunt în urmărirea unui mare contrabandist. A fost un noroc să mă aflu la faţa locului. Asta este cea mai uluitoare afacere pe care am întâlnit-o în ultimii ani. Şi acum, să trecem la treabă.

În primul rând, doctore, poate vreţi sa-mi daţi numele dumneavoastră complet şi adresa.

— Roger James Bryant. Sunt specialist în O. R. L. Adresa mea este Harley Street 329.

Un poliţist placid, ce stătea la o masă, aşternu pe hârtie aceste date.

— Fireşte, medicul nostru legist va examina cadavrul, spuse Japp, dar am vrea să veniţi la anchetă, doctore.

— Foarte bine.

— Puteţi să ne daţi vreun indiciu cu privire la ora când a survenit moartea?

— Când am examinat-o, femeia trebuie să fi fost moartă de cel puţin jumatate de oră; asta s-a petrecut cu câteva minute înainte de a ateriza la Croydon. Nu pot să merg mai

departe de atât, dar am înţeles de la stevard că vorbise cu ea, cu aproximativ o jumătate de oră mai devreme.

— Ei bine, din punct de vedere practic, asta ne uşurează sarcina. Presupun că nu are rost să vă întreb dacă nu aţi observat ceva suspect?

Doctorul scutură din cap.

— Iar eu, eu dormeam, spuse Poirot cu un regret adânc, îmi e aproape tot atât de rău în aer, cum îmi e şi pe mare. Întotdeauna mă înfăşor bine şi încerc să dorm.

— Vreo idee cu privire la cauza morţii, doctore?

— N-aş vrea să mă pronunţ hotărât în acest stadiu. Ăsta e un caz de autopsie.

Japp dădu înţelegător din cap.

— Ei bine, doctore, spuse el, nu cred că mai e nevoie să vă mai reţinem. Mă tem că… Ăă… Va trebui să îndepliniţi anumite formalităţi, ca toţi pasagerii, de altfel. Nu putem face excepţii.

Doctorul Bryant zâmbi.

— Aş prefera să vă asiguraţi că n-am nici o… ăă… Ţeavă de suflat sau altă armă mortală asupra persoanei mele, spuse el cu gravitate.

— Roger va avea grijă de asta. Japp arătă cu capul spre subordonatul său. Apropo, doctore, aveţi vreo idee ce ar putea fi pe ăsta…?

Indică spinul pătat care zăcea într-o cutiuţă pe masa din faţa lui.

Doctorul Bryant clătină din cap.

— Greu de spus fără analize. Curara este otrava obişnuită folosită de băştinaşi, cel puţin aşa cred.

— Ar fi putut provoca moartea?

— Este o otravă cu acţiune foarte rapidă.

— Dar nu foarte uşor de procurat, nu-i aşa?

— Deloc uşor pentru un profan.

— Atunci va trebui sa vă cercetăm în mod suplimentar, spuse Japp, deja îndrăgostit de propria-i glumă. Rogers!

Doctorul şi poliţistul părăsiră camera.

Japp se lăsă pe spate cu scaunul şi se uită la Poirot.

— Bizară afacere, spuse el. Puţin prea senzaţională să fie adevărată. Vreau să spun, ţevi de suflat şi săgeţi otrăvite într-un avion… Ei bine, asta este o insultă la adresa inteligenţei.

— Asta este o remarcă foarte profundă, prietene, spuse Poirot.

— Doi oameni de-ai mei cercetează avionul, spuse Japp. Mai vin un om care să ia amprentele şi un fotograf. Cred că ar fi mai bine să-i vedem acum pe stevarzi.

Se îndreptă spre uşă şi dădu un ordin. Cei doi stevarzi fură introduşi. Cel mai tânăr părea pierdut şi emoţionat. Celălalt stevard încă arăta alb la faţă şi înspăimântat.

— Perfect, flăcăilor, spuse Japp. Luaţi loc. Aveţi toate paşapoartele? Bun.

Se uită repede prin ele.

— Ah, iată. Marie Morisot – paşaport francez. Ştiţi ceva despre ea?

— Am mai văzut-o. Călătorea foarte des dinspre Anglia, spuse Mitchell.

— Ah! Probabil în probleme de afaceri. Ştii cumva ce fel de afceri?

Mitchell scutură din cap. Stevardul mai tânăr spuse:

— Şi eu mi-o amintesc. Am văzut-o în zborul de dimineaţă – cel care pleacă la opt din Paris.

— Care din voi a fost cel care a văzut-o ultimul în viaţă?

— El. Stevardul mai tânăr îl indică pe colegul său.

— Aşa e, spuse Mitchell. Asta a fost când i-am dus cafeaua.

— Cum arăta atunci?

— Nu pot spune că am observat. Doar i-am dat zahărul şi i-am oferit lapte, pe care l-a refuzat.

— Ce oră era?

— Ei bine, n-aş putea preciza. La ora aceea, eram deasupra Canalului. S-ar putea să fi fost în jur de două.

— Cam pe aici, spuse Albert Davis, celălalt stevard.

— Şi când ai mai văzut-o după aceea?

— Când i-am dus nota de plată.
— Ce oră era?
— Cam cu un sfert de oră mai târziu. Credeam că doarme. Dumnezeule… Atunci trebuie să fi fost moartă!
Vocea stevardului suna impresionată.
— N-ai observat nici un semn al acesteia…
Japp arătă mica suliţă asemănătoare unei viespi.
— Nu, domnule, nu am observat.
— Şi acum dumneata, Davis?
— Ultima oară când am văzut-o a fost când am împărţit biscuiţi pentru brânzeturi. Pe atunci arăta perfect.
— Care este sistemul vostru de a servi masa? Întrebă Poirot. Serviţi fiecare în compartimente separate?
— Nu, domnule, lucrăm împreună. Supa, apoi carnea, legumele şi salata, apoi desertul şi aşa mai departe. De obicei, servim prima dată în compartimentul din spate, apoi ducem în compartimentul din faţă porţii proaspete.
Poirot dădu din cap.
— A vorbit această femeie Morisot cuiva din avion sau a arătat că recunoaşte pe cineva? Întrebă Japp.
— N-am observat, domnule.
— Dumneata, Davis?
— Nu, domnule.
— Şi-a părăsit locul în timpul călătoriei?
— Nu cred, domnule.
— Nu aveţi niciunul din voi vreo idee, care ar putea arunca o oarecare lumină asupra acestei afaceri?
Amândoi bărbaţii reflectară, apoi clătinară din cap.
— Ei bine, atunci asta e tot, deocamdată. Ne vedem mai târziu.
Henry Mitchell spuse cu tristeţe:
— S-a întâmplat o treabă urâtă, domnule. Nu-mi place că s-a întâmplat în tura mea.
— Ei bine, nu văd de ce ai avea vreo vină, spuse Japp. Totuşi, sunt de acord cu dumneata, e o treabă urâtă.
Făcu un gest de concediere. Poirot se înclină.

— Permite-mi o mică întrebare.
— Dă-i drumul, monsieur Poirot.
— Aţi observat vreunul din voi vreo viespe zburând în avion?
Cei doi bărbaţi clătinară din cap.
— Din câte ştiu eu, nu a fost nici o viespe, spuse Mitchell.
— A fost o viespe, spuse Poirot. Am găsit-o moartă pe farfuria unuia dintre pasageri.
— Ei bine, eu nu am văzut-o, domnule, spuse Mitchell.
— Eu nici atât, spuse Davis.
— Nu contează.
Cei doi stevarzi părăsiră încăperea. Japp îşi aruncă rapid privirea prin paşapoarte.
— Avem o contesă la bord, spuse el. Presupun ca e cea care face tărăboi. E bine să o vedem pe ea mai întâi, înainte de a se duce fuguţa la Casa regală să se plângă de metodele brutale ale poliţiei.
— Presupun că veţi cerceta cu mare grijă toate bagajele – cele de mână – ale pasagerilor din compartimentul din spate?
Japp făcu vesel cu ochiul.
— Vai, dar ce crezi, monsieur Poirot? Trebuie să găsim ţeava aceea – dacă într-adevăr există o ţeavă şi nu visăm cu toţii! Mie mi se pare ca un coşmar. Sper că scriitoraşul ăla nu a luat-o razna şi s-a hotărât să comită o crimă pe viu, nu pe hârtie? Afacerea asta cu săgeata otrăvită pare să-i placă.
Poirot clătină neîncrezător din cap.
— Da, continuă Japp, fiecare va fi cercetat, indiferent de ce hram poartă; şi va fi cercetat şi cel mai mic colţişor al bagajelor pe care le-au avut pasagerii la ei – asta-i clar.
— S-ar putea face o listă foarte exactă, sugeră Poirot, o listă cu ce avea fiecare la el.
Japp îl privi curios.
— Dacă spui aşa, aşa se face, monsieur Poirot. Deşi, nu prea înţeleg unde vrei să ajungi. Doar ştim ce căutăm.

— Dumneata, poate, mon ami, dar eu nu sunt sigur. Eu caut ceva, dar nu ştiu ce.

— O luăm iar de la capăt monsieur Poirot. Dumitale chiar îţi place să complici lucrurile, nu-i aşa? Şi acum să o chemăm pe Excelenţa sa, înainte să apuce să-mi scoată ochii.

Totuşi, lady Horbury se arătă remarcabil mai calmă. Acceptă un scaun şi răspunse la întrebările lui Japp fără cea mai mică ezitare. Spuse că era soţia contelui de Horbury, îşi dădu adresa Horbury Chase, Sussex, şi Grosvenor Square 315, Londra. Se întorcea la Londra de la Le Pinet şi Paris. Moarta îi era total necunoscută. Nu observase nimic suspect în timpul zborului. În orice caz, locul ei era orientat spre partea din faţă a avionului, aşa că nu avusese ocazia să vadă nimic din ceea ce se întâmpla în spatele ei. Nu-şi părăsise locul în timpul călătoriei. Din câte îşi amintea, nimeni nu intrase în compartimentul din spate venind din cel din faţă, cu excepţia stevarzilor. Nu-şi amintea exact, dar credea că doi dintre bărbaţi părăsiseră compartimentul din spate ca să meargă la toaletă, însă nu era sigură. Nu observase pe nimeni mânuind ceva care ar fi putut semăna cu o ţeavă. Nu – ca răspuns la întrebarea lui Poirot – nu observase nici o viespe în avion.

Lady Horbury ieşi. Fu urmată de onorabila Venetia Kerr.

Mărturia domnişoarei Kerr fu foarte asemănătoare cu cea a prietenei sale. Spuse că se numeşte Venetia Anne Kerr, şi locuia la Little Paddocks, Horbury, Sussex. Se întorcea din sudul Franţei. Din cât ştia, nu o mai văzuse pe defunctă. Nu observase nimic suspect în timpul zborului. Da, îi văzuse pe unii din pasageri în partea din spate a avionului alungând o viespe. Unul din ei, credea ea, o omorâse. Asta fusese după servirea mesei.

Domnişoara Kerr ieşi.

— Pari foarte interesat de viespea aceea, monsieur Poirot.

— Viespea nu e prea interesantă, aşa-i?

— După părerea mea, spuse Japp schimbând subiectul, cei doi francezi sunt implicaţi în afacerea asta! Erau chiar peste drum de locul în care stătea femeia Morisot. Sunt un cuplu ponosit şi servieta aia veche a lor burduşită e plină de etichete străine. N-ar surprinde pe nimeni să afle că au fost în Borneo sau America de Sud, sau oriunde or fi fost. Fireşte, deocamdată, nu cunoaştem motivul, dar aş spune că îl putem afla de la Paris. Va trebui sa apelăm la cei din Sûreté să colaboreze în afacerea asta. E mai mult treaba lor decât a noastră. Dar, după părerea mea, bandiţii ăştia doi sunt oamenii noştri.

Poirot zâmbi uşor.

— Ceea ce spui e posibil, fireşte, dar, în anumite puncte te înşeli, prietene. Bărbaţii ăştia doi nu sunt bandiţi sau ucigaşi ordinari, cum sugerezi. Dimpotrivă, sunt doi foarte distinşi eminenţi arheologi.

— Ei, nu mai spune, mă tragi pe sfoară!

— Ba deloc. Îi ştiu perfect din vedere. Sunt domnul Armand Dupont şi fiul său, domnul Jean Dupont. S-au întors de curând din Persia unde au condus nişte excavaţii nu departe de Susa.

— Ei aş!

Japp răsfoi un paşaport.

— Ai dreptate, monsieur. Poirot, spuse el, dar trebuie să recunoşti că nu arată cine ştie ce, nu-i aşa?

— Marii oameni ai lumii, rareori, arată ceea ce sunt de fapt! Eu însumi – moi, qui vous parle – am fost luat nu demult drept frizer!

— Nu mai spune! Rosti Japp rânjind. Ei bine, să-i vedem pe distinşii noştri arheologi.

Domnul Dupont père declară că defuncta îi era total necunoscută. Nu observase nimic din ceea ce se întâmplase, în tot timpul călătoriei, deoarece discuta o problemă foarte interesantă cu fiul său. Nu-şi părăsise deloc scaunul. Da, spre sfârşitul prânzului, văzuse o viespe. Fiul său o omorâse.

Domnul Jean Dupont confirmă această mărturie. Nu observase nimic din ceea ce se petrecea în jurul lui. Viespea îl deranjase şi o omorâse. Ce problemă discutaseră? Olăritul preistoric în Orientul apropiat.

Domnul Clancy, care veni la rând, nu-i fu prea lesne. Domnul Clancy, gândea inspectorul Japp, cunoştea cam prea multe despre ţevi de sulfat şi săgeţi otrăvite.

— Personal, aţi avut vreodată ţeavă de suflat?

— Ei bine… Eu. Ăă. Păi da, de fapt am avut.

— Nu zău! Inspectorul Japp se aruncă asupra afirmaţiei.

Micuţul domn Clancy chiţăia uşor de agitat ce era.

— Nu trebuie… Ăă… Să mă înţelegeţi greşit; motivele mele sunt total nevinovate. Pot explica…

— Da, domnule, poate chiar va trebui să explicaţi.

— Ei bine, vedeţi dumneavoastră, scriam o carte în care crima era comisă în felul acesta…

— Nu zău…!

Din nou intonaţia ameninţătoare. Domnule Clancy se grăbi:

— Era vorba, în întregime, de o problemă de amprente… Dacă mă înţelegeţi. Aveam nevoie de o schiţă care să ilustreze ceea ce mă preocupa… Vreau să spun… Amprentele… Poziţia lor… Poziţia lor pe tubul de sulfat, dacă înţelegeţi, şi cum observasem un astfel de obiect – în Charing Cross Road – asta era acum mai bine de doi ani – aşa ca am cumpărat tubul de sulfat… Şi un prieten al meu pictor mi l-a desenat… cu amprentele… ca să ilustreze punctul meu de vedere. Pot indica şi care este cartea – „Misterul petalei roşii” – şi pot să spun şi care e prietenul.

— Aţi păstrat tubul de suflat?

— Vai, da… Da… Aşa cred… Vreau să spun, da, l-am păstrat.

— Şi unde este acum?

— Păi, presupun… Ei bine, trebuie să fie pe undeva.

— Mai precis, cum adică pe undeva, domnule Clancy?

— Vreau să spun… Ei bine… pe undeva… Nu pot preciza unde. Eu… Eu nu sunt un om foarte ordonat.

— De exemplu, nu-l aveţi la dumneavoastră?

— Categoric nu. Vai, nu am văzut obiectul de aproape şase luni.

Inspectorul Japp îi aruncă o privire rece, încărcată de bănuială şi îşi continuă întrebările.

— În avion v-aţi părăsit locul?

— Nu, categoric nu… Cel puţin… Ei bine, da, l-am părăsit.

— Oh, l-aţi părăsit. Unde v-aţi dus?

— M-am dus să iau un ghid din buzunarul fulgarinului meu. Fulgarinul era pe nişte pături şi genţi de lângă intrarea din spate.

— Aşadar, aţi trecut aproape de locul decedatei?

— Nu… Cel puţin… Ei bine, trebuie să fi trecut. Dar asta a fost cu mult înainte să se fi întâmplat ceva. De abia îmi terminasem supa.

Întrebările următoare primiră răspunsuri negative. Domnul Clancy nu observase nimic suspect. Fusese absorbit în perfecţionarea alibiului său literar.

— Alibi, deci? Repetă inspectorul întunecat.

Poirot interveni cu întrebarea despre viespe.

Da, domnul Clancy observase o viespe. Aceasta îl atacase. Se temea de viespi. Când a fost asta? Chiar după ce stevardul i-a adus cafeaua. A alungat-o şi ea a zburat.

Domnul Clancy îşi dădu numele şi adresa, apoi i se permise să plece, lucru pe care îl făcu uşurat.

— Treaba asta nu-mi miroase a bine, spuse Japp. De fapt, are un tub de suflat; şi uite cum se poartă. Dă din colţ în colţ.

— Asta este datorită severităţii purtării dumitale, bunul meu Japp.

— Nimeni care spune adevărul nu are de ce să se teamă, observă omul de la Scotland Yard cu austeritate.

Poirot se uită cu milă la el.

— Zău, îmi dau seama că dumneata crezi sincer în ceea ce spui.

— Fireşte că eu cred. E adevărat. Ei, şi acum să-l chemăm pe Norman Gale.

Norman Gale îşi dădu adresa din Shepherd's Avenue 14, Muswell Hill. De profesie era dentist. Se întorcea dintr-o vacanţă petrecută la Le Pinet pe coasta franceză. Rămase o zi la Paris, uitându-se la diferite tipuri de instrumente medicale noi.

Nu o văzuse niciodată pe moartă şi nu observase nimic suspect în timpul călătoriei. În orice caz, locul său era orientat spre compartimentul din faţă al avionului. Îşi părăsise o singură dată locul ca să meargă la toaletă. Se întorsese direct la locul său şi nu se apropiase deloc de partea din spate a avionului. Nu observase nici o viespe.

După el veni James Ryder, într-o dispoziţie cam iritată şi repezită. Se întorcea dintr-o vizită de afaceri de la Paris. Nu o cunoştea pe decedată. Da, ocupase locul imediat din faţa ei, dar n-ar fi putut-o vedea fără să se ridice şi să privească peste spateaza scaunului. Nu auzise nimic… Nici un strigăt, nici o exclamaţie. Nimeni nu intrase în compartiment cu excepţia stevarzilor. Da, cei doi francezi ocupaseră locurile de peste interval. Vorbiseră, practic, în tot timpul călătoriei. Cel mai tânăr dintre ei omorâse o viespe la încheierea prânzului. Nu, nu observase dinainte viespea. Nu ştia cum arată un tub de suflat, deoarece nu văzuse niciodată unul, aşa că nu putea spune dacă zărise sau nu unul, în timpul călătoriei…

Chiar în acest punct, se auzi o bătaie în uşă. Intră un ofiţer de poliţie, cu o înfăţişare triumfătoare.

— Sergentul tocmai a găsit asta, domnule, spuse el. M-am gândit că aţi vrea să-l vedeţi imediat.

Îşi lăsă trofeul pe masă, despachetându-l cu grijă din batista în care fusese învelit.

— Atât cât a putut vedea sergentul, nu există amprente, domnule, dar mi-a spus să am grijă.

Obiectul astfel prezentat era un tub de suflat confecţionat rudimentar.

Japp îşi ţinu respiraţia.

— Doamne sfinte! Atunci, e adevărat? Pe viaţa mea, n-am crezut!

Domnul Ryder se aplecă interesat.

— Aşadar, asta este ceea ce folosesc sud-americani, nu-i aşa? Am citit despre astfel de lucruri, dar n-am văzut niciodată unul. Ei bine, acum pot să vă răspund la întrebare. N-am observat pe nimeni mânuind ceva de genul ăsta.

— Unde l-aţi găsit? Întrebă repede Japp.

— Ascuns din vedere, înghesuit în spatele unuia dintre scaune, domnule.

— Care scaun?

— Numărul 9.

— Foarte amuzant, spuse Poirot.

Japp se întoarse spre el.

— Ce vezi amuzant în asta?

— Doar că numărul 9 era scaunul meu.

— Ei bine, nu vă văd prea bine, spuse domnul Ryder.

Japp se încruntă.

— Mulţumesc, domnule Ryder, vom avea noi grijă.

Când Ryder ieşi, se întoarse rânjind spre Poirot.

— E opera dumitale, vulpe bătrână?

— Mon ami, spuse Poirot cu demnitate, când voi comite o crimă, nu o voi face cu o săgeată otrăvită a indienilor sudamericani.

— E cam înapoiat, într-adevăr, aprobă Japp. Dar se pare că a ţinut.

— Tocmai de asta îţi dă de gândit.

— Oricine ar fi fost, trebuie să fi pândit o ocazie potrivită. Doamne, tipul trebuie să fi fost absolut nebun. Cine a mai rămas? Doar o fată. Hai să o vedem şi să terminăm cu asta. Jane Grey – sună ca un titlu de roman.

— Este o fată drăguţă, spuse Poirot.

— Serios? Deci n-aţi dormit tot timpul, nu-i aşa?
— E drăguţă… Şi era nervoasă, spuse Poirot.
— Nervoasă, ai? Întrebă repede Japp.
— Oh, dragul meu prieten, când o fată e nervoasă te duci imediat cu gândul la un tânăr – nu la o crimă.
— Ei bine, presupun că ai dreptate. Iat-o.
Jane răspunse la întrebările puse destul de clar. Se numea Jane Grey şi lucra la salonul de coafură al domnilor Antoine din Bruton Street. Adresa ei de acasă era Harrogate Street 10, NW5. Se întorcea în Anglia de la Le Pinet.
— Le Pinet… hm!
Următoarele întrebări aduseră în discuţie povestea biletului de tombolă.
— Această tombolă irlandeză ar trebui scoasă în afara legii, mârâi Japp.
— Cred că este minunată, spuse Jane. Dumneavoastră n-aţi pariat niciodată o jumătate de coroană pe un cal?
Japp se înroşi şi păru încurcat.
Întrebările fură reluate. Arătându-i-se ţeava, Jane negă să o fi văzut vreodată. Nu o cunoştea pe decedată, dar o remarcase pe Le Bourget.
— Ce v-a făcut să o remarcaţi în mod deosebit?
— Am remarcat-o pentru că era înspăimântător de urâtă, spuse cu sinceritate Jane.
Nu fu în măsură să mai dea vreun alt amănunt preţios, aşa că i se permise să plece.
Japp recăzu în contemplarea ţevii de suflat.
— Mă depăşeşte, spuse el. E cea mai incredibilă poveste poliţistă ce se poate inventa! Şi acum, ce trebuie să căutăm? Un bărbat care a călătorit în acea parte a lumii de unde provine obiectul ăsta? Şi de unde provine exact? Va trebui consultat un expert în privinţa asta. Poate fi din Malayesia sau din America de Sud sau din Africa.
— La origine, da, spuse Poirot. Dar, dacă te uiţi mai bine, prietene, ai să observi o bucăţică microscopică de hârtie lipită pe tub. Mi se pare foarte probabil să fi rămas de la o

etichetă cu preţul. Îmi închipui că acest specimen ciudat a călătorit din ţinuturile sălbatice via un magazin de curiozităţi. S-ar putea ca asta să ne uşureze cercetările. Mai am o mică întrebare.

— Să auzim.

— Vei mai face încă acea listă – lista obiectelor pasagerilor?

— Ei bine, asta nu e chiar atât de important acum, dar se poate face. Ţii neapărat?

— Mais oui. Sunt încurcat, foarte încurcat. Dacă aş putea găsi ceva care să-mi ajute…

Japp nu asculta. Examina bucăţica de hârtie.

— Lui Clancy i-a scăpat că a cumpărat o ţeavă de suflat. Scriitorii ăştia de romane poliţiste… Întotdeauna fac să reiasă că poliţiştii sunt proşti… Şi că metodele lor sunt total greşite. Vai, dacă ar trebui să relatez superiorilor mei treburile pe care inspectorii le spun superintendenţilor, aş fi aruncat de urechi mâine din poliţie. Gloată de scribălăi ignoranţi! Asta este exact genul de crimă drăcească pe care ar scorni-o un scriitor de prostii.

Capitolul IV.

Ancheta.

Ancheta privind cazul Marie Morison avu loc câteva zile mai târziu. Modul senzaţional în care fusese omorâtă stârnise interesul marelui public şi sala tribunal era înţesată de lume.

Primul martor chemat fu un francez înalt, în vârstă, cu barbă căruntă – maâtre Alexandre Thibault. Vorbea engleza rar şi corect, cu un uşor accent.

După întrebările preliminare, procurorul întrebă:

— Aţi văzut cadavrul defunctei. Îl recunoaşteţi?

— Da. Este cadavrul clientei mele, Marie Angélique Morisot.

— Acesta e numele din paşaportul defunctei. Era cunoscută în lume sub un alt nume?

— Da, acela de madame Giselle.

În sală se stârni un val de emoţie. Reporterii stăteau cu creioanele pregătite. Procurorul spuse:

— Vreţi să ne spuneţi exact cine era madame Giselle… Sau Morisot?

— Madame Giselle – ca să folosesc numele sub care făcea afaceri – era una dintre cele mai cunoscute cămătărese din Paris.

— Unde îşi desfăşura… Afacerile?

— În Rue Joliette, numărul 3. Tot acolo şi locuia.

— Am înţeles că voiaja destul de des în Anglia. Afacerile ei se extindeau şi în această ţară?

— Da. Avea mulţi clienţi englezi. Era foarte cunoscută într-un anumit sector al societăţii engleze.

— Cum aţi descrie acest sector?

— Clientela ei era alcătuită, în majoritate, din oameni aparţinând clasei superioare şi a celei a oamenilor de afaceri, unde e absolut necesar să se păstreze o discreţie desăvârşită.

— Avea reputaţia unei femei discrete?

— Extrem de discretă.

— Pot să vă întreb dacă aveţi cunoştinţă de… Ăă… Câteva din afacerile ei?

— Nu am. Eu întreţineam cu ea o afacere de consultanţă juridică, dar madame Giselle era o femeie de afaceri de primă mână pe deplin capabilă să-şi dirijeze cu competenţă propriile-i afaceri. Îşi controla singură afacerile. Era, dacă mă pot exprima aşa, o femeie cu un caracter foarte original şi o persoană publică bine cunoscută.

— Din cât cunoaşteţi, la ora morţii ei era bogată?

— Extrem de bogată.

— Cunoaşteţi dacă avea vreun duşman?

— Nu.

Maâtre Thibault se retrase şi, în locul său, fu chemat Henry Mitchell.

Procurorul întrebă:

— Vă numiţi Henry Charles Mitchell şi locuiţi în Shoeblack Lane 11, Wandsworth?

— Da, domnule.

— Sunteţi angajatul companiei Universal Airlines Ltd?

— Da, domnule.

— Joia trecută, pe optsprezece, eraţi în tură pe „Prometheus”, cursa de la ora douăsprezece pe ruta Paris-Croydon. Defuncta călătorea cu această cursă. O mai văzuseţi până atunci?

— Da, domnule. Acum şase luni, eram de serviciu pe cursa de la 8:45 şi am remarcat-o de câteva ori.

— Îi ştiaţi numele?

— Păi, trebuie să-l fi avut pe listă, dar nu l-am reţinut în mod special, ca să spun aşa.

— Aţi auzit vreodată de madame Giselle?

— Nu, domnule.

— Vă rog să ne descrieţi, în felul dumneavoastră, ce s-a întâmplat marţea trecută.

— Servisem pasagerilor masa şi împărţeam notele de plată, încasând şi banii. Defuncta dormea, aşa am crezut. M-am hotărât să n-o trezesc decât cu cinci minute înainte de aterizare. Când am încercat s-o fac, am descoperit că era moartă, ori foarte bolnavă. Apoi am aflat că aveam un medic la bord. Acesta a spus…

— Vom avea depoziţia doctorului la momentul potrivit. Vreţi să vă uitaţi la asta?

Îi fu înmânat tubul de suflat. Mitchell îl luă cu grijă.

— L-aţi mai văzut?

— Nu, domnule.

— Sunteţi sigur că nu l-aţi văzut în mâna vreunuia dintre pasageri?

— Da, domnule.

Urmă Albert Davis. Stevardul mai tânăr veni la bară.

— Sunteţi Albert Davis din Barcome Street, nr. 23, Croydon. Sunteţi angajat la Universal Airlines Ltd.?

— Da, domnule.

— Marţea trecută eraţi în tură, ca stevardul secund, pe „Prometheus”?
— Da, domnule.
— Cum aţi aflat de tragedia petrecută?
— Domnul Mitchell mi-a spus că se temea să nu i se fi întâmplat ceva unuia dintre pasageri, domnule.
— Aţi mai văzut până acum asta? Îi fu arătat tubul.
— Nu, domnule.
— Nu l-aţi observat în mâna vreunuia dintre pasageri?
— Nu, domnule.
— Aţi remarcat ceva deosebit care credeţi că putea arunca o oarecare lumină în cazul de faţă?
— Nu, domnule.
— Mulţumesc. Sunteţi liber.
— Doctorul Roger Bryant.
Doctorul Bryant îşi dădu numele şi adresa, şi spuse că era specialist în O. R. L.
— Ne puteţi spune, cu vorbele dumneavoastră, ce s-a întâmplat marţea trecută, pe optsperezece?
— Chiar înainte de aterizarea la Croydon, am fost abordat de stevardul şef. M-a întrebat dacă sunt medic. Răspunzându-i afirmativ, mi-a spus că unuia dintre pasageri îi era rău. Mam ridicat şi m-am dus cu el. Femeia în cauză zăcea prăbuşită în scaunul ei. Era moartă de câtva timp.
— După părerea dumneavoastră, doctore Bryant, de cât timp?
— Aş spune că de cel puţin o jumătate de oră. S-ar putea estima între o jumătate de oră şi o oră.
— V-aţi format vreo idee despre cauza decesului?
— Nu. Fără un examen amănunţit ar fi fost greu de spus.
— Dar aţi observat o mică înţepătură pe gât?
— Da.
— Mulţumesc… Doctorul James Whistler.
Doctorul Whistler era un omuleţ sfrijit.
— Sunteţi medicul legist al acestui district?
— Sunt.

— Am dori să vă auzim declaraţia.

— Marţea trecută, pe optsprezece, puţin după ora trei, am fost comvocat la aeroportul din Croydon. Acolo mi-a fost arătat cadavrul unei femei de etate medie, zăcând pe unul din scaunele avionului „Prometheus”. Era moartă, iar moartea survenise, aş putea spune, cam cu o oră în urmă. Am observat o înţepătură, un semn rotund pe partea laterală a gâtului… Chiar pe vena jugulară. Acest semn putea fi tot atât de bine provocat de înţepătura unei viespi, sau de spinul care mi-a fost arătat. Cadavrul a fost transportat la morgă, unde am avut posibilitatea să-l examinez în amănunţime.

— La ce concluzie aţi ajuns?

— Am ajuns la concluzia că moartea a fost cauzată de introducerea în circuitul sangvin a unei toxine puternice. Decesul s-a datorat acutei paralizii a inimii şi trebuie să fi fost practic instantaneu.

— Ne puteţi spune ce toxină?

— O toxină pe care, personal, n-am mai întâlnit-o.

Reporterii, care ascultau atenţi, scriseră: „Otravă necunoscută”.

— Mulţumesc… Domnul Henry Winterspoon.

Domnule Winterspoon era un bărbat solid, cu înfăţişare visătoare şi cu o expresie blândă. Părea blajin dar prost. Te şoca să afli că era şeful laboratorului guvernamental şi o autoritate în otrăvuri rare.

Procurorul apucă spinul fatal şi îl întrebă pe domnul Winterspoon dacă îl recunoştea.

— Da. Mi-a fost trimis spre analiză.

— Ne puteţi spune rezultatul analizelor?

— Desigur. Aş putea spune că, la început, săgeata afost înmuiată într-un preparat de curara naturală – o otravă folosită de anumite triburi pentru săgeţi.

Reporterii scriau de zor.

— Consideraţi, deci, că moartea s-a datorat curarei?

— Oh, nu, spuse domnul Winterspoon. S-au găsit doar urme uşoare ale preparatului original. Conform analizelor mele, săgeata a fost, de curând, înmuiată în venin de Dispholidus Typus, cunoscut mai bine ca spurcătură sau şarpe de copac.

— Spurcătură? Ce e spurcătură?

— Este un şarpe din sudul Africii – unul dintre cei mai veninoşi din câţi există. Efectul lui asupra fiinţei umane nu este cunoscut, dar vă puteţi face o idee despre virulenţa acestui venin dacă vă spun că injectând o hienă cu el, hiena moare înainte ca acul să fie scos. Un şacal moare ca împuşcat. Otrava produce o hemoragie acută sub piele, şi acţionează şi asupra inimii, paralizând-o.

Reporterii scriau: „Poveste senzaţională. Drama aeriană cu venin de şarpe. Mai periculos decât cobra".

— Aţi auzit vreodată că veninul să fi fost folosit într-un caz de otrăvire deliberată?

— Niciodată. E extrem de interesant.

— Mulţumesc, domnule Winterspoon.

Sergentul-detectiv Wilson declară că găsise ţeava de suflat în spatele pernii unuia dintre scaune. Nu existau amprente. Se făcuseră experienţe cu sageata şi tubul. Raza de acţiune era în jur de zece yarzi.

— Domnul Hercule Poirot.

Se stârni un val de interes, dar mărturia domnului Poirot fu foarte concisă. Nu observase nimic deosebit. Da, el găsise micuţul ciucure pe podeaua avionului. Era în poziţia pe care ar fi ocupat-o în mod firesc, dacă ar fi căzut din gâtul moartei.

— Contesa de Horbury.

Reporterii scriau: „Soţie de conte depune mărturie în misterul unei drame aeriene". Câţiva scriseră:„…În misterul veninului de şarpe.

Cei care scriau la ziarele pentru femei, detaliaseră: „Lady Horbury purta una din noile tipuri de pălării şi blănuri de vulpe", sau „Lady Horbury, care este una din cele mai

elegante femei din capitală, era înmbrăcată în negru şi cu o pălărie nouă”, sau „Lady Horbury, care, înainte de căsătorie, se numea domnişoara Cicely Bland, era elegantă în hainele sale negre şi pălăria ultramodernă… „

Toţi se uitară cu plăcere la tânăra elegantă şi încântătoare, deşi mărturia ei fu extrem de scurtă. Nu observase nimic. Nu o mai văzuse până atunci pe defunctă.

Îi urmă Venetia Kerr, dar depoziţia ei fu total lipsită de senzaţional.

Neobosiţii purtători de veşti pentru femei scriau: „Fiica lordului Cottesmore purta un taior bine croit şi ciorapi la modă”, şi notară sub frază: „Femei de societate la anchetă”.

— James Ryder.

— Vă numiţi James Bell Ryder şi locuiţi în Blainberry Avenue 17, NW?

— Da.

— Care este ocupaţia dumneavoastră?

— Sunt manager la „Ellis Vale Cement Co”.

— Vreţi sa fiţi amabil şi să examinaţi acest tub? (O pauză). Laţi mai văzut înainte?

— Nu.

— Nu l-aţi văzut în mâinile nici unui pasager de la bordul lui „Prometheus”?

— Nu.

— Stăteaţi pe locul nr. 4, imediat în faţa decedatei?

— Şi ce dacă?

— Vă rog să nu îmi vorbiţi pe tonul acesta. Stăteaţi pe scaunul nr. 4. De pe locul pe care îl ocupaţi puteaţi vedea, practic, pe toată lumea din compartiment.

— Nu, nu puteam. Nu puteam vedea pe nimeni care stătea pe partea mea dintr-un anumit motiv. Şi acela că scaunele au speteze înalte.

— Dar dacă unul dintre pasageri ar fi păşit pe interval, într-o astfel de poziţie încât să îndrepte tubul spre defunctă, l-aţi fi putut vedea?

— Desigur.

— Şi nu l-aţi văzut?
— Nu.
— Vreunul din pasagerii din faţa dumneavoastră şi-a părăsit scaunul?
— Ei bine, bărbatul care stătea cu două scaune în faţa mea s-a ridicat şi s-a dus la toaletă.
— Era în direcţia opusă celei în care stătea decedata?
— Da.
— A venit cumva spre spatele avionului?
— Nu, s-a întors direct la scaunul lui.
— Avea ceva în mână?
— Absolut nimic.
— Sunteţi sigur?
— Foarte.
— Şi-a mai părăsit cineva locul?
— Tipul din faţa mea. El s-a dus în partea din spate a avionului.
— Protestez, chiţăi domnul Clancy, sărind de pe scaunul său. Asta a fost mai devreme… Mult mai devreme… Cam pe la unu.
— Vă rog să fiţi amabil şi să vă aşezaţi, spuse procurorul. Veţi fi audiat la momentul respectiv. Continuaţi, domnule Ryder. Aţi observat dacă acest domn avea ceva în mână?
— Cred că avea un stilou. Când s-a întors din spate avea în mână o carte portocalie.
— Este singura persoană care a venit în direcţia dumneavoastră? Dumneavoastră v-aţi părăsit locul?
— Da, m-am dus la toaletă… Dar în nici un caz nu am avut un tub de suflat cu mine.
— Adoptaţi un ton cu totul necorespunzător. Sunteţi liber.
Domnul Norman Gale, stomatolog, depuse o mărturie cu caracter negativ. Apoi la bară veni indignatul domn Clancy.
Domnul Clancy eră un subiect de importanţă minoră, cu câteva grade inferior unei contese.
„Un scriitor de romane poliţiste depune mărturie. Bine cunoscutul autor recunoaşte procurarea unei arme

mortale. Senzaţie în sala tribunaluluf.’

Dar senzaţia fu, poate, un pic prematură.

— Da, domnule, spuse ascuţit domnul Clancy. Mi-am procurat un tub de suflat, ba mai mult, l-am adus azi cu mine. Protestez vehement împotriva aluziei că tubul cu care s-a comis crima este tubul meu. Acesta este tubul meu.

Şi, cu un aer triumfător, arătă tubul său. Reporterii scriau. „Al doilea tub de suflat în sala tribunaluluf.

Procurorul se purtă sever cu domnul Clancy. I se spuse că se afla acolo ca să ajute justiţia, nu să respingă nişte acuzaţii cu totul imaginare. Apoi fu întrebat despre întâmplările de pe „Prometheus”, dar cu foarte mici rezultate. Domnul Clancy, cum explică el pierzându-se în amănunte total inutile, fusese prea tracasat de excentricităţile serviciilor de pe trenurile străine şi de dificultăţile ultimelor douăzeci şi patru de ore, ca să fi observat ceea ce se petrecea în jurul lui. Întregul avion putea să tragă cu săgeţi veninoase, fără ca domnul Clancy să fi observat câtuşi de puţin.

Domnişoara Jane Grey, coafeză, nu cree nici o agitaţie printre ziarişti.

Urmară cei doi francezi.

Domnul Armand Dupont declară ca era în drum spre Londra, unde urma să ţină o conferinţă în faţa Societăţii Regale de Ştiinţe Asiatice. El şi fiul său fuseseră foarte ocupaţi cu o discuţie cu caracter tehnic şi observară foarte puţin din ceea ce se petrecea în jurul lor. Nu o văzuseră pe defunctă până ce atenţia nu le fusese atrasă de valul de agitaţie cauzat de descoperirea morţii ei.

— O cunoaşteţi pe această madame Morisot sau madame Giselle din vedere?

— Nu, domnule, n-am mai văzut-o niciodată.

— Dar era o persoană bine cunoscută în Paris, nu-i aşa?

Bătrânul domn Dupont ridică din umeri.

— Nu pentru mine. În orice caz, în ultimul timp, n-am prea stat în Paris.

— V-aţi întors de curând din Orient, aşa am înţeles?

— Aşa este domnule – din Persia.

— Dumneavoastră şi fiul dumneavoastră aţi călătorit mult în ţinuturi pierdute de lume?

— Pardon?

— Aţi călătorit în ţinuturi sălbatice?

— Asta e.

— Aţi întâlnit vreodată vreo rasă care foloseşte venin de şarpe ca otravă de săgeţi?

Întrebarea aceasta fu nevoie să fie tradusă, şi când domnul Dupont o înţelese, scutură puternic din cap.

— Niciodată… Niciodată nu am dat de un lucru ca ăsta.

Îi urmă fiul său. Mărturia lui fu o repetare a celor spuse de tatăl său. Nu observase nimic. Se gândise că era posibil ca decedata să fi fost înţepată de o viespe, pentru că el însuşi fusese deranjat de una şi trebuise în final să o omoare.

Cei doi Dupont erau ultimii martori.

Procurorul îşi drese glasul şi se adresă juriului:

Acesta, spuse el, era fără doar şi poate cel mai uimitor şi incredibil caz care se dezbătuse vreodată în sala de tribunal. O femeie fusese omorâtă – se putea exclude orice posibilitate de sinucidere sau accident – în plin aer, într-un spaţiu mic, închis. Nu se punea problema ca o persoană din afară să fi comis crima. Criminalul sau criminala trebuia să fie unul din martorii pe care îi auziseră în această dimineaţă. Era singurul fapt evident şi trebuia să se ţină cont de el, oricât de înspăimântător şi de incredibil ar fi fost. Una din persoanele prezente minţise cu neruşinare.

Maniera în care fusese comisă crima era de o îndrăzneală de neegalat. În văzul a zece martori – sau doisprezece, ţinând cont de stevarzi – criminalul dusese la gură un tub de suflat şi trimisese prin aer săgeata fatală, fără ca cineva să-l fi observat. Părea de-a dreptul de necrezut, dar stătea mărturie tubul de suflat, săgeata găsită pe podea, semnul de pe gâtul decedatei şi examenul medical care arată că, incredibil sau nu, se întâmplase.

În absenţa unei alte mărturii care să incrimineze o anume persoană, lui nu-i rămânea decât să adreseze juriului rugămintea de a da un verdict de crimă comisă de o persoană sau de persoane necunoscute. Toţi cei prezenţi negaseră că o cunoscuseră pe defunctă. Urma să fie treaba poliţiei să descopere cum şi unde există o legătură. În absenţa vreunui motiv al crimei, el nu putea decât să propună verdictul antemenţionat. Acum urma ca juriul să dezbată acest verdict.

Un jurat cu faţă pătrată şi ochi bănuitori se aplecă în faţă respirând greoi.

— Pot să pun o întrebare, domnule?

— Desigur.

— Aţi spus că tubul de suflat a fost găsit sub un scaun? Al cui scaun?

Procurorul îşi consultă însemnările. Sergentul Wilson veni lângă el şi îi şopti ceva.

— Ah, da. Scaunul cu pricina era numărul 9, un scaun ocupat de domnul Hercule Poirot. Domnul Poirot, pot spune, este un foarte cunoscut şi respectat detectiv particular care… Ăă… A colaborat, în câteva rânduri, cu Scotland Yardul.

Bărbatul cu faţă pătrată îşi mută privirea spre domnul Hercule Poirot. Privirea, care era pe departe de a fi satisfăcută, se opri îndelung asupra mustăţilor lungi ale micului belgian.

„Străinii”, spuneau ochii bărbatului cu faţă pătrată, „nu poţi avea încredere în străini, nici chiar când sunt mână în mână cu poliţia”.

Cu glas tare spuse:

— Acest domn Poirot a fost cel care a ridicat săgeata, nu-i aşa?

— Da.

Juriul se retrase. Se întoarse după cinci minte şi primul jurat îi înmână procurorului o bucată de hârtie.

— Ce-i asta? Procurorul se încruntă. Prostii, nu pot accepta acest verdict.

După câteva minute, îi fu remis un verdict amendat: „Considerăm că victima şi-a găsit moartea prin otrăvire, neexistând dovezi suficiente care să demonstreze cine i-a administrat otrava”.

Capitolul V.

După anchetă.

Când Jane părăsi sala tribunalului după pronunţarea verdictului, se trezi cu Norman Gale lângă ea.

Acesta spuse:

— Mă întreb ce era pe hârtia pe care procurorul nu a vrut s-o accepte cu nici un preţ?

— Cred că pot să-ţi spun eu, se auzi un glas în spatele lui.

Cei doi se întoarseră şi întâlniră ochii zâmbitori ai lui Hercule Poirot.

— Era un verdict de crimă cu premeditare comis de mine, spuse omuleţul.

— Oh, dar cum… Strigă Jane.

Poirot dădu fericit din cap.

— Mais oui. În timp ce ieşeam, am auzit un bărbat spunându-i altuia: „Străinul acela mic – reţin vorbele sale, el a făcut-o!”. Juraţii au gândit acelaşi lucru.

Jane oscilă în a-l compătimi sau a râde. Se hotărî asupra acesteia din urmă. Poirot râse şi el.

— Dar, vezi dumneata, spuse el, e clar ca trebuie să mă pun pe treabă şi să-mi spăl reputaţia.

Cu un zâmbet şi o plecăciune se îndepărtă.

Jane şi Norman priviră în urma lui.

— Ce individ caraghios, spuse Gale. Îşi zice detectiv. Nu prea văd cum ar putea el detecta ceva. Orice criminal l-ar mirosi de la o poştă. Şi nici nu văd cum s-ar putea deghiza.

— N-ai o idee prea învechită despre detectivi? Întrebă Jane. Toate chestiile alea cu bărbi false sunt demodate. În zilele noastre, detectivii rezolvă cazurile pe cale psihologică, stând şi gândind.

— Mai puţin obositor.

— Fizic, poate, dar ai nevoie de o minte limpede, detaşată.

— Înţeleg. Una înfierbântată n-ar scoate-o la capăt.

Râseră amândoi.

— Ascultă, spuse Gale. O roşeaţă îi inundară obrajii şi vorbea cam precipitat. Te-ar deranja… Vreau să spun… ar fi grozav de drăguţ din partea ta… E un pic cam târziu… Dar ce-ai zice să iei ceaiul cu mine? Suntem… Tovarăşi de suferinţă… Şi…

Se opri. Îşi spuse în gând: „Ce-i cu tine, prostule? Nu poţi să inviţi o fată la o ceaşcă de ceai fără să te bâlbâi şi să te înroşeşti ca un tâmpit? Ce va crede fata despre tine?

Confuzia lui Gale o ajută pe Jane să-şi recapete în întregime siguranţa de sine.

— Îţi mulţumesc mult, spuse ea. Chiar aş vrea un ceai.

Găsiră o ceainărie şi o chelnăriţă arogantă, cu o atitudine răutăcioasă, le luă comanda cu un aer de parcă ţi-ar fi spus: „Să nu daţi vina pe mine dacă o să fiţi dezamăgiţi. Se presupune că aici servim ceai, dar eu n-am auzit niciodată de el”.

Ceainăria era aproape goală. Pustietatea ei accentua intimitatea celor doi tineri. Jane îşi scoase mănuşile şi se uită peste masă la însoţitorul ei. Era atrăgător… cu zâmbetul ăla şi cu ochii lui albaştri. Şi era şi drăguţ.

— Afacerea asta cu crima e o chestiune ciudată. Se aruncă în conversaţie Gale. Încă era stăpânit de senzaţia aceea absurdă de stinghereală.

— Ştiu, spuse Jane. Mă cam îngrijorează… Din punctul de vedere al slujbei, vreau să spun. Nu ştiu cum vor primi-o.

— D-da. Nu m-am gândit la asta.

— Patronilor s-ar putea să nu le placă să aibă ca angajată o fată care a fost amestecată într-o crimă.

— Lumea e ciudată, rosti gânditor Norman Gale. Viaţa e atât de… Atât de nedreaptă. Un lucru ca ăsta pentru care n-ai nici o vină… Se încruntă. Afurisită treabă!

— Ei bine, încă nu s-a întâmplat, îi reaminti Jane. N-are rost să bombăni împotriva a ceva ce nu s-a întâmplat. În definitiv, treaba asta are şi-un alt aspect – s-ar putea să fiu eu persoana care a omorât-o! Iar când omorî o persoană se spune, de obicei, că ai omorât mult mai multe; şi n-ar fi prea confortabil să fii coafată de o persoană de genul ăsta.

— E suficient ca cineva să se uite la tine ca să-şi dea seama că n-ai putea omorî pe nimeni, spuse Norman privind-o intens.

— Eu nu-s atât de sigură în privinţa asta. Mi-ar plăcea uneori să-mi omor unele dintre cliente… Dacă aş fi sigură că aş scăpa cu bine. E una mai ales… Are un glas de cioară şi strâmbă din nas la toate. Câteodată îmi spun că s-o omori n-ar fi o crimă ci mai degrabă o faptă bună. Aşa că vezi că am intenţii criminale.

— Oricum, n-ai făcut-o în cazul de faţă. Pot să jur.

— Iar eu pot să jur că n-ai făcut-o tu. Dar asta nu te va ajuta, dacă pacienţii tăi vor crede că eşti vinovat.

— Pacienţii mei, da… Gale arăta destul de îngândurat. Cred că ai dreptate… Nu m-am gândit serios la asta. Un stomatolog care poate fi un criminal maniac… Nu, nu-i o perspectivă surâzătoare.

Şi adăugă brusc, impulsiv.

— Ascultă, nu te deranjează că sunt stomatolog, nu-i aşa?

— Pe mine? Să mă deranjeze?

— Vreau să spun că… Ei bine, un dentist are întotdeauna ceva… Ceva comic. Nu e o profesiune romantică. Pe când pe un doctor toată lumea îl ia în serios.

— Fruntea sus! Spuse Jane. Un dentist e categoric cu o treaptă mai sus decât o coafeză.

Râseră şi Norman spuse:

— Simt că vom fi prieteni. Tu nu?

— Da, şi eu cred.

— Poate vei vrea să iei masa cu mine într-o seară şi pe urmă să mergem la un spectacol?

— Mulţumesc.

Urmă o pauză, apoi Gale spuse:
— Cum ţi-a plăcut la Le Pinet?
— M-am distrat grozav.
— Ai mai fost acolo?
— Nu, vezi tu…
Jane, înclinată brusc spre confidenţe, îi povesti aventura biletului de tombolă. Căzură amândoi de acord asupra romantismului şi necesităţii tombolei şi deplânseră atitudinea neînţelegătoare a guvernului britanic.
Conversaţia le fu întreruptă de un tânăr în costum maro, care le dădea târcoale de câteva minute, fără ca ei să-l fi observat.
Acum îşi scoase pălăria şi i se adresă lui Jane cu o anumită dezinvoltură.
— Domnişoara Jane Grey?
— Da.
— Reprezint „Weekly Howl”, domnişoară Grey. Mă întreb dacă aţi avea ceva împotrivă să ne scrieţi un scurt articol pe tema crimei din avion? Punctul de vedere al unuia dintre pasageri.
— Mulţumesc, nu.
— Ei, haideţi, domnişoară Grey! Vă vom plăti bine.
— Cât?
— Cincizeci de lire… Sau, ei bine… Poate ceva mai mult. Şaizeci, să spunem.
— Nu, spuse Jane. Nu cred c-aş şti ce să spun.
— Nici o problemă, spuse nonşalant tânărul. Nu e nevoie să scrieţi cu adevărat dumneavoastră. Unul dintre colegii noştri vă va pune câteva întrebări şi va elabora toată treaba în locul dumneavoastră. Nu o să aveţi nici cea mai mică bătaie de cap.
— Oricum, nu, spuse Jane.
— Ce-aţi zice de o sută de marafeţi? Ascultaţi, chiar vă scot o sută, dar îmi daţi şi o fotografie.
— Nu. Nu-mi place ideea.

— Aşa că poţi s-o ştergi Norman Gale. Domnişoara Grey nu vrea să fii deranjată.

Tânărul se întoarse cu speranţă spre el.

— Domnul Gale, nu-i aşa? Ascultaţi aici, domnule Gale, dacă domnişoara Grey face nazuri, ce-ar fi să daţi dumneavoastră lovitura? Cinci sute de cuvinte. Şi vă vom da tot cât i-am oferit şi domnişoarei Grey… Iar ăsta-i un târg bun, să ştiţi, pentru că relatarea unei femei despre moartea altei femei e o ştire mai valoroasă. Vă ofer o ocazie grozavă.

— Nu vreau. N-am să scriu un cuvânt pentru dumneata.

— În afară de plată, va fi şi o bună publicitate. Un om în ascensiune profesională… O carieră strălucitoare în faţa dumneavoastră… Toţi pacienţii dumneavoastră vor citi articolul.

— Tocmai de asta mă tem cel mai tare, spuse Norman.

— Ei bine, în ziua de azi, nu obţii nimic fără publicitate.

— Posibil, dar depinde de genul de publicitate. Sper ca măcar câţiva dintre pacienţii mei să nu citească ziarele şi să rămână neştiutori în privinţa faptului că am fost amestecat într-o crimă. Acum ai răspunsul nostru, al amândurora. Pleci de bună voie sau te zvârl afară?

— Nu aveţi de ce să vă supăraţi, spuse tânărul, complet senin în faţa ameninţării. Bună seara, şi sunaţi-mă dacă vă răzgândiţi. Iată cartea mea de vizită.

Ieşi vesel din ceainărie, spunându-şi în gând: „N-a fost prea rău. Am luat un interviu decent”.

Într-adevăr, următoarea ediţie a lui „Weekly Hawl” conţinea o coloană importantă despre vederile a doi dintre martorii „Misterioasei crime aeriene”. Domnişoara Jane Grey declarase că e prea distrusă ca să vorbească despre problemă. Fusese un şoc cumplit pentru ea şi nu suporta să se gândească la asta. Demnul Norman Gale vorbise pe larg despre ce efect poate avea asupra carierei unui om faptul de a fi fost implicat într-o crimă, chiar şi nevinovat fiind. Domnul Gale îşi exprimase cu umor speranţa că unii dintre clienţii săi citesc numai rubricile de modă şi de sport, aşa că

s-ar putea să nu se gândească la ce-i mai rău când se aşează pe scaunul dentistului.

După plecarea tânărului, Jane spuse:

— Mă întreb de ce nu s-a dus la oameni mai importanţi?

— I-au luat-o înainte cei mai buni ca el, rânji Gale. Sau poate a încercat şi a dat greş.

Rămase un timp încruntat, apoi spuse:

— Jane… (pot să-ţi spun pe nume… Nu te superi?). Jane… Cine crezi că a omorât-o pe această Giselle?

— N-am nici cea mai mică idee.

— Te-ai gândit la asta? Te-ai gândit cu adevarat la asta?

— Nu, nu cred. M-am gândit doar la mine şi mi-am făcut griji. Nu m-am întrebat în mod serios cine… cine dintre ceilalţi a făcut-o. Până azi, nici nu mi-am dat seama că unul dintre ei trebuie s-o fi omorât.

— Da, procurorul a spus-o foarte pe şleau. Ştiu că eu n-am făcut-o şi mai ştiu că nici tu n-ai făcut-o pentru că… Ei bine, pentru că te-am urmărit majoritatea timpului.

— Da, spuse Jane. Ştiu că n-ai fost tu… Din acelaşi motiv. Şi, fireşte, că n-am făcut-o eu! Aşa că trebuie să fi fost unul dintre ceilalţi; dar cine? N-am nici cea mai mică idee. Tu ai?

— Nu.

Norman Gale părea foarte îngândurat, şi totodată uimit de vreun gând. Jane continuă:

— Nu văd cum am putea avea noi vreo idee. Vreau să spun că n-am văzut nimic… Cel puţin eu. Tu?

Gale clătină din cap.

— Nimic.

— Tocmai de asta pare atât de ciudat. Tu n-ai avut cum să vezi, nu erai cu faţa în direcţia aia. Dar eu eram. Mă uitam chiar în lungul intervalului. Vreau să spun că aş fi…

Jane se opri şi se înroşi. Îşi aminti că ochii îi fuseseră fixaţi pe puloverul albastru şi că mintea ei, departe de a fi receptivă la ce se întâmplă în jurul ei, era în principal concentrată asupra fiinţei care se ascundea sub puloverul albastru.

Norman Gale gândi: „Mă întreb de ce o fi roşit aşa… E minunată… Am să mă însor cu ea… Da, sunt… Dar n-are rost să mă gândesc prea departe. Trebuie să găsesc câteva pretexte ca s-o văd des. Afacerea asta cu crima e un motiv tot atât de bun ca oricare altul… În plus, cred că, într-adevăr, ar fi bine să fac ceva… Obraznicul ăla de reporter cu publicitatea lui… „

Cu glas tare, spuse:

— Să ne gândim acum. Cine a omorât-o? Să-i trecem pe toţi în revistă. Stevarzii?

— Nu.

— De acord. Femeile de peste drum de noi?

— Nu cred că cineva ca lady Horbury umblă să omoare lumea. Iar cealaltă, domnişoara Kerr, e mult prea rasată. Nar omorî o franţuzoaică bătrână, sunt sigură.

— Numai un nepopular M. F. H. S-ar putea să ai dreptate, Jane. Apoi e mustăciosul, dar se pare că el, conform procurorului, este persoana cea mai puţin probabilă, aşa că îl ştergem de pe listă. Doctorul? Nici el nu pare prea indicat.

— Dacă ar fi vrut s-o omoare putea să folosească vreo otravă nedetectabilă şi nimeni n-ar fi ştiut vreodată.

— D-da, spuse neîncrezător Norman. Aceste otrăvuri fără gust, fără miros, pe scurt nedepistabile, sunt foarte convenabile, dar mă îndoiesc că există cu adevărat. Ce părere ai de omuleţul care deţine un tub de suflat?

— Treaba e cam suspectă. Dar el pare un omuleţ drăguţ, şi nu era nevoie să declare că are un tub de suflat, ori el a făcut-o.

— Apoi e Jameson… Nu… Cum îl cheamă… Ryder?

— Da, s-ar putea să fie el.

— Şi cei doi francezi?

— Asta e cel mai probabil. Au ocupat locuri ciudate. Şi fireşte, puteau sa aibă vreun motiv pe care noi nu-l cunoaştem. Mă gândeam că cel tânăr arăta foarte nefericit şi îngrijorat.

— Şi tu probabil ai fi fost îngrijorată, dacă ai fi comis o crimă, spuse întunecat Norman Gale.

— Totuşi, arăta drăguţ, iar bătrânul era un scump. Sper să nu fi fost ei.

— Se pare că nu prea obţinem nimic.

— Nu văd cum am putea obţine ceva, fără să ştim o gramadă de lucruri despre bătrâna care a fost omorâtă. Ce duşmani avea, cine o moşteneşte, şi toate celelalte.

Norman Gale rosti gânditor:

— Crezi că e doar o speculaţie prostească?

Jane întrebă rece:

— Nu e?

— Nu chiar. Gale ezită, apoi continuă încetişor: Am un sentiment ciudat…

Jane se uită întrebătoare la el.

— O crimă nu îi implică doar pe victimă şi pe cel vinovat. Ea îi afectează şi pe cei nevinovaţi. Tu şi cu mine suntem nevinovaţi, dar umbra crimei ne-a atins. Nu ştiu cum ne va afecta vieţile această umbră.

Jane era o persoană lucidă şi cu bun simţ, dar se cutremură brusc.

— Nu spune asta! Mă faci să-mi fie frică.

— Şi mie mi-e puţin frică, recunoscu Gale.

Capitolul VI.

Consultări.

Hercule Poirot se întâlni cu prietenul său, inspectorul Japp. Acesta îl întâmpină cu un rânjet.

— Salut, bătrâne, spuse el. Cât pe ce să te vezi închis într-o celulă de-a poliţiei.

— Mă tem că asta ar fi putut dăuna profesiei mele, răspunse cu gravitate Poirot.

— Ei bine, uneori detectivii se dovedesc a fi criminali… În cărţi.

De ei se apropie un bărbat înalt, cu o faţă inteligentă şi melancolică. Japp îl prezentă.

— Acesta este monsieur Fournier de la Sûreté! A venit să colaboreze cu noi în această afacere.

— Cred că am avut plăcerea să vă întâlnesc, acum câţiva ani, monsieur Poirot, spuse Foumier înclinându-se şi dând mâna cu Poirot. De asemenea, am auzit multe despre dumneavoastră de la monsieur Giraud.

Un surâs uşor păru să-i înflorească pe buze. Iar Poirot, care îşi închipuia cam în ce termeni putuse vorbi despre el Giraud (pe care el însuşi obişnuia să-l numească în sens peiorativ „omul-ogar”) îşi permise, la rândul său, un zâmbet discret.

— Aş propune să luăm toţi trei cina în apartamentul meu, sugeră Poirot. L-am invitat şi pe maâtre Thibault. Asta, fireşte, doar dacă nu aveţi nici o obiecţie privind colaborarea mea.

— E în regulă, spuse Japp, bătându-l prieteneşte pe spate. În afacerea asta eşti la pământ.

— Vom fi chiar omorâţi, îngână ceremonios francezul.

— Înţelegeţi, după cum i-am spus, puţin mai înainte fermecătoarei domnişoare, sunt nerăbdător să-mi spăl reputatia.

— E sigur că juraţilor nu le-a plăcut înfăţişarea dumitale, zise Japp cu un rânjet. E cea mai bună glumă care am auzit-o în ultimii zece ani.

Prin consens, în timpul excelentei mese pe care micul belgian le-o oferi prietenilor săi, nu se făcu nici o menţiune cu privire la caz.

— La urma urmei, se poate mânca bine în Anglia, aprecie Fournier mânuind delicat o scobitoare.

— O masă delicioasă, monsieur Poirot, murmură Thibault.

— Cam franţuzită, dar a dracului de bună, rosti Japp.

— Întotdeauna masa trebuie să cadă bine la stomac, spuse Poirot. Să nu fie grea, ca să nu-ţi paralizeze gândirea.

— N-aş crede că stomacul meu mi-a creat vreodată probleme, spuse Japp. Dar n-am să mă contrazic pe tema asta. Ei bine, să trecem la treburile noastre. Ştiu că

monsieur Thibault are o întâlnire în seara asta, aşa că propun să începem prin a-l consulta, mai întâi, pe dumnealui asupra oricărui aspect care ne-ar putea fi de folos.

— La dispoziţia dumneavoastră, domnilor. Fireşte, aici pot vorbi mult mai liber decât în sala tribunalului: înainte de anchetă, am avut o scurtă discuţie cu inspectorul Japp şi el mi-a indicat să adopt o politică rezervată… Doar strictul necesar.

— Foarte drept, spuse Japp. Niciodată nu e bine să te grăbeşti. Dar acum să auzim ce ne puteţi spune despre această femeie, Giselle.

— Sincer vorbind, cunosc foarte puţine. O ştiam ca toată lumea – ca pe-o persoană publică. Despre viaţa ei particulară nu ştiu mai nimic. Probabil, monsieur Fournier vă va putea relata mai multe. Ceea ce vă pot spune eu e următorul lucru: madame Giselle a fost ceea ce se cheamă, în ţara asta, „un caracter”. Era unică. Despre trecutul ei nu deţin informaţii. Cred că în tinereţe, era arătoasă. Probabil şi-a pierdut frumuseţea din pricina variolei. Era – asta e impresia mea – o femeie căreia îi plăcea puterea; şi a avut putere. A fost o adevărată femeie de afaceri. Tipul franţuzoaicei încăpăţânate care n-a permis sentimentelor să-i afecteze afacerile; în acelaşi timp, însă, avea reputaţia unui partener de afaceri deosebit de cinstit.

Privi spre Fournier, aşteptând confirmarea. Acesta dădu din cap cu un aer întunecat melancolic.

— Da, spuse el. Era cinstită… Conform principiilor ei.

Totuşi, legea ar fi putut-o trage la răspundere dacă s-ar fi ivit vreo dovadă, însă asta… Ridică din umeri a neputinţă. Nu poţi să ceri prea mult de la oameni. Firea omului e aşa cum e.

— Adică? La ce vă referiţi?

— Chantage.

— Şantaj? Repetă Japp.

— Da, şantaj de o formă aparte şi specializată. Obiceiul lui madame Giselle era de a împrumuta bani doar pe bază de chitanţă simplă. Păstra discreţia privind suma împrumutată şi modul de plată; dar pot să vă spun că avea propriile-i metode de a face să i se plătească.

Poirot se aplecă interesat.

— După cum spunea maâtre Thibault azi, clientela lui madame Giselle era alcătuită din persoane din înalta societate şi profesionişti în domeniu. Aceste clase sunt deosebit de vulnerabile la forţa opiniei publice. Madame Giselle avea un serviciu secret propriu… Înainte de a acorda un împrumut (fireşte, când se punea problema unei sume mari), obişnuia să adune cât mai multe informaţii cu putinţă despre clientul cu pricina; iar sistemul ei informaţional funcţiona extrem de bine. Voi repeta şi eu ce a spus prietenul nostru: conform principiilor ei, madame Giselle era foarte cinstită; corectă cu cei ce îi erau credincioşi. Sincer vorbind nu şi-a folosit niciodată informaţiile pentru a obţine bani de la cineva, decât doar dacă acei bani i se cuveneau, adică reprezentau o datorie.

— Vreţi să spuneţi că acele informaţii constituiau forma ei de apărare?

— Exact; iar când ajungea să le folosească era oarbă şi surdă, nu ţinea cont de nici un sentiment; şi pot să vă asigur, domnilor, sistemul ei mergea! Foarte, foarte rar a trebuit să someze un rău-platnic. Un bărbat sau o femeie cu o poziţie proeminentă ar fi făcut tot ce era omeneşte posibil pentru a evita un scandal public. Cum ziceam, noi îi cunoaşteam metodele; în ceea ce priveşte punerea sub acuzare… Ridică din umeri. Asta e o problemă mult mai complicată. Natura umană e natura umană.

— Şi, presupunând că rău-platnicul nu plătea, ce se întâmpla atunci? Întrebă Poirot.

— În acest caz, informaţiile pe care le deţinea erau făcute publice, sau date persoanei interesante de problema respectivă.

Urmă un moment de tăcere. Apoi, Poirot spuse:

— Beneficia din punct de vedere financiar de pe urma asta?

— Nu, răspunse Fournier… Adică, nu direct.

— Dar indirect?

— Indirect – asta îi făcea pe ceilalţi să plătească mai mult, nu-i aşa? Întrebă Japp.

— Exact. Avea, cum s-ar spune, efect moral.

— Efect imoral, l-aş numi eu, spuse Japp. Ei bine, îşi frecă gânditor nasul, asta ne dă răspunsul la întrebarea privind motivul crimei. Cealaltă e cine urmează s-o moştenească. Se adresă lui Thibault. Ne puteţi ajuta cât de cât în problema asta?

— Avea o fată, spuse avocatul. Nu locuia cu mama ei… Am impresia chiar că mama sa n-o mai văzuse din fragedă copilărie; dar, în urmă cu mulţi ani, madame Giselle şi-a făcut testamentul prin care lăsa totul, cu excepţia unei mici donaţii pentru servitoarea ei, fiicei sale, Anne Morisot. Din câte ştiu, n-a mai făcut alt testament.

— Şi e mare averea ei? Întrebă Poirot.

Avocatul ridică din umeri.

— Opt sau nouă milioane de franci, pe ghicite.

Poirot fluieră. Japp spuse:

— Doamne, n-ai fi zis! Staţi să văd, rate de schimb… Asta înseamnă… Vai trebuie să fie peste o sută de mii de lire! Mamăă!

— Mademoiselle Anne Morisot va fi o tânără foarte bogată, spuse Poirot.

— Doar că n-a fost în acel avion, spuse Japp, sec. Putea fi suspectată că şi-a omorât mama ca să pună mâna pe avere. Câţi ani să aibă?

— Asta n-o pot afirma cu precizie. Îmi închipui că în jur de douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci de ani.

— Ei bine, se pare că nu există nimic care să arate că are vreo legătură cu crima. Va trebui să ne limităm la povestea cu şantajul. Toţi cei din avion neagă că au cunoscut-o. Unul

dintre ei minte. Va trebui să descoperim care. Ne-ar fi de folos dacă ne-am uita prin hârtiile ei, nu-i aşa, Fournier?

— Prietene, spuse francezul, imediat ce am aflat vestea şi am vorbit cu Scotland Yardul la telefon, ne-am dus direct acasă la ea. Avea un seif în care îşi ţinea hârtiile. Toate fuseseră arse.

— Arse? De cine? De ce?

— Madame Giselle avea o servitoare de încredere, Elise. Elise primise instrucţiuni ca, în cazul în care stăpânei ei avea să i se întâmple ceva, să deschidă seiful (al cărui cifru îl cunoştea) şi să dea foc hârtiilor ce se aflau în el.

— Ce? Dar e uluitor! Exclamă Japp.

— Vedeţi, spuse Fournier, madame Giselle avea propriul ei cod. Se ţinea de cuvânt în faţa celor care îşi respectau şi ei cuvântul faţă de ea. Le promisese clienţilor ei că se va purta cinstit. Era neîncrezătoare, însă, în acelaşi timp, era şi o femeie de cuvânt.

Japp clătină din cap, mut de uimire. Cei patru rămaseră tăcuţi, reflectând asupra ciudatului caracter al moartei…

Maâtre Thibault se ridică.

— Trebuie să vă părăsesc, domnilor. Am o întâlnire. Dacă vă mai pot fi de folos cu ceva, îmi cunoaşteţi adresa.

Dădu ceremonios mâna cu fiecare şi părăsi apartamentul.

Capitolul VII.

Probabilităţi.

După plecarea lui maâtre Thibault, cei trei traseră scaunele mai aproape de masă.

— Şi-acum, spuse Japp, să-ncercăm să-i dăm de capăt. Scoase capacul stiloului. În avion erau unsprezece pasageri, adică în compartimentul din spate – unsperezece călători şi doi stevarzi, în total treispezece oameni. Unul din cei doisprezece rămaşi i-a venit de hac bătrânei.

Unii pasageri erau englezi, alţii francezi. Pe aceştia din urmă am să-i dau pe mâna lui Fournier, să se ocupe el de ei. De englezi mă ocup eu. Apoi, trebuie făcute cercetări la Paris… Asta e tot treaba dumitale, Fournier.

— Şi nu numai la Paris, observă Fournier. Vara, madame Giselle făcea o gramadă de afaceri în staţiunile balneare franceze – Deauville, Le Pinet, Wimereux. Se ducea şi în sud, la Nisa sau Antibe, cam peste tot.

— Ăsta-i un punct bun; îmi amintesc că am auzit câteva persoane de pe „Prometheus” menţionând Le Pinet. Ei bine, e o pistă. Apoi trebuie să ne ocupăm de crima propriu-zisă… Adică să vedem cine ar fi putut avea o poziţie propice mânuirii tubului de suflat. Făcu o schiţă mare a avionului şi o puse în mijlocul mesei. Şi acum, să ne apucăm de treabă. Pentru început, să luăm pasagerii şi să analizăm probabilităţile şi – chiar mai important – posibilităţile.

În primul rând, îl putem elimina pe monsieur Poirot, aici de faţă. Asta reduce numărul la unsprezece.

Poirot clătină din cap cu tristeţe.

— Eşti o fire prea încrezătoare, prietene. N-ar trebui să ai încredere în nimeni… Absolut în nimeni.

— Ei bine, putem să te lăsăm dacă vrei, spuse Japp bine dispus. Deci, sunt stevarzii. Din punctul de vedere al probabilităţii, i-aş exclude pe amândoi. E improbabil să fi împrumutat bani pe scară mare şi amândoi au referinţe excelente: sunt bărbaţi decenţi, sobri. Aş fi foarte surprins, dacă vreunul din ei ar fi avut vreo legătură cu afacerea asta.

Pe de altă parte, din punctul de vedere al posibilităţilor, suntem obligaţi să-i includem. Ei au umblat în sus şi-n jos prin avion. La un moment dat, s-ar fi putut afla într-o astfel de poziţie care să le permită să folosească – din unghiul corespunzător, vreau să spun – deşi nu cred că un stevard ar trage o sageata otrăvită printr-un tub, într-un avion plin de oameni, fără ca cineva să-l observe. Ştiu din experienţă că majoritatea oamenilor e oarbă ca liliecii, dar există limite. Fireşte, într-un fel, acelaşi lucru e valabil pentru fiecare. A fost o nebunie, absolut o nebunie să comiţi o crimă în felul acesta. Doar printr-o întâmplare, cum e una la o sută, treaba a reuşit să treacă neobservată. Criminalul a

avut un noroc drăcesc. Cel mai tâmpit mod de a comite o crimă…

Poirot, care stătea cu ochii plecaţi, fumând în tăcere, interveni cu o întrebare.

— Crezi că a fost un mod prostesc de a comite o crimă, da?

— Fireşte. Curată nebunie.

— Şi totuşi… A reuşit. Stăm toţi trei aici, discutăm despre ea, dar habar n-avem cine a comis crima! Ăsta-i un succes!

— E noroc chiar, îl contrazise Japp. Criminalul ar fi trebuit să fie localizat de cinci sau şase ori.

Poirot clătină din cap cu un aer nemulţumit.

Fournier îl privi curios.

— Ce e în mintea dumneavoastră, monsieur Poirot?

— Mon ami, părerea mea e următoarea: o afacere trebuie judecată după rezultatele ei. Aceasta a reuşit. Asta-i punctul meu de vedere.

— Şi totuşi, pare aproape un miracol, spuse gânditor francezul.

— Miracol sau nu, asta e! Rosti Japp. Avem probele medicale, arma; dacă cineva mi-ar fi prezis, acum o săptămână, că am să investighez o crimă în care o femeie a fost omorâtă cu o săgeată otrăvită cu venin de şarpe… Ei bine, i-aş fi râs în nas! E o insultă… Crima asta e o insultă!

Oftă adânc. Poirot zâmbi.

— E o crimă comisă, poate, de o persoană cu un simţ al umorului pervertit, spuse gânditor Founier. Într-o crimă e foarte important să se ţină cont de psihologia criminalului.

La auzul cuvântului psihologie, Japp pufni uşor; nu-i plăcea cuvântul, şi nici nu avea încredere în el.

— Ăsta e genul de chestii care îi plac domnului Poirot, spuse el.

— Mă interesează ce ziceţi amândoi.

— Presupun că nu te îndoieşti că crima a fost comisă în felul acesta? Întrebă bănuitor Japp. Îţi cunosc mintea întortocheată.

— Nu, nu prietene. Asupra acestui aspect n-am nici un dubiu. Moartea a fost provocată de spinul otrăvit pe care eu însumi l-am ridicat de pe podea… Asta-i absolut sigur. Totuşi, acest caz are anumite puncte…

Se opri, clătinând din cap cu uimire.

Japp continuă:

— Ei bine, întorcându-ne la oile noastre, nu-i putem absolvi total pe cei doi stevarzi, însă, personal, cred că niciunul nu are vreo legătură cu povestea asta. Eşti de acord monsieur Poirot?

— Oh, îţi aminteşti ce am spus. Eu n-aş absolvi pe nimeni.

— Ţine-o p-a dumitale. Şi-acum, pasagerii. Să începem de lângă bucătărie şi toalete. Locul numărul 16. Lovi cu creionul pe schiţă. Aici stătea coafeza, Jane Grey. A avut un bilet de tombolă, a câştigat, şi a plecat la Le Pinet. Asta înseamnă că e o jucătoare. S-ar putea să fi fost la strâmtoare şi să fi împrumutat de la bătrână… Deşi pare improbabil atât să fi împrumutat o sumă mare, cât şi ca Giselle s-o fi avut cu ceva „la mână”. Pentru ce căutăm, pare plevuşcă. Şi nu cred ca unei coafeze să i se fi ivit ocazia de a intra în posesia veninului. Nu se foloseşte ca fixativ sau ca cremă de faţă… Într-un fel, folosirea veninului a fost o greşeală; asta restrânge mult aria căutărilor. Probabil doar doi oameni dintr-o sută deţin cunoştinţe despre otrava asta şi cum se procură.

— Ceea ce face ca măcar un lucru să fie foarte limpede, spuse Poirot.

Fournier îi aruncă o privire întrebătoare. Japp era absorbit de propriile sale idei.

— Eu văd treaba în felul următor, spuse el. Criminalul trebuie să intre în una din aceste două categorii: fie e un om care a hoinărit prin lume în ţinuturi sălbatice, un om care cunoaşte câte ceva despre şerpi şi despre cele mai veninoase specii, precum şi despre obiceiurile triburilor indigene care folosesc venin ca să-şi înlăture inamicii – asta-i categoria numărul 1.

— Şi cealaltă?

— Linia ştiinţifică. Cercetarea. Veninul ăsta de spurcătură este o chestiune cu care se fac experienţe în laboratoarele de primă clasă. Am avut o discuţie cu Winterspoon. Veninul de şarpe – veninul de cobra, mai exact – e folosit în medicină câteodată. Se foloseşte cu destul succes în tratarea epilepsiei. S-au intreprins o grămadă de cercetări pe tema muşcăturii de şarpe.

— Interesant şi sugestiv, spuse Fournier.

— Da, dar să continuăm. Fata asta, Grey, nu se potriveşte nici uneia din categorii. Atât motivul crimei, cât şi procurarea veninului par improbabile. Posibilitatea mânuirii tubului de suflat e foarte îndoielnică… Aproape inexistentă. Priviţi!

Cei trei se aplecară asupra schiţei.

— Aici e 16, spuse Japp. Iar aici e 2, locul lui Giselle, între ele, mulţi oameni şi multe locuri. Dacă fata nu s-a mişcat de pe scaun – şi toţi susţin că nu s-a mişcat – i-ar fi fost practic imposibil să sufle săgeata în aşa fel încât să pătrundă în gândul bătrânei. Cred ca putem frumuşel s-o scoatem din cauză.

Şi-acum, locul opus, 12. Ăsta a fost al dentistului, Norman Gale. Aproape acelaşi lucru, e valabil şi pentru el. Plevuşcă. Nu cred să fi avut nici cea mai mică ocazie să-şi procure venin de şarpe.

— Nu-i o injecţie pe care s-o facă, în mod regulat, stomatologii, îngână blând Poirot. Ar fi un caz de omor, nu de vindecare.

— Dentistul are şi-aşa destul de furcă cu pacienţii, spuse rânjind Japp. Totuşi, cred că s-ar fi putut învârti în cercuri, unde capeţi acces la oarecare afaceri ciudate cu otrăvuri. Putea să aibă ca prieten un om de ştiinţă. Însă în ceea ce priveşte posibilitatea, iese din cursă. Într-adevăr, şi-a părăsit locul, dar doar ca să meargă la toaletă, care e în direcţia opusă. Întorcându-se la locul său, nu avea cum să ajungă mai departe de intervalul de aici, ori, din poziţia

asta, să fi tras şi să fi nimerit drept în gâtul bătrânei e ca şi cum ar fi tras după colţ. Deci, îl scoatem şi pe el din cauză.

— De acord, spuse Founier. Să mergem mai departe.

— Acum să traversăm intervalul 17.

— Iniţial, ăsta a fost locul meu, spuse Poirot. I l-am cedat uneia dintre doamne, deoarece vroia să stea lângă prietena ei.

— Onorabila Venetia Kerr. E un peşte mare. Ar fi putut împrumuta de la Giselle. Nu pare a avea vreun secret grav la viaţa ei… Dar, probabil, a sărit peste cal odată. Va trebui să ne ocupăm puţin de ea. Poziţia e posibilă. Dacă Giselle şi-a întors capul să se uite puţin pe fereastră, Venetia ar fi tras (sau să spunem sufla?) în diagonală, spre spatele avionului. Totuşi i-ar fi fost cam peste mână. Pentru asta ar fi fost nevoită să se ridice în picioare. E genul de femeie care, toamna, merge la vânătoare. Nu ştiu dacă trasul cu puşca îţi ajută să mânuieşti bine un tub de suflat. Oricum, presupun că-i tot o problemă de ochi – ochi şi antrenament; o fi având prieteni – bărbaţi – care au încins mari partide de vânătoare în ţinuturi salbatice. Pe calea asta să intre în posesia vreunei substanţe ciudate a băştinaşilor. Totuşi, ce anapoda sună! Nare sens.

— Într-adevăr, pare foarte puţin probabil, spuse Fournier. Mademoiselle Kerr… Am văzut-o azi la anchetă… Scutură din cap. Pur şi simplu nu poţi s-o asociezi unei crime.

— Locul 13, spuse Japp. Lady Horbury. Parc-ar fi puţin oaia neagră. Cunosc ceva despre ea, pe care am să vi-l povestesc la momentul potrivit. Nu m-ar mira să aibă câteva secrete de ascuns.

— Întâmplător, ştiu că doamna în cauză a pierdut serios la masa de bacara la Le Pinet, spuse Fournier.

— Un punct bun pentru dumneata. Da, e genul de porumbiţă care să se fi încurcat cu Giselle.

— Absolut de acord.

— Foarte bine… Până aici e bine. Dar cum a făcut-o? Nici ea nu şi-a părăsit scaunul. Ar fi trebuit să se suie cu

genunchii pe scaun, să se aplece peste spetează… În văzul a zece oameni. Oh, la dracu, să mergem mai departe!

— 9 şi 10, anunţă Fornier cu degetul pe plan.

— Monsieur Hercule Poirot şi doctorul Bryant, spuse Japp. Ce are de spus monsieur Poirot în apărarea sa?

Poirot clătină cu tristeţe din cap.

— Mon estomac, rosti el patetic. Vai, de ce creierul trebuie să fie sclavul stomacului?

— Nici eu nu mă simt bine în avion, îl aprobă Fournier.

Închise ochii şi dădu din cap explicit.

— Şi acum, doctorul Bryant. Ce-i cu doctorul Bryant? Mare rechin în Harley Street. Nu prea e genul care să se ducă la o franţuzoaică să împrumute bani, dar nu poţi să ştii niciodată. Şi-apoi, e făcut pentru viaţă! Aici intervine teoria mea ştiinţifică. Un om ca Bryant, în vârful piramidei, e la toartă cu cercetătorii din domeniul medicinei, sau dacă nu la toartă, măcar în contact cu ei. Putea foarte uşor să ia un flacon pentru probe cu venin de şarpe din vreun laborator ultrautilat.

— Lucrurile astea se ţin sub control, obiectă Poirot. Nu e ca şi cum ai arunca o cutie de conserve în luncă.

— Chiar dacă se ţin sub control, un om deştept poate să subtilizeze ceva; mai ales un om ca doctorul Bryant, pe care nu l-ar bănui nimeni.

— Da, tot ce se poate, aprobă Fournier.

— Singura problemă e de ce a atras atenţia asupra afacerii? De ce nu a spus că femeia a murit de infarct… Moarte naturală?

Poirot tuşi. Ceilalţi doi îl priviră întrebător.

— Îmi închipui că asta a fost prima lui… Impresie, s-o numim? În definitiv, semăna foarte bine a moarte naturală, posibil ca rezultat a înţepăturii de viespe nu uitaţi, a fost o viespe…

— Nici n-am putea s-o uităm, ţinti Japp. Ai grijă dumneata să ne pomeneşti întruna de ea.

— Oricum, continuă Poirot, s-a întâmplat ca eu să observ spinul fatal pe podea şi să-l ridic. O dată găsit, totul indică o crimă.

— Spinul urma să fie recuperat cumva.

Poirot scutură din cap.

— Exista o singură şansă ca criminalul să fi putut ridica spinul neobservat.

— Bryant?

— Bryant sau altul.

— Hm… Cam riscant.

Fournier nu fu de acord.

— Aşa gândeşti acum pentru că ştii că a fost o crimă. Dar când o femeie moare subit de atac de cord, iar unui bărbat îi cade batista şi se apleacă să şi-o ridice, cine observă gestul sau meditează asupra lui?

— Asta-i drept, aprobă Japp. Ei bine, Bryant e clar pe lista suspecţilor. Îşi putea întoarce capul după colţul scaunului şi sufla prin tub în diagonală. Dar de ce nu l-a văzut nimeni?! Dar n-am s-o iau iar de la capăt. Oricine a fost, n-a fost văzut!

— Iar pentru ăsta trebuie să existe un motiv, îmi închipui, opină Fournier. Un motiv care, din cât am auzit, va fi pe placul lui monsieur Poirot. Mă refer la un motiv psihologic.

— Continuă, prietene, spuse Poirot. E interesant ce spui.

Fournier continuă:

— Să presupunem că te afli într-un tren care trece pe lângă o casă în flăcări. Ochii tuturor se vor aţinti îndată pe fereastră.

Toţi vor avea atenţia concentrată asupra unui anumit punct. Într-un astfel de moment, un om ar putea scoate cuţitul şi înjunghia un alt om, fără ca cineva să-l vadă.

— Aşa e, spuse Poirot. Îmi amintesc de un caz de care m-am ocupat… Un caz de otrăvire, în care s-a ivit exact aceeaşi problemă. A existat un moment psihologic. Dacă descoperim că a existat un astfel de moment în timpul călătoriei pe „Prometheus”…

— S-ar cuveni să-l descoperim, interogându-i pe stevarzi şi pe pasageri, spuse Japp.

— Adevărat. Dar, dacă a existat un asemenea moment psihologic, logica ne spune că a fost cauzat de criminal, care trebuie să fi fost în stare să producă efectul deosebit care a provocat acel moment.

— Perfect, perfect, spuse francezul.

— Ei bine, îl vom nota ca pe un punct de întrebat, spuse Japp. Ajung acum la locul numărul 8 – Daniel Michael Clancy.

Japp rosti numele cu o oarecare savoare.

— După părerea mea, el e cel mai probabil suspect pe care îl avem. Ce poate fi mai uşor pentru un scriitor de romane poliţiste decât să fie interesat de otrăvuri puternice, în speţă de veninuri, şi să-l determine pe un cercetător naiv să-l lase să se uite la un asemenea venin? Nu uitaţi că el a trecut pe lângă locul lui Giselle – singurul pasager care a făcut-o.

— Te asigur, prietene, că n-am uitat aspectul acesta, spuse Poirot.

Japp continuă:

— Putea folosi tubul de foarte aproape, fără să aibă nevoie de vreun „moment psihologic”, cum îl numiţi. Şi a avut şanse mari s-o facă. Reţineţi, ştie cam totul despre tuburile de sulfat, chiar el a spus-o.

— Ceea ce te pune pe gânduri.

— Pură şmecherie, continuă Japp. Cât despre tubul pe care l-a arătat azi, cine poate fi sigur că e acelaşi cu cel cumpărat acum doi ani? Mie îmi cam miroase toată treaba asta. Nu cred că-i un lucru sănătos să-ţi storci mintea invetând crime, toată ziua, şi să citeşti, din scoarţă-n scoarţă, tot ce s-a scris despre cazurile care s-au petrecut. Treburile astea ajung să te obsedeze, să-ţi vină idei.

— Un scriitor are nevoie de idei, spuse Poirot.

Japp reveni la schiţă.

— Numărul 4 era Ryder – locul chiar din faţa moartei. Nu cred să fie el. Dar nu-l putem exclude. Şi el s-a dus la toaletă. Putea să fi avut o poziţie favorabilă din care să tragă, când a revenit la locul său; doar că, în cazul ăsta, ar fi trebuit să se oprească chiar lângă arheologi. Aceştia l-ar fi observat… N-avea cum să le scape.

Poirot clătină din cap gânditor.

— Probabil dumneata n-ai avut de-a face cu mulţi arheologi, spuse el. Dacă aceştia doi purtau o discuţie cu adevărat pasionantă pe o temă dată… eh bien, prietene, concentrarea asupra subiectului i-ar fi făcut orbi şi surzi la tot ce era în jurul lor. Ei trăiau în anii 5000 î. C. Anno Domini 1935 nu exista pentru ei.

Japp îl privi sceptic.

— Ei bine, să trecem la ei. Ce ne poţi spune despre cei doi Dupont, Fournier?

— Monsieur Armand Dupont este unul dintre cei mai distinşi arheologi din Franţa.

— Asta nu ne prea ajută. Poziţia lor în avion e foarte bună, după părerea mea… Peste interval, uşor mai în faţă decât locul ocupat de Giselle. Şi presupun că au bătut lumea în lung şi-n lat, săpând şi dând la iveală tot felul de lucruri, aşa că sunt obişnuiţi cu ţinuturile sălbatice; puteau foarte uşor să-şi procure venin de şarpe.

— Da, e probabil, admise Fournier.

— Dar nu crezi că e şi probabil?

Fournier dădu din cap cu îndoială.

— Monsieur Dupont trăieşte pentru munca lui. E un entuziast. La început, a fost negustor de antichităţi. A lăsat baltă o afacere înfloritoare ca să se dedice arheologiei. Atât el cât şi fiul său sunt devotaţi trup şi suflet profesiei lor. Mi se pare improbabil – de când cu afacerea Stavisky nu mai folosesc cuvântul imposibil – deci, imposibil să fie amestecaţi în povestea asta.

— Perfect, spuse Japp.

Luă foaia de hârtie pe care îşi însemnase ceva şi îşi drese glasul:

— Deci, stăm în felul următor: Jane Grey. Probabilitate slabă. Posibilitate – practic nulă. Gale: Probabilitate – slabă. Posibilitate – din nou, nulă. Domnişoara Kerr: Foarte improbabil. Posibilitate – îndoielnică. Lady Horbury: Probabilitate – mare. Posibilitate – practic nulă. Monsieur Poirot – aproape sigur criminalul; singurul om de la bord care ar fi putut crea un moment psihologic.

Japp râse cu poftă de propria-i glumă; Poirot zâmbi indulgent, iar Fournier un pic cu îndoială. Apoi, detectivul reluă.

— Bryant. Probabilitate şi posibilitate – foarte mari. Clancy. Motiv îndoielnic; probabilitate şi posibilitate – Foarte mari. Clancy. Motiv îndoielnic; probabilitate şi posibilitate – chiar foarte mari. Ryder. Probabilitate – incertă; posibilitate – foarte slabă. Cei doi Dupont. Privitor la motiv, probabilitate slabă; în privinţa obţinerii veninului, probabilitate mare. Posibilitate – mare.

Cred că e un rezultat bunicel, deocamdată. Va trebui să punem o grămadă de întrebări de rutină. Mai întâi, am să-i iau pe Clancy şi Bryant… Să aflu cu ce s-au ocupat… Dacă au fost strâmtoraţi cu banii cândva în trecut… Dacă, în ultimul timp, au părut îngrijoraţi şi neliniştiţi… Care le-au fost mişcările în ultimul an… Tot soiul de chestii de felul ăsta. Voi face acelaşi lucru şi cu Ryder. Dar nu trebuie să-i neglijăm total pe ceilalţi. Am să-l pun pe Wilson să adulmece primprejur. Monsieur Fournier se va ocupa de cei doi Dupont.

Omul de la Sûreté dădu din cap.

— N-aveţi nici o grijă, se va face. La noapte mă întorc la Paris. S-ar putea să mai aflăm câte ceva de la Elise, servitoarea lui Giselle. De asemenea, am să verific cu mare grijă mişcările bătrânei. Ar fi bine de aflat unde a fost în vara asta. Ştiu că s-a deplasat, de câteva ori, la le Pinet. Am putea obţine informaţii cu privire la contactele ei cu

persoanele de naţionalitate engleză implicate în acest caz. Da, e multă treabă.

Se uitară amândoi la Poirot care stătea pierdut în gânduri.

— Ne vei ajuta cât de cât, monsieur Poirot? Întrebă Japp.

Poirot se ridică.

— Da, mi-ar plăcea să-l însoţesc pe monsieur Fournier la Paris.

— Enchanté, spuse francezul.

— Mă întreb ce coci, rosti Japp, uitându-se curios la Poirot. Tot timpul ăsta ai fost extrem de tăcut. Una din micile dumitale idei, aşa-i?

— Câteva, câteva; dar e foarte dificil.

— Să le auzim.

— Lucrul care mă frământă este locul unde a fost găsit tubul.

— Normal! Era cât pe ce s-o încurci.

Poirot clătină din cap.

— Nu la asta mă refeream. Nu mă frământă că a fost împins sub scaunul meu… ci că a fost ascuns sub un scaun.

— Nu văd nimic extraordinar în asta, spuse Japp. Oricine ar fi comis crima, trebuia să scape de tub. Nu putea risca să-l ţină la el.

— Evidemment. Dar poate ai observat, prietene, când cercetat avionul, că, deşi hublourile nu se pot deschide, în fiecare există un ventilator – un cerc cu găurele în geam care se poate închide sau deschide ca un evantai, rotind o plăcuţă de sticlă. Găurelele au o circumferinţă destul de mare pentru a permite trecerea tubului. Ce putea fi mai simplu decât să scape, în felul acesta, de tub? Ar fi căzut undeva jos, şi foarte slabe speranţe să fi fost găsit vreodată.

— Se poate găsi o explicaţie. Criminalul se temea să nu fie văzut. Dacă împingea tubul prin ventilator, se putea ca cineva să-l observe.

— Înţeleg, spuse Poirot. Nu s-a temut când a dus tubul la gură şi a suflat săgeata, însă s-a temut să nu fie depistat încercând să împingă tubul prin hublou!

— Sună absurd, recunosc, spuse Japp; dar, asta e! A ascuns tubul în spatele pernei unui scaun. Din asta nu putem scoate nimic.

Poirot nu răspunse şi Fournier îl întrebă curios:

— Aveţi vreo idee legată de asta?

— Mai degrabă, o speculaţie.

Cu degete absente, îndreptă o călimară nefolosită pe care mâna neliniştită a lui Japp o mutase din locul său. Apoi, înălţând capul spuse:

— Apropo, ai lista amănunţită a bagajelor şi lucrurilor pasagerilor, pe care te-am rugat să mi-o faci?

Capitolul VIII.

Lista

— Sunt om de cuvânt, spuse Japp.

Rânji şi îşi duse mâna la buzunar de unde scoase o gramadă de hârtii bătute la maşină.

— Uite-o. Ai totul… În cele mai mici detalii! Şi, recunosc, e aici un lucru destul de ciudat. Am să-ţi vorbesc despre el după ce termini de citit materialul.

Poirot întinse foaia pe masă şi începu să citească. Fournier se ridică şi veni să citească peste umărul lui.

James Ryder.

Buzunare – Batistă de pânză cu monograma J. Portofel din piele de porc – şapte bancnote de 1 liră, trei cărţi de vizită. Scrisoare de la un partener George Ebermann, spunând: „Împrumutul a fost negociat cu succes… Altfel eram în aer”. Scrisoare semnată Maudie, fixând o întâlnire la Trocadero, seara următoare (hârtie ieftină, scris de analfabet). Tabacheră de argint. Chibrituri. Stilou. Legătură de chei. Chei yale. Mărunţiş în monede franţuzeşti şi englezeşti.

Servietă – O gramadă de hârtii de afaceri privitoare la ciment. Un exemplar din „Bootless Cup” (interzis în ţara asta). O cutie cu pastile cu efect rapid împotriva răcelii. Doctorul Bryant.

Buzunare – Două batiste de pânză, portofel conţinând 20 lire şi 500 franci. Mărunţiş franţuzesc şi englezesc. Agendă.

Tabacheră. Brichetă. Stilou. Chei yale. Mănunchi de chei. Flaut în cutie.

Cărţi – „Memoriile lui Benvenuto Cellini” şi „Les Maux de l'Oreille”. Norman Gale.

Buzunare – Batistă de mătase, portofelul conţinând 1 liră şi 600 franci. Mărunţiş. Cărţi de vizită de la două firme franceze producătoare de instrumente dentale. Cutie de chibrituri Bryant & May, goală. Brichetă de argint. Pipă de măceş. Pungă de cauciuc pentru tutun. Chei yale.

Servietă – Haină albă de pânză. Două oglinjoare dentale. Rulouri de vată dentală. „La vie parisienne”, „The Strand Magazine”, „The Autocar”. Armand Dupont.

Buzunare – Portofel conţinând 10 lire şi 1000 franci. Ochelari în etui. Mărunţiş în monedă franceză. Batistă de bumbac. Pachet de ţigări, cutie de chibrituri. Cărţi de vizită. Scobitoare.

Servietă – Manuscrisul discursului pentru Societatea Regală de Ştiinţe Asiatice. Două publicaţii germane de arheologie. Două foi cu schiţe de oale rudimentare. Tuburi scobite ornamentate (s-a spus că sunt pipe kurde originale). Tăviţă artizanală de pai. Nouă fotografii neînrămate – toate cu obiecte de olărit. Jean Dupont.

Buzunare – Portofel cu 5 lire şi 300 franci. Tabacheră. Portţigaret (fildeş). Brichetă. Stilou. Două creioane. Carneţel plin cu însemnări. Scrisoare în engleză de la L. Marriner, conţinând invitaţia la prânz la un restaurant în apropiere de Tottenham Court Road. Mărunţiş franţuzesc.

Daniel Clancy.

Buzunare – Batistă (pătată de cerneală). Stilou (care curge). Portofel conţinând 4 lire şi 100 franci. Trei tăieturi din ziare tratând crime recente (una prin otrăvire cu arsenic şi două prin împuşcare). Două scrisori de la agenţi imobiliari cu detalii privind case de ţară. Agendă. Patru creioane. Briceag. Trei recipise şi patru note de plată neonorate. Scrisoare de la „Gordon” cu antet S. S. Minotaur. Careu de cuvinte încrucişate decupat din

„Times”, rezolvat pe jumătate. Carnet conţinând idei de subiecte de cărţi. Mărunţiş în monedă italiană, franceză, elveţiană şi engleză. Chitanţă de hotel, Neapole. Mănunchi mare de chei.

Buzunarul fulgarinului – manuscrisul „Crimă pe Vezuviu”. Ghidul Bradshaw al continentului. Minge de golf. Pereche de ciorapi. Periuţă de dinţi. Chitanţă de hotel, Paris.

Domnişoara Kerr.

Poşetă – Ruj de buze. Două ţigarete (unul de fildeş, altul de jad). Pudrieră. Tabacheră. Cutie de chibrituri. Batistă. 2 lire. Mărunţiş. O jumătate de carte de credit. Chei.

Trusă de toaletă – Din piele şagrinată. Sticle, perii, pieptăn, etc. Trusă de unghii. Trusă de baie conţinând periuţă de dinţi, burete, pastă de dinţi, săpun. Două perechi de foarfeci. Cinci scrisori de la familie şi prieteni din Anglia. Două romane „Tauchnitz”. Fotografi cu doi prepelicari.

Revistele „Vogue” şi „Good Housekeeping”.

Domnişoara Grey.

Poşetă – Farduri, ruj, pudrieră. Chei yale şi cheie de geamantan. Creion. Tabacheră. Portţigaret. Cutie de chibrituri. Două batiste. Recipisă de hotel, Le Pinet. Mic ghid de conversaţie în limba franceză. Portofel, 100 franci, 10 şilingi. Mărunţiş. Un jeton de cazinou valorând 5 franci.

Buzunarul hainei de călătorie – Şase ilustrate cu Parisul, două batiste şi o eşarfă de mătase. Scrisoare semnată „Gladys”. Flacon cu aspirine.

Lady Horbury.

Poşetă – Două rujuri, fard, pudrieră. Batistă. Trei bancnote franţuzeşti de o mie. 6 lire. Mărunţiş (franţuzesc). Un inel cu diamant. Cinci timbre franţuzeşti. Două portţigarete. Brichetă în etui.

Trusă de toaletă – Trusă completă de machiaj. Trusă sofisticată de manechiură (aur). Sticluţă cu eticheta (în cerneală) Praf boric.

În timp ce Poirot ajunsese la capătul listei, Japp îşi puse degetul pe ultimul cuvânt.

— Isteţ omul nostru, spuse el. S-a gândit că nu se prea potriveşte cu restul. Praf boric, pe dracu! Pudra albă dinăuntru era cocainã.

Ochii lui Poirot se lărgiră un pic. Dădu încetişor din cap…

— Poate nu prea are legătură cu cazul nostru, continuă Japp, dar să nu-mi spuneţi că o femeie care a deprins viciul cocainei are înalte precepte morale. Cred că Excelenţa sa nar fi stat pe gânduri să obţină ceea ce dorea, în ciuda poveştilor despre neajutorarea feminină şi aşa mai departe. Totuşi, mă îndoiesc să fi ţinut-o nervii să ducă la bun sfârşit o treabă ca asta; şi, cinstit, nu văd cum ar fi fost posibil s-o facă. Toată povestea asta pare o aiureală.

Poirot reciti foile bătute la maşină, apoi le lăsă pe masă cu un oftat.

— Lista asta pare să indice, cu claritate, persoana care a comis crima. Şi totuşi, nu înţeleg nici de ce, nici cum.

Japp îl privi

— Ai pretenţia că, citind inventarul ăsta, ţi-ai făcut o idee despre cine e criminalul?

— Aşa cred.

Japp apucă hârtiile şi le parcurse din nou, dându-i-le, pe parcurs ce le termina, lui Fournier. Apoi le trânti pe masă şi se uită lung la Poirot.

— Îţi baţi joc de mine, monsieur Poirot?

— Nu, nu. Quelle idée!

— Dumneata ce spui, Fournier?

Francezul clatină din cap.

— Poate sunt prost, spuse el, dar nu văd cum lista asta ne-ar ajuta să avansăm.

— Nu prin ea însăşi, spuse Poirot. Dar luată în corelaţie cu anumite aspecte ale cazului, nu? Ei bine, s-ar putea să greşesc… Să greşesc foarte tare.

— Să-ţi auzim teoria, spuse Poirot. Oricum, e interesant de aflat.

Poirot scutură din cap.

— Nu, cum spuneai, e o teorie… Doar o teorie. Speram să găsesc pe lista asta un anumit obiect. Eh bien, l-am găsit. E acolo; însă pare să indice o direcţie greşită. Indiciul e corect, persoana nu. Asta înseamnă că e mult de muncă şi, sincer să fiu, multe lucruri îmi sunt încă neclare. Nu văd calea pe care s-o apuc; doar anumite fapte par a se impune şi a se aranja într-un tipar semnificativ. Nu credeţi că e aşa? Nu, văd că nu. Să lucrăm, atunci, fiecare după ideile lui. N-am nici o siguranţă, doar o anumită bănuială…

— Cred că baţi câmpii, spuse Japp şi se ridică. Ei bine, pentru azi e de ajuns. Eu voi lucra la Londra, dumneata Fournier, te întorci la Paris… Şi cum rămâne cu al nostru monsieur Poirot?

— Eu încă doresc să-l însoţesc la Paris pe monsieur Fournier… Mai mult ca niciodată.

— Mai mult ca niciodată? Mi-ar plăcea să ştiu ce gărgăuni îţi umblă prin cap.

— Gărgăuni? Ce n'est pas joli, ça!

Fournier dădu ceremonios mâna cu el.

— Îţi doresc o seară bună şi mii de mulţumiri pentru minunata dumitale ospitalitate. Atunci, ne întâlnim mâine dimineaţă la Croydon?

— Exact. A demain.

— Să sperăm că n-o să ne omoare nimeni en route, spuse Fournier.

Cei doi detectivi plecară.

Poirot rămase un timp visător. Apoi se ridică, înlătură orice urmă de dezordine, goli scrumierele şi îndreptă scaunele.

Se duse spre o masă laterală şi luă un exemplar din „Sketch”. Dădu foile până găsi ce căuta.

Articolul era intitulat „Doi iubitori ai soarelui, Contesa de Horbury şi domnul Raymond Barraclough la Le Pinet”.

Poirot se uită la cele două siluete surâzătoare în costume de baie, ţinându-se la braţ…

„Mă întreb dacă s-ar putea face ceva pe linia asta… Da, s-ar putea”.

Capitolul IX.
Elise Grandier.

Dimineaţa următoare vremea a fost atât de bună încât chiar Hercule Poirot a trebuit să admită că stomacul său nu-i dădea de furcă.

De data asta călătoreau cu zborul de 8:45. În compartiment, pe lângă Fournier şi Poirot, mai erau şapte sau opt călători, şi Fournier profită de ocazie ca să facă unele experienţe. Scoase din buzunar o bucată mică de bambus, şi, de trei ori, de-a lungul călătoriei, o duse la buze ţinând-o într-o anumită direcţie. O dată o făcu aplecându-se peste colţul scaunului, o dată întorcându-şi uşor capul într-o parte, şi o dată când se întorcea de la toaletă; de fiecare dată, prinse privirea vreunui pasager ţintuindu-l cu ochii miraţi. La ultima încercare, chiar toţi ochii din avion păreau să se fixeze asupra lui.

Fournier se lăsă descurajat pe scaunul său, aproape deloc înveselit de amuzamentul făţiş al lui Poirot.

— Te amuzi, prietene? Dar trebuie să recunoaşteţi că este necesar să faci experienţe.

— Evidemment! Îţi admir sincer scrupulozitatea. Nimic nu e ca experimentul vizual. Ai jucat rolul criminalului mânuind tubul de suflat.

Rezultatul e foarte limpede. Te-a văzut toată lumea!

— Nu toată lumea.

— Într-un fel, nu. De fiecare dată, a existat cineva care nu te-a văzut; dar, pentru o crimă reuşită, asta nu-i de ajuns. Trebuie să fii extrem de sigur că nimeni nu te va observa.

— Ceea ce e imposibil în condiţiile date, spuse Fournier. Susţin, deci, teoria mea că trebuie să fi fost condiţii excepţionale – momentul psihologic! Trebuie să fi existat un moment psihologic în care ochii tuturor erau aţintiţi în altă parte.

— Asupra acestui punct prietenul nostru Japp are de gând să facă cercetări amănunţite.

— Nu eşti de acord cu mine, monsieur Poirot?

Poirot ezită o clipă, apoi spuse încetişor;

— Sunt de acord că a fost… Că trebuie să fi fost un motiv psihologic pentru ca nimeni să nu-l fi văzut pe criminal… Dar ideile mele se canalizează într-o direcţie uşor diferită de a dumitale. Simt că, în cazul de faţă, doar evenimentele vizuale pot fi insuficiente. Închide ochii, prietene, în loc să-i deschizi larg. Foloseşte-ţi ochii creierului, nu ai trupului. Lasă-ţi să funcţioneze micuţele celule cenuşii ale minţii… Va fi sarcina lor să-ţi arate ce s-a întâmplat de fapt.

Fournier îl privi curios.

— Nu te înţeleg, monsieur Poirot.

— Pentru că dumneata te iei după ce ai văzut. Nimic nu poate fi atât de înşelător ca observarea.

Fournier clătină din nou din cap şi îşi ridică braţele.

— Mă predau. Nu-ţi pot prinde raţionamentul.

— Prietenul nostru Giraud te-ar sfătui să nu dai importanţă divagaţiilor mele. „Cască ochii şi acţionează”, ar spune el. „Să stai cuminte în fotoliu şi să gândeşti, asta e metoda unui bătrân căruia i-a apus vremea”. Însă eu spun că un ogar tânăr e adesea atât de grăbit s-o ia pe urma vânatului încât trece de el, depăşindu-l… Cade pradă uşor diversiunii. Gata, ţi-am dat un indiciu preţios…

Şi, lăsându-se pe spate, Poirot închise ochii, poate să gândească, dar cert e că, peste cinci minute, dormea dus.

Ajungând la Paris, se duseră direct în Rue Joliette, numărul 3.

Rue Joliette era pe malul sudic al Senei. Numărul 3 nu se distingea cu nimic de celelalte case. Îi primi un bătrân care îl salută pe Fournier cu un aer acru.

— Aşadar, avem iar poliţia! Numai necazuri. Casa asta va avea un renume prost.

Se retrase bombănind în apartamentul său.

— Ne ducem la biroul lui Giselle, spuse Fournier. E la primul etaj.

Scoase din buzunar o cheie, explicând că poliţia franceză încuiase şi sigilase uşa până la aflarea rezultatului anchetei

engleze.

— Mă tem că aici nu se află nimic care ne-ar putea ajuta, spuse Fournier.

Scoase sigiliul, descuie uşa şi intrară. Biroul lui madame Giselle era o încăpere mică, îmbâcsită. Într-un colţ se afla un seif demodat, iar în rest, un birou şi câteva scaune tapisate. Una dintre ferestre era murdară şi, foarte probabil, nu fusese niciodată deschisă.

Fournier ridică din umeri, în timp ce se uita în jur.

— Vezi? Nimic. Absolut nimic.

Poirot trecu în spatele biroului. Se aşeză pe un scaun şi se uită spre Fournier. Îşi trecu uşor mâna pe suprafaţa tăbliei, apoi pe partea de dedesubt.

— Aici e o sonerie, spuse el.

— Da, sună jos, la portar.

— Ah, o precauţie înţeleaptă. Clenţii doamnei puteau fi uneori tulburenţi.

Trase câteva sertare. Conţineau articole de papetărie, un calendar, tocuri şi creioane, dar nici o hârtie sau ceva de natură personală.

Poirot doar îşi aruncă privirea în treacăt.

— N-am să te jignesc, prietene, printr-o cercetare atentă. Sunt sigur că, dacă ar fi fost ceva de găsit, l-ai fi găsit. Se uită spre seif. Nu-i un model prea eficient, nu-i aşa?

— Cam depăşit, recunoscu Fournier.

— Era gol?

— Da. Afurisita de servitoare distrusese totul.

— Ah, da, servitoarea. Servitoarea de încredere. Trebuie s-o vedem. Cum spuneai, camera asta nu ne oferă nimic. Asta e semnificativ, nu-i aşa?

— Ce înţelegi prin semnificativ, monsieur Poirot?

— Vreau să spun că această cameră e cu totul impersonală… Găsesc că e interesant.

— Nu prea era o femeie sentimentală, comentă sec Fournier.

Poirot se ridică.

— Hai să vedem servitoarea… Această servitoare de mare încredere.

Elise Grandier era o femeie de etate medie, scundă, solidă, cu obraji sănătoşi şi ochi ageri care alergau când spre Fournier, când spre Poirot.

— Ia loc, mademoiselle Grandier, spuse Fournier.

— Mulţumesc, monsieur.

Se aşeză cuminte.

— Monsieur Poirot şi cu mine ne-am întors azi de la Londra. Ancheta… Mai precis interogatoriile privind moartea lui madame Giselle au avut loc ieri. Nu există absolut nici un dubiu. Doamna a fost otrăvită.

Franţuzoaica scutură din cap cu gravitate.

— E groaznic ce spuneţi. Doamna otrăvită? Cine s-ar fi gândit vreodată la una ca asta?

— Poate aici ne-ai putea ajuta, mademoiselle.

— Desigur, fireşte că voi face tot ce pot ca să ajut poliţia, dar nu ştiu nimic – absolut nimic.

— Ştii că doamna avea duşmani? Întrebă tăios Fournier.

— Nu-i adevărat. De ce să fi avut doamna duşmani?

— Ei, hai, mademoiselle Giselle, rosti sec Fournier. Profesiunea de cămătar implică anumite neplăceri.

— E drept că, uneori, clienţii doamnei nu erau foarte rezonabili, acceptă Elise.

— Făceau scene, aşa-i? O ameninţau?

Servitoarea clătină din cap.

— Nu, nu, aici greşiţi. Nu ei ameninţau. Se milogeau… Se văitau… Spuneau că nu puteau plăti – toate astea, da. În glasul ei se distingea un viu dispreţ.

— Uneori, poate, nu puteau plăti, mademoiselle, spuse Poirot.

Elise Grandier ridică din umeri.

— Posibil. Asta e treaba lor! De obicei, până la urmă, plăteau.

În glas i se citea o anumită satisfacţie.

— Madame Giselle era o femeie dură, spuse Fournier.

— Aşa şi trebuia.
— N-ai nici o milă pentru victime?
— Victime… Victime… Elise vorbea iritată. Dumneavoastră nu înţelegeţi. E nevoie să te înglodezi în datorii, să trăieşti peste mijloacele tale, să te afunzi în datorii şi să te împrumuţi, iar apoi să te aştepţi să rămâi şi cu banii? Asta nu e rezonabil! Doamna era întotdeauna cinstită şi dreaptă, împrumuta… Şi aştepta să i se plătească înapoi. Asta-i ceva cinstit. Ea personal nu avea nici o datorie. Întotdeauna achita onorabil tot ce datora. Niciodată, niciodată nu s-a întâmplat să rămână vreo notă de plată neonorată. Şi n-aveţi dreptate când spuneţi că doamna era dură! Doamna avea suflet bun. Le-a dat „Micilor surori ale săracilor” când au venit. A oferit bani instituţiilor de caritate. Când nevasta lui Georges, portarul, a fost bolnavă, doamna i-a ajutat cu bani să se ducă la un spital la ţară.
Se opri, aprinsă la faţă şi furioasă.
Repetă:
— Dumneavoastră nu înţelegeţi. Nu, n-o înţelegeţi deloc pe doamna.
Fournier aşteptă ca indignarea să i se potolească, apoi spuse:
— Ai făcut afirmaţia că clienţii ei, de obicei, plăteau până la urmă. Cunoşti ce mijloace folosea ca să-i constrângă?
Femeia ridică din umeri.
— Nu ştiu nimic, monsieur… Absolut nimic.
— Ştiai destul ca să-i arzi hârtiile.
— I-am urmat instrucţiunile. Mi-a spus că, dacă vreodată avea să aibă un accident, sau dacă o să se îmbolnăvească şi o să moară undeva departe de casă, eu să-i distrug hârtiile de afaceri.
— Hârtiile din seiful de jos? Întrebă Poirot.
— Aşa e. Hârtiile ei de afaceri.
— Şi erau în seiful de jos?
Insistenţa lui o făcu pe Elise să roşească.
— Am îndeplinit instrucţiunile doamnei, spuse ea.

— Ştiu asta, rosti Poirot zâmbind. Dar hârtiile nu erau în seif. Aşa e?

Seiful acela era mult prea depăşit… L-ar fi deschis până şi un amator.

Hârtiile erau ţinute altundeva… Poate în dormitorul doamnei?

Elise se gândi o clipă, apoi răspunse.

— Da, aşa e. Doamna le spunea, întotdeauna, clienţilor ei că păstra hârtiile în seif, dar, în realitate, seiful era o gogoriţă, totul se afla în dormitorul doamnei.

— Vrei să ne arăţi unde?

Elise se ridică şi cei doi o urmară. Dormitorul reprezenta o încăpere de dimensiuni mari, dar era atât de încărcat cu mobilă greoaie, sculptată, că abia te puteai mişca prin el. Într-un colţ, se afla un cufăr mare, de modă veche. Elise ridică capacul şi scoase o rochie demodată cu o jupă de mătase. Pe partea din interior a rochiei se găsea un buzunar adânc.

— Aici erau hârtiile doamnei, monsieur, păstrate întrun plic mare, sigilat.

— Nu mi-ai spus nimic despre asta, rosti tăios Fournier. Când te-am întrebat acum trei zile, nu mi-ai spus nimic.

— Vă cer scuze. M-aţi întrebat de hârtiile care trebuiau să fie în seif. V-am spus că le-am ars. Era adevărat. Unde anume erau păstrate hârtiile, nu părea important.

— Adevărat, spuse Fournier. Înţelegi, mademoiselle, că acele hârtii nu trebuiau arse?

— Am executat ordinele doamnei, rosti Elise înţepată.

— Ştiu, ai făcut ce-ai crezut că e mai bine, spuse liniştitor Fournier. Acum vreau să mă asculţi cu atenţie. Doamna a fost omorâtă. E posibil să fi fost omorâtă de o persoană sau persoane despre care deţinea date compromiţătoare. Aceste date se găseau în hârtiile pe care le-ai ars. Am să-ţi pun o întrebare la care să-mi răspunzi numai după ce te-ai gândit bine. E posibil – ba, după părerea mea, chiar probabil şi foarte de înţeles – să te fi uitat prin acele hârtii,

înainte de a le arunca în foc. Dacă e aşa, nimeni nu te va condamna că ai făcut-o. Din contră, orice informaţie pe care ai obţinut-o poate fi extrem de importantă pentru poliţie şi poate ajuta la aducerea criminalului în faţa justiţiei. De aceea, mademoiselle, nu-ţi fie teamă să răspunzi cinstit. Te-ai uitat pe hârtii, înainte de a le arde?

Elise respira din greu. Se aplecă şi rosti cu tărie:

— Nu, monsieur. Nu m-am uitat la nimic. N-am citit nimic. Am ars plicul fără să-l desigilez.

Capitolul X.

Cărţulia neagră.

Fournier o privi lung, apoi, convins că femeia spune adevărul se întoarse cu un gest descurajat.

— Păcat, spuse el… Ai procedat cinstit, mademoiselle, dar e păcat.

— N-am avut încotro, monsieur. Îmi pare rău.

Fournier se aşează şi scoase din buzunar un carnet.

— Când te-am chestionat prima dată, mi-ai spus că nu cunoşti numele clienţilor stăpânei dumitale. Totuşi, puţin mai înainte, ai vorbit de milogeală şi rugăminţi de îndurare. Prin urmare, ştii câte ceva despre clienţii lui madame Giselle.

— Să vă explic. Doamna n-a menţionat niciodată vreun nume. N-a discutat niciodată afacerile ei. Totuşi, eşti om, nu-i aşa? Exclami… Comentezi. Doamna îmi vorbea, uneori, ca şi cum ar fi vorbit cu ea însăşi.

Poirot se aplecă.

— Dacă ne-ai putea da un exemplu… Propuse el.

— Staţi să văd… Ah, da… Să zicem că vine o scrisoare. Doamna o deschide. Râde scurt, sec. Spune: „Te milogeşti şi scheauni, frumoasa mea doamnă. Oricum, trebuie să plăteşti”. Sau: „Ce proşti! Ce proştii să-şi închipuie că le-aş împrumuta sume mari fără să mă asigur cum trebuie! A cunoaşte, înseamnă siguranţă, Elise. Cunoaşterea e putere”. Aşa ceva îmi zicea.

— Ai văzut, vreodată, pe vreun client care venea acasă?

— Nu, monsieur… Nu prea aveam cum. Se duceau doar la primul etaj, înţelegeţi, şi, foarte adesea, veneau după lăsarea întunericului.

— Înainte de călătoria în Anglia, madame Giselle a fost în Paris?

— S-a întors la Paris doar în după-amiaza precedentă.

— Unde fusese?

— A fost plecată, două săptămâni, la Deauville, Le Pinet, Paris-Plage şi Wimereux – obişnuitul ei tur din septembrie.

— Acum, gândeşte-te, a spus ceva… Ceva care ne-ar putea fi cât de cât de folos?

Elise se gândi câteva clipe.

— Nu, nu-mi amintesc nimic. Doamna era bine dispusă. Spunea că afacerile îi merg strună şi turul a fost profitabil. Apoi mi-a ordonat să sun la „Universal Airlines” şi să-i rezerv un loc pentru Anglia, pentru dimineaţa următoare. Zborul de dimineaţă era complet rezervat, dar a obţinut un loc la cel de la ora 12.

— A spus de ce se duce în Anglia? Era vreo urgenţă?

— Oh, nu. Doamna călătorea foarte des în Anglia. De obicei îmi spunea cu o zi înainte.

— A venit, în seara aceea, vreun client la ea?

— Cred că da, monsieur, dar nu sunt sigură. S-ar putea să ştie Georges. Doamna nu mi-a spus nimic.

Fournier scoase din buzunar mai multe fotografii.

— Recunoşti pe cineva?

Elise se uită la ele pe rând, apoi clătină din cap.

— Nu, monsieur.

— Atunci trebuie să încercăm la Georges.

— Da. Din păcate, Georges nu are vederea prea bună.

Fournier se ridică.

— Ei bine, noi plecăm… Adică numai dacă eşti sigură că n-ai omis nimic – absolut nimic – să ne spui.

— Eu? Ce-aş fi putut omite?

Elise părea nenorocită.

— Atunci, s-a înţeles. Vino, monsieur Poirot. Scuză-mă, cauţi ceva?

Într-adevăr, Poirot se învârtea prin cameră căutând parcă ceva.

— Aşa e, spuse Poirot, caut ceva ce nu văd.

— Ce anume?

— Fotografii. Fotografii ale rudelor doamnei Giselle… Ale familiei ei.

Elise clătină din cap.

— Doamna nu avea familie. Era singură pe lume.

— Avea o fiică, spuse apăsat Poirot.

— Da, aşa e. Avea o fiică.

Elise oftă.

— Dar nu există nici o fotografie a fiicei? Insistă Poirot.

— Oh, monsieur nu înţelege. E drept că doamna a avut o fiică, dar asta a fost demult. Credinţa mea e că doamna nu şi-a mai văzut fata din faşă.

— De ce? Întrebă tăios Fournier.

— Nu ştiu. Era pe vremea când doamna era tânără. Poate a fost măritată, poate nu. Am auzit că, pe atunci, arăta foarte drăguţ… Drăguţă şi săracă. Personal, nu cred că a fost maritată. E neîndoielnic că s-au făcut nişte aranjamente cu copilul. Cât despre doamna, ea a avut variolă… Cât pe ce să moară. Când s-a făcut bine, frumuseţea i se dusese. Trecuseră, şi nebuniile, şi poveştile de dragoste. Doamna a devenit femeie de afaceri.

— Dar şi-a lăsat banii fetei, nu?

— Foarte adevărat. Cui să-ţi laşi banii dacă nu celui care e carne din carnea ta? Sângele apă nu se face; iar doamna nu avea nici un prieten. Întotdeauna a fost singură. Pasiunea ei erau banii… Să facă bani cât mai mulţi. Cheltuia foarte puţin. Nu-i plăcea luxul.

— Ai primit o donaţie de la ea. Ştiai?

— Desigur, am fost informată. Doamna a fost întotdeauna bună cu mine. În fiecare an îmi dădea o sumă frumuşică, pe lângă salariu. Îi sunt foarte recunoscătoare.

— Ei bine, spuse Fournier, noi plecăm. În drum, trebuie să schimbăm o vorbă cu bătrânul Georges.

— Permite-mi să mai întârzii o clipă, prietene, spuse Poirot.

— Cum doreşti.

Fournier plecă.

Poirot se mai învârti un timp prin cameră, apoi se aşeză pe un scaun şi o fixă pe Elise.

Sub privirea lui scrutătoare, franţuzoaica deveni uşor neliniştită.

— Monsieur mai doreşte să ştie ceva?

— Mademoiselle Grandier, ştii cine a omorât-o pe stăpâna dumitale?

— Nu. Jur în faţa lui Dumnezeu.

Vorbea foarte repede. Poirot o cercetă cu privirea, apoi coborî ochii.

— Bien, spuse el. Te cred. Dar a cunoaşte e un lucru, a bănui e alt lucru. Ai vreo idee – doar o idee – cine ar fi putut s-o facă?

— N-am nici o idee. Am spus deja poliţistului.

— Lui puteai să-i spui un lucru, iar mie alt lucru.

— De ce spuneţi asta? De ce aş face una ca asta?

— Pentru că una e să dai informaţii poliţiei, şi alta e să i le dai unei persoane particulare.

— Da, recunoscu Elise. Aşa e.

Pe faţa ei apăru o expresie nehotărâtă. Părea că se gândeşte. Urmărind-o îndeaproape, Poirot continuă:

— Vrei să-ţi spun ceva, mademoiselle Grandier? Meseria mea mă face să nu cred nimic din ce se vorbeşte, nimic ce nu e dovedit. Eu nu suspectez, mai întâi, persoana asta şi, pe urmă, pe cealaltă. Eu suspectez pe oricine. Oricine are legătură cu o crimă, pentru mine e un prezumtiv criminal, până i se dovedeşte nevinovăţia.

Elise se repezi mânioasă:

— Vreţi să spuneţi că mă suspectaţi… pe mine… De a o fi omorât pe doamna? Asta-i prea de tot! E o răutate incredibilă.

Pieptul ei mare urca şi cobora tumultuos.

— Nu, Elise. Nu te bănuiesc că ai omorât-o pe doamna. Cel care a omorât-o a călătorit cu ea în avion. Nu de mâna ta a murit. Dar dumneata puteai să-i fii complice… Să fi strecurat cuiva detalii referitoare la călătoria ei.

— Nu. Jur că nu!

Poirot o privi un timp în tăcere. Apoi dădu din cap.

— Te cred. Totuşi, ascunzi ceva. Oh, da! Ascultă, îţi voi spune ceva. În orice caz de natură criminală, se întâmplă acelaşi fenomen. Toată lumea ascunde câte ceva. Uneori – cel mai adesea – ceva cu totul inofensiv, poate chiar fără nici o legătură cu crima. Dar, întotdeauna există ceva. Aşa e şi cu dumneata. Oh, nu nega! Eu sunt Hercule Poirot şi eu ştiu. Când prietenul meu, monsieur Fournier, te-a întrebat dacă n-ai omis nimic să ne spui, ai fost încurcată. Ai răspuns evaziv. Chiar şi acum, când ţi-am sugerat să-mi destăinui mie ceea ce n-ai vrut să spui poliţiei, ai căzut pe gânduri. Deci, există ceva. Vreau să aflu ce e acest ceva.

— Nu e nimic important.

— Poate că nu. Oricum, nu vrei să-mi spui? Reţine, eu nu sunt de la poliţie.

— Asta-i drept, recunoscu Elise. Ezită, apoi continuă: Monsieur, sunt în dilemă. Nu ştiu cum ar fi vrut doamna să fac.

— Se zice că două minţi judecă mai bine decât una singură. Nu vrei să te consulţi cu mine? Să examinăm împreună problema?

Elise părea îndoită. Poirot zâmbi.

— Eşti un bun câine de pază, Elise. Înţeleg că se pune problema de loialitate fşţă de stăpâna dumitale moartă.

— Aşa e, monsieur. Doamna avea încredere în mine. De când am intrat în serviciu la ea, i-am îndeplinit, cu stricteţe, instrucţiunile.

— Îi erai recunoscătoare, nu-i aşa, pentru vreun mare serviciu pe care ţi-l făcuse?

— Da, e adevărat. Nu mă deranjează s-o recunosc. Fusesem înşelată, monsieur, iar economiile mele furate… Şi mai există şi un copil. Doamna a fost bună cu mine. A aranjat ca fetiţa să fie crescută la o fermă de nişte oameni foarte buni şi cinstiţi. Atunci a menţionat că şi ea era mamă.

— Ţi-a spus vârsta copilului, sau ceva despre el?

— Nu, vorbea despre o parte a vieţii ei care se terminase definitiv. Era mai bine aşa, spunea ea. Fetiţa avea să fie bine îngrijită şi dată la şcoală să-şi facă o meserie. De asemenea, la moartea mamei ei, avea s-o moştenească.

— N-a mai vorbit, după aceea, despre acest copil sau despre tatăl lui?

— Nu, monsieur, dar am o idee…

— Vorbeşte, Elise!

— E doar o idee, mă înţelegeţi.

— Perfect.

— Ideea mea e că tatăl fetiţei era englez.

— Ce anume ţi-a lăsat impresia asta?

— Nimic clar. Doar amărăciunea din glasul doamnei, când vorbea de englezi. Şi mai cred că, în problemele ei de afaceri, îi făcea plăcere ori de câte ori avea un englez la mână. E doar o impresie…

— Da, dar poate fi valoroasă… Şi copilul dumitale?

— A murit, monsieur… A murit acum cinci ani.

— Ah… Îmi pare rău.

Urmă o pauză.

— Iar acum, mademoiselle Elise, ce e acel ceva pe care n-ai vrut să-l menţionezi?

Elise se ridică şi părăsi camera. Se întoarse, după câteva minute, cu o cărticică neagră, ponosită.

— Aceasta era cărţulia doamnei. O lua peste tot cu ea. Cu o seară înainte de a pleca în Anglia a căutat-o, dar n-a găsit-o. După plecarea ei, am găsit-o eu. Căzuse după căpătâiul patului. Am pus-o bine să i-o dau doamnei, când se întoarce. Cum am auzit de moartea doamnei, am ars hârtiile, dar

cărţulia asta n-am ars-o. Nu exista nici o instrucţiune în privinţa asta.

— Când ai auzit de moartea doamnei?

Elise ezită.

— Ai auzit de la poliţie, nu-i aşa? Au venit aici şi au cercetat camerele doamnei. Au găsit seiful gol şi le-ai spus că arseseşi hârtiile, dar, de fapt, nu le-ai ars decât după aceea.

— E adevărat, monsieur, recunoscu Elise. În timp ce ei se uitau în seif, am mutat hârtiile din cufăr. Da, le-am spus că le arsesem. În definitiv, era aproape adevărat. Înţelegeţi situaţia mea? Nu veţi informa poliţia? Aş putea avea probleme mari.

— Cred că ai acţionat cu cele mai bune intenţii. Totuşi, e păcat... Mare păcat. Dar n-are rost să regretăm ce-a fost şi nu văd de ce ar fi nevoie să-i comunic bunului Fournier ora exactă la care ai ars hârtiile. Şi acum, dă-mi să văd dacă e ceva în cărţulia asta care să ne ajute.

— Nu cred, monsieur. Da, e agenda personală a doamnei, dar conţine doar numere. Fără celelalte documente şi dosare, toate înregistrările astea n-au nici un înţeles.

Ezitând, îi întinse cartea lui Poirot. Poirot o luă şi dădu paginile. Erau înregistrări trecute cu un scris înclinat. Păreau toate de acelaşi gen. Un număr urmat de câteva detalii, precum:

CX256. Soţie de colonel. Stat Siria. Fonduri regiment.

GF342. Deputat francez. Legătură Stavisky.

Să fi fost douăzeci de înregistrări în total, de acelaşi tip. La sfârşitul cărţuliei, erau înscrise date şi locuri, precum:

Le Pinet, Luni. Cazinou, 10:30. Savoy Hotel, ora 5. A. B. C. Fleet Street, ora 11:00.

Niciuna nu era completă în sine şi părea, mai degrabă, să fie scrise pentru a-i ajuta memoriei lui Giselle.

— Nu înseamnă nimic, monsieur, sau aşa mi se pare mie. Pentru doamna aveau înţeles, nu şi pentru un cititor de rând.

Poirot închise cartea şi o băgă în buzunar.

— Poate fi valoroasă, mademoiselle. Ai făcut bine că mi-ai dat-o. Doamna nu ţi-a cerut niciodată să arzi cartea asta, nu? Deci, conştiinţa dumitale poate să doarmă liniştită.

— Aşa e, spuse Elise, luminându-se la faţă.

— Prin urmare, neavând nici o instrucţiune, datoria dumitale este s-o predai poliţiei. Voi aranja problema cu monsieur Fournier astfel încât să n-ai neplăceri că n-ai făcut-o mai devreme.

— Sunteţi foarte amabil.

Poirot se ridică.

— Mă duc după colegul meu. Încă o întrebare. Când i-ai rezervat locul doamnei, ai sunat la aeroport sau te-ai dus la birourile companiei „Universal Airlines”?

— Am sunat la compania „Universal Airlines”.

— Care e în Boulevard des Capucines, nu?

— Aşa e, monsieur. Boulevard des Capucines 254. Poirot scrise numărul în carneţelul său şi, dând prieteneşte din cap, părăsi camera.

Capitolul XI.

Americanul.

Fournier era adâncit în conversaţie cu bătrânul Georges. Detectivul părea înfierbântat şi mânios.

— Aşa e poliţia, bombănea bătrânul cu glasul său răguşit. Pune mereu şi mereu aceeaşi întrebare. Ce speră? Ca mai devreme sau mai târziu să renunţi să mai spui adevărul şi să începi să le îndrugi minciuni? Fireşte, minciuni care să le convină domnilor poliţişti!

— Eu nu-ţi cer minciuni, ci adevărul.

— Foarte bine, ce v-am spus e adevărul. Da, cu o seară înainte ca doamna să plece în Anglia a venit la ea o femeie. Mi-aţi aratat fotografiile alea, m-aţi întrebat dacă o recunosc printre ele pe femeia aia. V-am repetat tot timpul – n-am vedere bună, era întuneric, nu m-am uitat de aproape. Nici dacă aş fi văzut-o la faţă pe doamna aceea,

probabil, n-aş mai recunoaşte-o. Gata! V-am spus-o de o sută de ori!

— Şi nu-ţi aminteşti măcar dacă era înaltă sau scundă, blondă sau brunetă, tânără sau bătrână? Asta-i cam greu de crezut.

Fournier vorbea cu un sarcasm iritat.

— Atunci nu credeţi! Ce-mi pasă? Ca să vezi ce lucru plăcut – să ai de-a face cu poliţia! Mi-e ruşine. Dacă doamna n-ar fi fost omorâtă sus, în avion probabil, aţi fi pretins ca eu, Georges, am otravit-o. Aşa e poliţia!

Poirot preîntâmpină un gest mânios din partea lui Fournier, strecurându-şi cu tact braţul pe după cel al prietenului său.

— Vino, mon vieux, spuse el. Ne cheamă stomacul. Îţi prescriu o masă simplă, dar bună. Să spunem, omlette aux champignons, sole à la Normande, brânză de Port Salut, şi vin roşu. Ce vin, mai precis?

Fournier se uită la ceas.

— Adevărat, e unu. Vorbind cu animalul ăsta… Se uită la Georges.

Poirot îi zâmbi încurajator bătrânului.

— Am înţeles, spuse el. Doamna fără nume nu era nici scundă, nici blondă, nici brunetă, nici grasă, nici slabă, dar cel puţin un lucru ai putea să ne spui: Era şic?

— Şic? Întrebă Georges, cumva, derutat.

— Răspund eu, spuse Poirot. Era şic. Şi am o mică idee, prietene, că ar fi arătat bine în costumele baie.

Georges îl privi lung.

— Costum de baie? Ce-i chestia asta cu costumul de baie?

— O mică idee de-a mea. O femeie încântătoare arată şi mai încântătoare în costum de baie. Nu eşti de acord? Uite aici.

Îi trecu bătrânului pagina ruptă din „Sketch”.

Urmă un moment de pauză. Bătrânul tresări uşor.

— Ăştia doi arată destul de bine, spuse bătrânul înapoind foaia. E aproape cam acelaşi lucru cu a nu avea nimic pe

tine.

— Ah! Spuse Poirot. Asta pentru că, în zilele noastre, am descoperit efectul benefic al soarelui asupra pielii. E ceva foarte convenabil.

Georges binevoi să chicotească răguşit şi se îndepărtă, în timp ce Fournier şi Poirot ieşeau în strada însorită.

În timpul mesei propuse de Poirot, micul belgian scoase mica agendă neagră.

Fournier era foarte emoţionat, deşi clar supărat pe Elise. Poirot combătu acest punct.

— E natural… Foarte natural. Poliţia? E un cuvânt care întotdeauna înspăimântă pe cei din clasa asta. Le sugerează cine ştie ce. Aşa e peste tot… În toate ţările.

— De data asta, ai marcat dumneata, spuse Fournier. Un detectiv particular culege informaţii mai mult de la martori decât poţi obţine pe cale oficială. Totuşi, există şi cealaltă faţetă a medaliei. Noi avem resurse oficiale… Un întreg sistem bine organizat la dispoziţie.

— Aşa că să lucrăm, în mod amical, spuse Poirot zâmbind. Omleta asta e delicioasă.

În intervalul dintre omletă şi sole, Fournier răsfoi cărţulia. Apoi însemnă ceva în carneţelul lui şi se uită la Poirot.

— Ai citit-o? Da?

— Nu. Doar m-am uitat pe ea. Îmi dai voie?

Luă agenda din mâna lui Fournier.

Când le fu adusă brânza, Poirot lăsă cartea pe masă şi ochii celor doi bărbaţi se întâlniră.

— Există anumite înregistrări, începu Fournier.

— Cinci, spuse Poirot.

— De acord – cinci.

Citi din carneţelul său:

CL 52. Soţie de pair englezoaică. Soţ.

RT 362. Doctor. Harley Street.

MR 24. Antichităţi imitate.

XVB 724. Englez. Delapidare.

GF 45. Atentat criminal. Englez.

— Excelent, prietene, spuse Poirot. Minţile noastre se potrivesc de minune. Din toate înregistrările din cărţulia asta, doar acestea cinci par să poată avea, în vreun fel, legătură cu persoanele din avion. Să le luăm pe rând.

— Soţie de pair englezoaică. Soţ, spuse Fournier. Asta poate fi valabil pentru lady Horbury. Am înţeles că e o jucătoare înrăită. E cât se poate de posibil să fi împrumutat bani de la Giselle. De regulă, clienţii lui Giselle erau de soiul ăsta. Cuvântul soţ poate avea două înţelesuri. Fie că Giselle se aştepta ca soţul să plătească datoriile soţiei, fie o avea cu ceva la mână pe lady Horbury, ceva cu care o ameninţa c-o va dezvălui soţului.

— Precis. Oricare din aceste două alternative poate fi valabilă: Personal înclin spre cea de-a doua, mai ales că aş fi gata să pariez că femeia care a vizitat-o pe Giselle, cu o seară înainte de crimă, a fost lady Horbury.

— Deci, asta crezi, nu-i aşa?

— Da, şi îmi închipui că şi dumneata crezi la fel. În purtarea portarului nostru e o notă de cavalerism. Insistenţa lui de a nu-şi aminti nimic pare destul de semnificativă. Lady Horbury e o femeie extrem de drăguţă. Mai mult, i-am observat tresărirea – oh, foarte slabă – când i-am arătat fotografia ei în costum de baie din „Sketch”.

Da, lady Horbury e cea care a vizitat-o pe Giselle.

— Aşadar a urmărit-o de la Le Pinet la Paris, spuse încetişor Fournier. Pare că şi cum era foarte disperată.

— Da, îmi închipui că s-ar putea să fie adevarat.

Fournier îl privi curios.

— Dar nu corespunde cu ideile dumitale, nu?

— Cum îţi spuneam, prietene, sunt convins că deţin cluul corect care indică o persoană greşită… Bâjbâi în întuneric. Indiciul meu nu poate fi greşit, şi totuşi…

— N-ai vrea să mi-l spui?

— Nu, pentru că aş putea să mă înşel… Să mă înşel total. Iar în cazul acesta, te-aş putea conduce şi pe dumneata pe

o pistă greşită. Nu, să lucrăm fiecare conform ideilor noastre. Să continuăm cu selecţia făcută.

— RT 362. Doctor. Harley Street, citi Fournier.

— Un posibil indiciu pentru doctorul Bryant. Nu prea avem nimic după care să ne ghidăm, dar nu trebuie neglijată pista asta.

— Fireşte, va fi treaba inspectorului Japp.

— Şi a mea, spuse Poirot. Şi eu sunt implicat în afaceri.

— MR 24. Antichităţi imitate, citi Fournier. Foarte vag, dar se poate aplica celor doi Dupont, deşi nu prea cred. Monsieur Dupont e un arheolog de reputaţie mondială şi are un caracter integru.

— Să continuăm.

— XVB 724 e foarte ambiguu. Englez. Delapidare.

— Nu ne prea ajută, recunoscu Poirot. Cine delapidează? Un solicitant? Un funcţionar de bancă? Oricine într-o funcţie de încredere la o firmă comercială. Greu un scriitor, un stomatolog sau un doctor. Singurul reprezentant al comerţului e domnul James Ryder. Se poate să fi delapidat, să fi împrumutat bani de la Giselle ca să acopere fraude. Cât despre ultima înregistrare – GF 45. Atentat criminal. Englez.

— Aste ne oferă o arie foarte largă. Oricum, indiferent de sex sau profesie poate fi GF 45. De fapt, doar cei doi Dupont se autoexclud datorită naţionalităţii lor.

Chemă chelnerul şi ceru nota de plată.

— Şi-acum unde mergem, prietene? Întrebă el.

— La Sûreté! S-ar putea să am nişte veşti.

— Bun. Te voi însoţi. După aceea, am de făcut o mică investigaţie la care, poate, ai vrea să mă ajuţi.

La Sûreté, Poirot se reîntâlni cu şeful forţelor poliţieneşti, pe care îl cunoscuse cu câţiva ani mai înainte. Monsieur Gilles fu foarte amabil şi politicos.

— Sunt încântat să aud ca vă ocupaţi de cazul ăsta, monsieur Poirot?

— Necazul e că s-a întâmplat, chiar sub nasul meu. E o insultă, nu credeţi? Hercule Poirot doarme, în timp ce se comite o crimă!

Domnul Gilles clătină cu tact din cap.

— Maşinăriile astea! Când e vreme rea nu-s deloc comode. Personal m-am simţit rău de câteva ori.

— S-ar zice că o armată te calcă pe stomac! Spuse Poirot. Dar cât de mult influenţează aparatul digestiv delicatele circumvoluţiuni ale creierului! Când mă apucă mal de mer, eu, Hercule Poirot, devin o făptură fără creier, fără ordine, fără metodă… Un simplu reprezentat al rasei umane, undeva sub nivelul mediu de inteligenţă! E deplorabil, dar aşa e! Şi vorbind despre asta, ce face bunul meu prieten Giraud?

Ignorând cu prudenţă semnificaţia cuvintelor „despre asta”, domnul Gilles răspunse că Giraud continua să avanseze în carieră.

— E extrem de zelos. Are o energie inepuizabilă.

— Întotdeauna a fost aşa, spuse Poirot. Alerga de colo-colo. Se târa peste tot. Era în toate locurile în acelaşi timp. Nu se oprea, măcar o clipă, să răsufle şi să reflecteze5.

— Ah, monsieur Poirot, asta-i mica dumneavoastră fobie. Un om ca Fournier e mai pe placul dumneavoastră. El aparţine noii şcoli, e cu totul de partea psihologiei. Pare să vă placă.

— Îmi place, îmi place.

— Cunoaşte bine engleza. De asta l-am trimis la Croydon să ajute la rezolvarea acestui caz. E un caz foarte interesant, monsieur Poirot. Madame Giselle a fost una din figurile bine cunoscute ale Parisului. Şi cât de extraordinar a murit! De o săgeată otrăvită, trasă printr-un tub de suflat, într-un avion! Vă întreb, e posibil să se întâmple aşa ceva?!

— Exact! Strigă Poirot. Exact. Aţi pus degetul pe rană… Ah, iată-l pe bunul nostru Fournier. Văd că are noutăţi.

Chipul melancolic al lui Fournier părea foarte emoţionat.

— Într-adevăr. Un negustor grec de antichităţi, Zeropoulos, a raportat vânzarea unui tub de suflat şi săgeţi, cu trei zile înainte de crimă. Aş propune să-l interogăm pe acest om.

— Negreşit, spuse Gilles. Te însoţeşte şi monsieur Poirot?

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, spuse Poirot. E foarte interesant.

Magazinul domnului Zeropoulos se afla pe Rue St. Honoré. Era pe punctul de a deveni un magazin de antichităţi de prima clasă. Avea multă marfă de piele şi ceramică persană. Existau câteva bronzuri din Luristan, o mulţime de bijuterii de mâna a doua din India, rafturi cu mătăsuri şi broderii din multe ţări şi o grămadă de mărgele fără valoare şi obiecte ieftine egiptene. Era genul de magazin în care puteai cheltui un milion de franci pe unul ce făcea doar cincizeci de centime. Era frecventat mai ales de turişti americani şi de cunoscători în materie.

Domnul Zeropoulos era un ins scund, solid, cu ochi negri, strălucitori. Vorbea mult şi cu înfloriturі.

— Domnii erau de la poliţie? Încântat să-i cunoască. Poate vor să intre în biroul lui? Da, vânduse un tub de suflat şi săgeţi – o curiozitate sud-americană – „înţelegeţi, domnilor, eu vând câte puţin din toate! Au specialităţile mele. Specialitatea mea e Persia. Monsieur Dupont, stimatul monsieur Dupont poate garanta pentru mine. El personal vine mereu să-mi vadă colecţia… Să-mi cerceteze noile achiziţii… Să-şi spună părerea asupra originalităţii unor piese îndoielnice. Ce om! Atât de învăţat! Ce ochi! Ce simţ! Dar mă abat de la discuţie. Am colecţia mea – colecţia mea valoroasă pe care toţi cunoscătorii o ştiu – şi am, de asemenea… Ei bine, domnilor, s-o spun pe şleau, fleacuri! Fleacuri străine, se înţelege, câte puţin din fiecare – din Pacificul de Sud, India, Japonia, din Borneo. Nu contează! De regulă, pentru astfel de lucruri n-am un preţ fix. Dacă cineva e interesat de un anumit lucru, estimez şi cer un preţ şi, fireşte, mă tocmesc, iar, în final, obţin doar

jumătate. Chiar şi atunci, recunosc, profitul e bun! De obicei, astfel de articole le cumpăr de la marinari pe un preţ de nimic.

Domnul Zeropolus îşi trase răsuflarea şi continuă fericit, încântat de el însuşi, de importanţa şi locvacitatea sa.

— Acest tub cu săgeţi îl aveam de mult timp – de doi ani, poate. Era pe tava de acolo, lângă un lanţ de aramă şi o perucă roşie indiană, şi câţiva idoli de lemn şi nişte mărgele de jad. Nimeni nu l-a remarcat, nimeni nu l-a băgat în seamă până a venit americanul şi m-a întrebat ce e asta.

— American? Întrebă repede Fournier.

— Da, da, american… American sadea. Nici măcar soiul cel mai bun de american… Genul care nu cunoaşte nimic despre nimic, ci vrea doar o curiozitate ca s-o ducă acasă. Unul din cei care-i îmbogăţesc pe vânzătorii egipteni de mărgele, cumpărând cei mai reuşiţi scarabei fabricaţi în Ceho-Slovacia. Ei bine, l-am cântărit repede, i-am vorbit despre obiceiurile anumitor triburi, despre otrăvurile mortale pe care le folosesc. I-am explicat că un lucru ca ăsta neobişnuit foarte rar ajunge pe piaţă. M-a întrebat preţul şi i l-am spus. E preţul meu pentru americani, nu chiar atât de mare ca cele dinainte (Vai, au avut o depresiune pe-acolo). Au aşteptat să se căsătorească, dar mi-a plătit direct cât i-am cerut. Eram stupefiat. Păcat, puteam să-i cer mai mult! I-am dat tubul de suflat şi săgeţile într-un pachet şi a plecat. Se terminase. Dar, după aceea, când am citit în ziar despre crima asta uimitoare, m-am gândit… Da, m-am gândit mult şi am luat legătura cu poliţia.

— Vă suntem foarte îndatoraţi, domnule Zeropoulos, spuse politicos Fournier. Credeţi că aţi putea identifica acel tub şi o săgeată? În clipa de faţă, sunt la Londra, înţelegeţi, dar vi se poate da ocazia să le identificaţi.

— Tubul era cam atât de lung, domnul Zeropoulos indică o lungime pe tejghea, şi atât de gros… Vedeţi, ca tocul meu. De culoare deschisă. Erau patru săgeţi – spini cu vârful

lung, uşor pătaţi la vârf, cu un mic ghemotoc de mătase roşie.

— Mătase roşie? Întrebă apăsat Fournier.

— Da, domnule. Ca cireaşa… Oarecum decolorată.

— E ciudat, spuse Fournier. Sunteţi sigur că nu era mătase galben cu negru?

— Galben cu negru? Nu, domnule.

Fournier se uită la Poirot. Pe chipul omuleţului se lăfăia un ciudat zâmbet satisfăcut.

Fournier se întrebă de ce. Din cauză că Zeropoulos minţea, sau dintr-un alt motiv?

Fourniér rosti cu îndoială:

— S-ar putea ca acest tub şi săgeţile să nu aibă nici o legătură cu cazul nostru. Totuşi, există o şansă la o mie. Aş vrea o descriere cât mai amănunţită a acelui american.

Zeropoulos îşi întinse braţele.

— Era chiar american. Vorbea pe nas. Nu ştia franţuzeşte. Mesteca gumă. Avea ochelari cu rame de bagà. Era înalt şi cred că nu prea bătrân.

— Blond sau brunet?

— N-aş putea spune. Avea pălărie.

— L-aţi recunoaşte dacă l-aţi revedea?

— Nu ştiu. Aţâţi americani trec pe aici. Nu se remarca prin nimic în mod special.

Fournier îi arătă fotografiile dar fără rezultat. Niciunul din ei, credea domnul Zeropoulos, nu era omul.

— Probabil o pistă greşită, spuse Fournier, în timp ce părăseau magazinul.

— Da, e posibil, aprobă Poirot, dar nu cred. Etichetele cu preţurile erau de aceeaşi formă şi există câteva puncte interesante legate de povestea şi de remarcile domnului Zeropoulos. Şi acum, pentru că am fost pe o pistă falsă, îndatorează-mă, prietene, şi vino cu mine pe alta.

— Încotro?

— În Boulevard des Capucines.

— Să vedem, adică la…?

— Birourile companiei „Universal Airlines”.

— Fireşte. Dar noi am făcut deja cercetări acolo. Nu ne-au putut spune nimic interesant.

Poirot îl bătu cu blândeţe pe umăr.

— Ah, dar vezi, răspunsul depinde de întrebare. N-aţi ştiut ce să întrebaţi.

— Şi dumneata?

— Ei bine, am o mică idee.

Nu mai vru să spună nimic şi în curând ajunseră în Boulevard des Capucines.

Biroul companiei „Universal Airlines” era foarte mic. Înăuntru se aflau un bărbat brunet cu o ţinută corectă, care stătea în spatele unui ghişeu bine lustruit, şi un băiat în jur de cinsprezece ani aşezat la o maşină de scris.

La propunerea lui Poirot băiatul fu expediat în colţul cel mai îndepărtat.

— Ceea ce am de spus e foarte confidenţial, explică el.

Jules Perrot, căci acesta era numele cu care se recomandase funcţionarul, după ce Fournier îi arătase legitimaţia, păru plăcut impresionat.

— Da, domnilor?

— E în legătură cu omorârea lui madame Giselle.

— Ah, da, înţeleg. Cred că am răspuns deja la câteva întrebări pe tema asta.

— Sigur, sigur. Dar e nevoie să avem faptele foarte exact. Şi acum, când şi-a primit locul madame Giselle?

— Cred că lucru ăsta a fost deja stabilit. Şi-a rezervat locul prin telefon pe data de 17.

— Era pentru zborul de a doua zi, de la ora 12?

— Da monsieur.

— Dar eu am înţeles de la servitoarea ei că doamna a rezervat un loc pentru zborul de la 8:45 a.m.

— Nu, nu… Cel puţin aşa s-a întâmplat să fie. Servitoarea doamnei a cerut pentru zborul de la 8:45, dar toate locurile erau deja rezervate, aşa că i-am dat unul pentru zborul de la 12.

— Ah, înţeleg, înţeleg.
— Da, monsieur.
— Înţeleg… Totuşi, e curios… Foarte curios.
Funcţionarul îl privi întrebător.
— Un prieten de-al meu a trebuit să plece de urgenţă în Anglia, a luat avionul de la 8:45 din dimineaţa aceea, iar acesta era jumătate gol.
Perrot răsfoi nişte hârtii. Îşi suflă nasul.
— S-ar putea ca prietenul dumneavoastră să fi încurcat ziua. O fi fost cu o zi mai înainte, sau cu una după…
— Deloc. A fost chiar în ziua crimei. Pentru că prietenul meu spunea că, dacă-ar fi pierdut avionul, cum aproape că era s-o facă, ar fi fost unul din pasagerii de pe „Prometheus”.
— Ah, într-adevăr. Da, foarte curios. Fireşte, uneori lumea nu ajunge la timp şi atunci, natural, există locuri libere… Iar câteodată există şi greşeli. Trebuie să iau legătura cu Le Bourget; nu întotdeauna sunt atenţi…
Privirea pe jumătate întrebătoare a lui Poirot părea să-l tulbure pe Jules Perrot. Se opri. Pe frunte îi apăru o mică broboană de transpiraţie.
— Două explicaţii foarte posibile, spuse Poirot, totuşi am impresia că niciuna nu e cea adevărată. Nu credeţi c-ar fi bine să lămurim definitiv problema?
— Nu vă înţeleg.
— Ei hai, hai, mă înţelegeţi perfect. Acesta e un caz de crimă – de crimă, monsieur Perrot. Reţineţi, vă rog. Dacă ne tăinuiţi o informaţie, s-ar putea să aveţi probleme serioase… Chiar foarte serioase. Poliţia nu glumeşte cu aşa ceva. Obstrucţionaţi justiţia.
Jules Perrot îl privi lung. Gura i se deschise. Mâinile îi tremurau.
— Haideţi, rosti Poirot pe un ton autoritar. Vrem informaţii exacte. Cu cât aţi fost plătit şi cine v-a plătit?
— N-am vrut să fac nici un rău… Habar n-aveam… Nici prin cap nu mi-a trecut…

— Cât şi cine?
— Ci-cinci mii de franci. Nu-l mai văzusem pe bărbatul ăla. Eu… Asta mă va distruge…
— Te va distruge dacă nu vorbeşti. Acum ştim ce-a fost mai rău. Spune-ne ce s-a întâmplat exact.
Cu transpiraţia curgându-i pe frunte, Jules Perrot începu să vorbească repede, în mici salturi.
— N-am vrut să fac rău… pe onoarea mea! A venit un bărbat şi a spus că pleacă în Anglia a doua zi. Vroia să negocieze un împrumut de la… De la madame Giselle, dar vroia ca întâlnirea lor să nu fie premeditată. Zicea că aşa avea mai multe şanse. A pretins că ştie că şi ea mergea a doua zi în Anglia. Tot ce trebuia să fac era să-i spun că zborul de la 8:45 era ocupat şi să-i dau locul numărul 2 de pe „Prometheus”. Jur, domnilor, n-am văzut nimic rău în asta. Care ar fi fost diferenţa?…
— Aşa m-am întrebat. Aşa sunt americanii, fac afaceri pe căi necondiţionale.
— Americanii? Întrebă repede Fournier.
— Da, domnul acela era american.
— Descrie-ni-l.
— Era înalt, cu umerii încovoiaţi, păr cărunt, ochelari cu ramă de bagà şi o bărbuţă de ţap.
— El şi-a rezervat un loc?
— Da, monsieur locul numărul 1… Alături… Alături de cel pe care urma să i-l păstrez lui madame Giselle.
— Pe ce nume?
— Silas… Silas Harper.
— N-a călătorit nimeni cu acest nume şi nimeni n-a ocupat locul numărul 1.
Poirot scutură blând din cap.
— Am văzut din ziare că nu exista nimeni cu numele ăsta. De aceea m-am gândit că nu e nevoie să menţionez problema. Din moment ce omul acela n-a fost în avion…
Fournier îi aruncă o privire rece.

— Dumneata ai tăinuit o informaţie preţioasă, spuse el. Asta e o problemă foarte serioasă.

El şi Poirot părăsiră biroul, lăsându-l pe Perrot privind în urma lor cu o faţă înspăimântată.

Pe trotuar, Fournier îşi scoase pălăria şi se înclină.

— Felicitări, monsieur Poirot. Cum ţi-a venit ideea asta?

— Două propoziţii separate. Una din dimineaţa asta, când l-am auzit pe un bărbat spunând că a călătorit, în dimineaţa crimei, într-un avion aproape gol. A doua propoziţie a fost rostită de Elise, când a spus că a sunat la „Universal Airlines” şi i s-a răspuns că zborul de dimineaţă era complet rezervat. Cele două propoziţii se contraziceau. Mi-am amintit că stevardul de pe „Prometheus” a declarat că o mai văzuse pe madame Giselle pe cursa de dimineaţă – aşa că era limpede că avea obiceiul să meargă cu avionul de 8:45… Dar cineva vroia ca ea să meargă cu cel de 12… Cineva care călătorea deja cu „Prometheus”. De ce a spus funcţionarul că zborul de dimineaţă era ocupat? O greşeală, sau o minciună intenţionată? M-am fixat la asta din urmă… Am avut dreptate.

— Cu fiecare clipă, cazul devine tot mai uimitor, strigă Fournier. La început, se părea că suntem pe urma unei femei. Acum e un bărbat. Americanul ăsta…

Se opri şi se uită la Poirot.

Acesta dădu blând din cap.

— Da, prietene, spuse el. E atât de uşor să fii american… Aici, la Paris! Un glas nazal… Gumă de mestecat… O bărbuţă… Ochelari cu ramă de bagà – toate atributele unui american sadea.

Scoase din buzunar foaia ruptă din „Sketch”.

— La ce te uiţi?

— La o contesă în costum de baie.

— Crezi că?… Dar nu, ea e mică, încântătoare, fragilă… N-ar putea întruchipa rolul unui american înalt, adus de umeri. A fost în lumea teatrului, da, dar să joci un rol ca

ăsta, nici nu se pune în discuţie! Nu, prietene, ideea asta nu ţine.

— N-am spus niciodată că ţine, spuse Hercule Poirot.

Şi totuşi se uita cu atenţie la pagina imprimată.

Capitolul XII.

La Horbury Chase.

Lordul Horbury stătea în faţa bufetului şi se servea distrat cu rinichi.

Stephen Horbury avea douăzeci şi şapte de ani, o faţă îngustă şi bărbie lungă. Părea exact ce era – tipul de bărbat sportiv, de-o inteligenţă comună. Era bun la suflet, uşor pedant, foarte loial şi extrem de încăpăţânat.

Îşi luă farfuria încărcată şi se întoarse la masă. La un moment dat, deschise un ziar, dar imediat, încruntându-se, îl puse deoparte.

Împinse în lături farfuria pe jumătate plină, bău puţină cafea şi se ridică. Rămase indecis o clipă, apoi, dând uşor din cap, părăsi sufrageria, traversă holul larg şi urcă la etaj. Bătu la o uşă şi aşteptă. Dinăuntru se auzi un glas limpede, înalt: „Intră”.

Lordul Horbury intră.

Era un splendid dormitor, spaţios, cu ferestrele spre sud. Cicely Horbury era în pat, un pat masiv de stejar sculptat, de tip Elisabetan. Era foarte frumoasă în neglijeul de şifon roz, cu buclele aurii încadrându-i faţa. Pe masa de lângă ea, zăcea o tavă cu ceea ce rămăsese din sucul de portocale şi din cafea. Cicely deschidea scrisori. Servitoarea ei se învârtea prin cameră.

Orice bărbat confruntat cu atâta frumuseţe ar fi fost scuzat pentru respiraţia devenită brusc mai accelerată; dar pe lordul Horbury tabloul fermecător al soţiei sale nu-l afectă câtuşi de puţin.

Trecuse timp, trei ani, de când frumuseţea tulburătoare a lui Cecily înfierbântase simţurile tânărului. Fusese îndrăgostit nebuneşte, cu pasiune, de ea. Acum, totul se sfârşise. Fusese nebun. Acum era sănătos.

Lady Horbury rosti oarecum surprinsă:

— Ce-i, Stephen?

El răspunse scurt:

— As vrea să-ţi vorbesc între patru ochi.

— Madeleine, lasă astea. Ieşi!

Franţuzoaica îngână. Très bien, milady, trase curioasă cu ochiul la lordul Horbury, şi părăsi încăperea.

Lordul Horbury aşteptă până văzu uşa închisă şi apoi rosti:

— Aş vrea să ştiu, Cicely ce se ascunde în spatele ideii de-a veni aici?

Lady Horbury ridică din frumoşii săi umeri.

— În definitiv, de ce nu?

— De ce nu? Mi se pare că există multe motive.

Soţia sa murmură:

— Oh, motive…

— Da, motive. Îţi aminteşti că am căzut de acord că, aşa cum stau lucrurile între noi, ar fi foarte bine să renunţăm la farsa asta a traiului în comun. Urma să ai casa de la Londra şi o alocaţie generoasă… Foarte generoasă. Între anumite limite, aveai să-ţi duci propria-ţi viaţă. Ce-i cu revenirea asta bruscă?

Cicely ridică iar din umeri.

— M-am gândit că… E mai bine.

— Presupun ca te referi la bani, nu?

Lady Horbury spuse:

— Doamne, cât te urăsc! Eşti cel mai meschin bărbat din lume!

— Meschin? Spui meschin, când din cauza ta şi a extravaganţelor tale prosteşti Horbury e ipotecat?

— Horbury… Horbury… Doar asta te interesează! Cai şi vânători şi recolte şi fermieri plicticoşi. Doamne, ce viaţă pentru o femeie!

— Unor femei le place.

— Da, femei ca Venetia Kerr, care-i pe jumătate iapă. Trebuia să te fi însurat cu o femeie ca ea.

Lordul Horbury se îndreptă spre fereastră.

— E puţin cam târziu. M-am însurat cu tine.

— Şi nu poţi să scapi, spuse Cecily. Râse răutăcios, cu un aer triumfător. Ţi-ar plăcea să scapi de mine, dar nu poţi.

— E nevoie să intrăm în toate astea?

— Prin tine vorbesc Dumnezeu şi vechea şcoală, nu-i aşa? Majoritatea prietenilor mei se topesc de râs, când le povestesc ce debitezi.

— N-au decât. Să revenim la subiectul nostru – ce motiv ai avut să vii aici?

Dar soţia lui evită subiectul. Spuse:

— Ai anunţat în ziare că nu vei fi responsabil de datoriile mele. Asta-i o purtare de gentelman?

— Regret că a trebuit să fac ăsta. Dacă-ţi aminteşti, te-am avertizat. Am plătit de două ori. Dar totul are o limită. Pasiunea ta nesăţioasă pentru jocurile de noroc… Ei bine, ce să mai discutăm! Vreau să ştiu, însă, ce te-a împins să vii la Horbury. Ai urât întotdeauna locul ăsta, te-ai plictisit de moarte aici.

Cicely Horbury, rosti înţepată:

— M-am gândit că e bine… Deocamdată.

— Mai bine… Deocamdată? Repetă gânditor cuvintele, apoi întrebă tăios: Cicely, ai împrumutat de la cămătăreasa aia franţuzoiacă?

— Care? Nu ştiu la ce te referi.

— Ba ştii foarte bine. Mă refer la femeia care a fost omorâtă în avion… Avionul cu care ai venit. Ai împrumutat bani de la ea?

— Nu, fireşte că nu. Ce idee!

— Ei hai, nu fi prostuţă, Cecily. Dacă femeia aia ţi-a împrumutat bani, ar fi mai bine să-mi spui. Adu-ţi aminte că afacerea nu s-a terminat încă. Ancheta a stabilit verdictul de crimă cu premeditare comisă de o persoană sau persoane necunoscute. Poliţia din două ţări se ocupă de caz. E doar o problemă de timp ca să descopere adevărul. E sigur că femeia trebuie să fi lăsat urme ale afacerilor ei. Dacă există ceva care să facă legătura între tine şi ea, ar

trebui să fim pregătiţi. Ar trebui să cerem sfatul lui Floulkes în problema asta. (Floulkes, Floulkes, Wilbraham şi Floulkes erau, de generaţii, avocaţii familiei Horbury).

— N-am depus mărturie în blestematul ăla de tribunal şi am spus că n-am auzit niciodată de femeia aia?

— Nu cred să valoreze prea mult, răspunse sec soţul ei. Dacă într-adevăr ai avut de-a face cu această Giselle, fi sigură că poliţia va afla.

Cecily se ridică mânioasă în capul oaselor.

— Poate crezi că eu am omorât-o… M-am ridicat în picioare şi, în plin avion, am suflat cu săgeţi înspre ea. Nici că se poate nebunie mai mare!

— Toată treaba pare nebunească, fu de acord Stephen. Dar vreau să-ţi dai seama de situaţia ta.

— Care situaţie? Nu există nici o situaţie. Nu crezi un cuvânt din ce spun. E condamnabil. Şi de unde grija asta bruscă pentru mine? Nu-ţi pasă câtuşi de ce mi se întâmplă. Nu mă poţi suferi. Mă urăşti. Te-ai bucura dacă mâine aş muri. De ce te prefaci?

— Nu exagerezi un pic? În tot cazul, aşa demodat cum mă crezi, ţin la numele familiei mele… Un sentiment depăşit pe care, probabil, îl dispreţuieşti. Dar, asta e!

Întorcându-se brusc pe călcâie, părăsi camera.

O venă i se zbătea la tâmplă. Prin cap, gândurile i se succedau rapid.

Nu pot s-o sufăr? O urăsc? Da, e foarte adevărat. M-aş bucura dacă mâine ar muri? Dumnezeule, da! Mă simt ca un om ieşit din închisoare. Ce ciudată e viaţa! Când am vazut-o prima dată în „Fă-o acum”, ce copilă, ce copil adorabil părea! Atât de blondă şi atât de fermecătoare… Tânăr prost! Eram nebun după ea, nebun de-a binelea… Părea ce-i mai frumos şi mai dulce pe lume şi, în tot acel timp, era ce este şi acum – vulgară, vicioasă, dispreţuitoare, cap-sec… Acum nici măcar nu-i mai văd frumuseţea.

Fluieră şi un prepelicar veni în fugă, uitându-se în sus la el cu ochi în care se citea adoraţia.

Spuse, mângâidu-i urechile lungi, clăpăuge: „Buna mea Betsy”.

Gândi: „Ciudat termen de a insulta o femeie, zicându-i căţea. O căţea ca tine, Betsy, valorează aproape cât toate femeile laolaltă pe care le-am cunoscut”.

Îndesându-şi pe cap o pălărie veche de pescar, părăsi casa însoţită de câine.

Hoinăreala aceasta fără scop de-a lungul domeniului începu treptat să-i calmeze nervii. Mângâie gâtul ogarului său favorit, schimbă o vorbă cu grădinarul, apoi se duse la casa fermierului şi stătu la taifas cu nevasta acestuia. Mergea de-a lungul potecii înguste, cu Betsy pe urmele lui, când o întâlni pe Venetia Kerr pe calul său roib.

Venetia arăta cel mai bine pe cal. Lordul Horbury o privi cu admiraţie, simpatie şi un ciudat sentiment de intimitate.

— Bună, Venetia.

— Bună, Stephen.

— Unde-ai fost? Ai ieşit pe iapa ta?

— Da, merge frumos, nu-i aşa?

— Grozav. Ai văzut calul meu de doi ani pe care l-am cumpărat la târgul din Chattisley?

Vorbiră un timp despre cai, apoi Stephen spuse:

— Apropo, Cecily e aici.

— Aici, la Horbury?

Era împotriva bunelor maniere ale Veneţiei să-şi arate surpriza, dar nu şi-o putu reţine.

— Da. S-a întors noaptea trecută.

Între ei se lăsă tăcerea. Apoi, Stephen spuse:

— Tu ai fost la anchetă, Venetia. Cum… Cum. Ăă. A mers?

Venetia reflectă o clipă.

— Ei bine, nimeni nu a spus cine ştie ce, dacă mă înţelegi.

— Poliţia n-a dat nimic la iveală?

— Nu.

— Trebuie să fi fost destul de neplăcut pentru tine.

— Nu pot spune că m-am distrat, dar nici catastrofal n-a fost. Procurorul s-a purtat foarte decent.

Stephen biciuia absent tufişul.

— Ascultă, Venetia, vreo idee… Vreau să spun, tu ai vreo idee cine a făcut-o?

Venetia Kerr clătină uşurel din cap.

— Nu. Se opri o clipă, căutând cum să exprime mai bine şi mai cu tact ceea ce vroia să spună. În cele din urmă apelă la un râs scurt. Oricum, n-am fost nici eu, nici Cecily. Asta ştiu precis. Ea m-ar fi văzut pe mine, iar eu aş fi văzut-o pe ea.

Râse şi Stephen.

— Atunci e în regulă, spuse el vesel.

Vru să pară o glumă, dar ea sesiză nota de uşurare din glasul lui. Aşadar, el crezuse…

Îşi alungă gândurile.

— Venetia, reveni Stephen, noi ne cunoaştem de mult timp, nu-i aşa.

— Hm, da. Îţi aminteşti orele alea cumplite de dans pe care le făceam când eram copii?

— Cum să nu! Simt că pot vorbi deschis cu tine…

— Fireşte că poţi. Ezită, apoi continuă calmă: E vorba de Cicely, nu?

— Da. Ascultă, Venetia. Cicely a avut vreo legătură cu femeia aceea?

Venetia răspunse încetişor.

— Nu ştiu. Eu am fost în sudul Franţei, nu uita. N-am auzit încă bârfele din Le Pinet.

— Tu ce crezi?

— Ei bine, sincer, nu m-ar surprinde.

Stephen dădu gânditor din cap. Venetia rosti blând:

— De ce îţi faci probleme? Voi trăiţi aproape despărţiţi, nu-i aşa? Afacerea asta e treaba ei, nu a ta.

— Atâta timp cât e soţia mea, e şi treaba mea.

— Nu poţi accepta un… Ăă… Divorţ?

— O afacere zgomotoasă, vrei să spui? Mă îndoiesc că ea ar fi de acord.

— Ai divorţa de ea, daca ai avea ocazia?

— Sigur c-aş divorţa, răspunse el întunecat.

— Presupun că ştie asta, spuse gânditoare Venetia.
— Da.
Tăcură amândoi. Venetia gândi: „E imorală ca o pisică. O cunosc prea bine. Dar ştie să se ferească”. Cu glas tare, zise:
— Deci, nu e nimic de făcut?
Stephen clătină din cap. Apoi spuse:
— Dacă aş fi liber, Venetia, te-ai căsătorit cu mine?
Privind fix între urechile calului, Venetia răspunse pe un ton care vroia să pară lipsit de emoţie:
— Cred că da.
Stephen! Întotdeauna îl iubise pe Stephen, chiar de când urmau cursurile de dans şi se jucau cu cuburile şi căutau cuiburi de păsări. Şi Stephen ţinuse la ea, dar nu într-atât încât să-l oprească să se îndrăgostească nebuneşte, cu disperare, de o coristă calculată şi şmecheră ca o pisică…
Stephen spuse:
— Am duce o viaţă minunată împreună…
Prin faţa ochilor lui trecură tablouri încântătoare: partide de vânătoare… Ceai şi brioşe… Mirosul pământului reavăn şi al frunzelor… Copii… Toate lucrurile pe care Cecily nu putuse să le împartă niciodată cu el, pe care niciodată nu i le dăduse. Pe ochi i se puse un fel de ceaţă. Apoi o auzi vorbind pe Venetia, cu glasul plat, lipsit de emoţie:
— Stephen, dacă ţii la mine… Ce-ai zice să fugim împreună? Cecily va trebui atunci să-ţi acorde divorţul.
O întrerupse cu sălbăticie:
— Dumnezeule, crezi ca te-aş lăsa să faci una ca asta?
— Nu mi-ar păsa.
— Mie, da.
Vorbea hotărât.
Venetia gândi: „Asta e! Păcat. E plin de prejudecăţi, dar e un scump. Dacă ar fi altfel, nu mi-ar plăcea”. Cu glas tare spuse:
— Ei bine, Stephen, trebuie să plec.

Îşi atinse blând calul cu călcâiul. În timp ce se întoarse să-şi fluture mâna a rămas bun ochii lor se întâlniră, şi acea privire cuprindea toate sentimentele pe care le evitaseră să şi le spună prin cuvinte.

Dând colţul potecii, Veneţiei îi căzu biciuşca. Un bărbat ce venea pe cărare o ridică şi i-o înmână cu o plecăciune exăgerată.

„Un străin” gândi ea, în timp ce-i mulţumea. „Faţa lui mi se pare cunoscută”. O parte din mintea ei cercetă cunoştinţele pe care le făcuse în zilele de vară la Juan Ies Pins, în timp ce cealaltă rămăsese ancorată la Stephen.

Abia când ajunse acasă îşi aminti brusc.

„Omuleţul care mi-a cedat locul în avion. La anchetă se spunea că e detectiv. Şi un alt gând se impuse cu duritate: „Dar ce caută aici?”

Capitolul XIII.

„La Antoine's”

În dimineaţa de după anchetă, Jane se prezentă la „Antoine's” cu o stare de spirit cam neliniştită.

Cel care era cunoscut ca domnul Antoine, dar al cărui nume adevărat era Andrew Leech, cu pretenţia de a fi de naţionalitate străină după mama sa evreică, o întâmpină încruntat.

Pentru Antoine devenise o a doua natură ca, o dată intrat pe uşa salonului său de coafură din Brunton Street, să vorbească o engleză stricată.

O gratulă pe Jane cu epitetul „complet imbécile”. Ce-i venise să călătorească cu avionul? Ce idee! Escapada ei avea să atragă infinite neplăceri asupra stabilimentului său. După ce-şi vărsă tot of-ul asupra ei, îi permise să plece. Jane recepţionă semnul prietenesc – din ochi al prietenei sale, Gladys.

Gladys era o blondă eterică cu o ţinută semeaţă şi, în relaţia cu clientela, cu un glas istovit, ca venind de departe, în particular, avea o voce răguşită şi glumeaţă.

— Nu fi amărâtă, dragă, îi spuse lui Jane. Bruta bătrână stă la pândă să vadă de unde sare pisica. Părerea mea e că n-o să sară de unde se aşteaptă el. Fată dragă, îmi vine bătrâna diavoliţă, lua-o-ar dracu! Cred că e plină de draci, ca de obicei. Sper că nu şi-a adus javra cu ea.

În momentul următor glasul lui Gladys avea iar nota aceea slabă, îndepărtată…

— Bună dimineaţa, doamnă, nu aţi luat cu dumneavoastră dulceaţa de pechinez? Să vă şamponez, ca să puteţi fi gata pentru monsieur Henri.

Jane tocmai intra în cabina alăturată unde o femeie cu părul vopsit cu henna se cerceta în oglindă, spunându-i unei prietene:

— Dragă, în dimineaţa asta, faţa mea arată de-a dreptul înspăimântător…

Prietena, care răsfoia plictisită un număr vechi de trei săptămâni din „Sketch”, răspunse indiferentă:

— Crezi, scumpo? Mie mi se pare că e ca de obicei.

La intrarea lui Jane, prietena plictisită renunţă să mai răsfoiască leneş revista şi o supuse pe Jane unei cercetări minuţioase. Apoi spuse:

— Da, dragă. Sunt sigură.

— Bună dimineaţa, doamnelor, spuse Jane cu volubilitate profesională şi cu acea deprindere mecanică ce nu-i cerea absolut nici un efort. N-aţi mai venit de mult pe aici, probabil aţi fost în străinătate.

— Antibe, spuse femeia cu părul vopsit privind-o, la rândul ei, cu interes.

— Ce drăguţ, răspunse Jane cu fals entuziasm. Să vedem, şamponat şi coafat, sau azi doriţi şi un vopsit?

Îndreptându-şi pe moment cercetarea, femeia se aplecă şi îşi examină atent părul în oglindă.

— Cred că mai merge o săptămână. Cerule, ce groaznic arăt!

Prietena spuse:

— Dar, dragă, la ce te poţi aştepta la ora asta, atât de dimineaţă?

Jane spuse:

— Mai întâi trebuie să treceţi pe la domnul Georges.

Femeia îşi reluă privirea cercetătoare.

— Spuneţi-mi, nu eşti fata care a depus mărturie ieri la anchetă… Fata care a fost în avion?

— Ba da, doamnă.

— Ce palpitant! Povesteşte-mi totul.

Jane îşi dădu toată silinţa să-i facă pe plac.

— Ei bine, doamnă, e adevărat, a fost destul de cumplit… Începu să povestească, răspunzând întrebărilor pe măsură ce i se puneau. Cum arăta bătrâna? Era adevărat că doi detectivi francezi se găseau la bord şi că treaba asta avea legătură cu scandalurile din guvernul francez? Lady Horbury fusese în avion? Arăta într-adevăr atât de bine precum se auzea? Cine credea ea, Jane, că era de fapt criminalul? Se spunea că afacerea era muşamalizată din considerente guvernamentale, şi aşa mai departe…

Era doar primul calvar dintr-o serie de multe altele, toate pe aceeaşi temă. Toată clientela vroia să fie coafată de „fata care a fost în avion”. Fiecare era în măsură să spună prietenelor: „Draga mea, e grozav, închipuie-ţi. Fata care mă coafează e chiar fata… Da, în locul tău, m-aş duce şi eu acolo… Te coafează foarte bine… O chemă Jeanne… E tinerică, subţirică, cu nişte ochi mari. Dacă o rogi frumos, o să-ţi povestească totul… „

Spre sfârşitul săptămânii, Jane simţea că o lasă nervii. Uneori avea impresia că dacă va trebui să-şi mai expună o singură dată recitalul, n-o să poată să se abţină să nu ţipe, sau să-i dea clientei în cap cu uscătorul de păr.

Oricum, găsi o cale mult mai bună să-şi verse nervii. Îl abordă pe monsieur Antoine şi-i ceru de la obraz o mărire de salariu.

— Tu îmi ceri asta? Ai tupeu, nu glumă, când doar din bunătate te mai ţin aici, după ce ai fost implicată într-un caz

de crimă. Alţii, mai puţin simţitori ca mine, te-ar fi concediat imediat.

— Prostii, răspunse cu sânge rece Jane. Eu sunt atracţia salonului ăsta, şi o ştiţi. Dacă vreţi să plec, am să obţin uşor un salariu mai bun la „Henri's” sau la „Maison Richet”.

— Şi cine o să ştie că te-ai dus acolo? Te crezi atât de importantă?

— Am cunoscut câţiva reporteri în timpul anchetei. Unul din ei va face publicitatea necesară mutării mele la alt salon.

Bombănind, dar temându-se că aşa se va întâmpla, monsieur Antoine îi satisfacu cererea. Gladys îşi felicită din inimă prietena.

— Bravo, dragă. De data asta Moş Andrew şi-a găsit naşul cu tine. Dacă nu ne-am lupta pentru drepturile noastre, nu ştiu unde am ajunge. Ai fost ca o stâncă, dragă, şi te admir pentru asta.

— Pot să lupt pentru ceea ce mi se cuvine, spuse Jane, în timp ce bărbia-i mică i se ridica bătăios. A trebuit s-o fac toată viaţa.

— Amărâtă viaţă. Dar ţine-o tot aşa cu Antoine. Îi placi mai mult aşa cum ai fost azi, zău. În viaţă nu-ţi poţi permite să fii slab.

De atunci înainte, povestirea lui Jane, repetată zilnic cu mici variaţiuni, deveni ca un rol jucat pe o scenă.

Cina şi teatrul promise lui Norman Gale se consumaseră la timpul potrivit. Fusese una din acele seri încântătoare în care orice cuvânt rostit părea să scoată în evidenţă simpatii şi gusturi comune.

Le plăceau câinii şi nu puteau suferi pisicile. Nu înghiţeau stridiile şi preferau somonul afumat. Le plăcea Greta Garbo şi nu Katharine Hepburn. Nu suportau femeile grase şi admirau părul negru, natural. Le repugnau unghiile foarte roşii. Nu agreau vorbitul tare, restaurantele zgomotoase şi negrii. Preferau autobuzul metroului.

Părea aproape o minune ca două persoane să aibă atâtea puncte de vedere şi gusturi comune.

Într-o zi, la „Antoine”, deschizând poşeta, lui Jane îi căzu din ea o scrisoare de la Norman. În timp ce o ridica uşor îmbujorată, Gladys se năpusti cu întrebările.

— Cine-i prietenul tău, dragă?

— Nu ştiu la ce te referi, se apără, Jane, roşind şi mai tare.

— Nu mai spune! Scrisoarea asta sigur nu-i de la unchiul mamei tale. Nu m-am născut ieri. Cine e, Jane?

— E cineva… Un bărbat… pe care l-am cunoscut la Le Pinet. E stomatolog.

— Dentist, repetă Gladys vizibil dezamăgită. Presupun că are dinţii foarte albi şi zâmbeşte tot timpul.

Jane fu nevoită să recunoască adevărul spuselor prietenei sale.

— Are faţa foarte bronzată şi ochi albaştri.

— Oricine poate să aibă faţa bronzată, replică Gladys. Se obţine uşor mergând la plajă, sau cu o soluţie de bronzat de la farmacie. Bărbaţii frumoşi sunt uşor bronzaţi. Ochii albaştrii sună bine. Dar dentist! Vai, dacă vrea să te sărute, ai să ai impresia că o să-ţi spună „Gura puţin mai deschisă, te rog”.

— Nu fi proastă, Gladys.

— Nu te înfoia, draga mea. Văd că te-ai aprins rău. Da, domnule Henry tocmai veneam… Scârba de Henry. Se crede Dumnezeu Atotputernicul, aşa cum împarte ordine în dreapta şi-n stânga!

Scrisoarea conţinea o invitaţie la cină pentru sâmbătă seara. Sâmbătă la prânz, după ce-şi primi leafa mărită, Jane se afla într-o dispoziţie excelentă.

„Şi când te gândeşti că eram atât de îngrijorată în privinţa celor întâmplate în avion”, îşi spuse ea. „Totul s-a aranjat grozav… Viaţa e cu adevărat minunată”.

Era atât de voioasă încât se decise să-şi permită să fie extravagantă luând masa la „Corner House” unde aveau şi muzică.

Se aşeză la o masă de patru persoane, unde se aflau deja o femeie în etate şi un tânăr. Femeia tocmai îşi termina prânzul. Imediat, ceru nota de plată, ridică un morman de pachete şi plecă.

Ca de obicei, Jane citea, în timp ce mânca. Întorcând pagina, îşi ridică privirea şi văzu că tânărul care stătea în faţa ei o privea foarte insistent şi, în acelaşi timp, îşi dădu seama că faţa lui era vag cunoscută.

Tocmai când facea această descoperire, tânărul îi prinse privirea şi se înclină.

— Scuză-mă, mademoiselle, nu mă recunoşti?

Jane îl privi mai atent. Avea o faţă de puşti, atrăgătoare mai mult datorită extraordinarei sale mobilităţi decât a unei pretenţii de frumuseţe.

— N-am fost prezentaţi, e drept, continuă tânărul, decât doar dacă numeşti o crimă prezentare, ca şi faptul de a fi depus amândoi mărturie la tribunal.

— Fireşte, spuse Jane. Ce proastă sunt! Mă gândeam că te cunosc de undeva. Dumneata eşti…

— Jean Dupont, spuse tânărul cu o plecăciune amuzantă, chiar fermecătoare.

Prin mintea lui Jane trecu ca un fulger un proverb pe care Gladys i-l spusese cândva, fără prea multă delicateţe.

„Dacă un tip umblă după tine, e sigur că altul ţi-e sortit. Se pare că e o lege a Naturii. Uneori, se-ntâmplă să fie al treilea sau al patrulea”.

Jane dusese întotdeauna o viaţă austeră, muncise din greu şi nu avusese nici un prieten. Acum se părea că prietenii începeau să roiască în jurul ei. În privinţa asta, nu încăpea nici o îndoială, chipul lui Jean Dupont exprima mai mult decât un interes politicos. Era mulţumit că stătea în faţa lui Jane. Era nu numai mulţumit – ci încântat.

Jane îşi spuse cu o notă uşoară de avertizare: „Totuşi, e francez. Va trebui să am grijă cu el, aşa se spune despre francezi”.

— Deci, mai eşti încă în Anglia, rosti ea cu glas tare, dar blestemându-se în gând pentru stupiditatea remarcii.
— Da. Tata a ţinut o conferinţă la Edinburgh şi am mai stat la nişte prieteni. Dar acum… Mâine… ne întoarcem în Franţa.
— Înţeleg.
— Poliţia n-a arestat încă pe nimeni? Întrebă Jean Dupont.
— Nu, în ultimele ziare, n-a mai apărut nimic. Probabil au renunţat.
Jean Dupont clătină din cap.
— Nu, n-au renunţat. Lucrează în tăcere, din umbră.
— Nu mai spune! Mi se face pielea de găină.
— Da, nu e un sentiment plăcut să te ştii atât de strâns legat de o crimă… În preajma locului unde a fost comisă. Iar eu am fost mai aproape ca dumneata. Am fost chiar foarte aproape. Nu-mi place să mă gândesc la asta…
— Cine crezi ca a făcut-o? Întrebă Jane. De atunci mă tot întreb.
Jean Dupont ridică din umeri.
— Nu eu. Era prea urâtă!
— Să înţeleg că mai degrabă ai omorî o femeie frumoasă decât una urâtă?
— Deloc. Dacă o femeie e frumoasă şi ţii la ea, iar ea se poartă urât cu tine, devii gelos… Nebun de gelozie. Îţi spui: „Doamne, am s-o omor. Va fi o satisfacţie”.
— Şi e o satisfacţie?
— Asta n-o ştiu, căci încă n-am încercat. Râse, apoi clătină din cap. Dar pe-o bătrână urâtă ca Giselle… Cine s-ar deranja s-o omoare?
— E un punct de vedere, spuse Jane. Se încruntă. Oricum, pare destul de cumplit când te gândeşti că poate, odată, a fost tânără şi frumoasă.
— Ştiu. Deveni brusc grav. Marea tragedie a vieţii e că femeile îmbătrânesc.
— Se pare că te preocupă mult femeile şi înfăţişarea lor.

— E normal. E cel mai interesant subiect posibil. Dumitale ţi se pare ciudat pentru că eşti englezoaică. Un englez se gândeşte, în primul rând, la munca lui – slujbă, îi spuse el – apoi la sport, şi la urmă – mult mai la urmă – la soţia sa. Da, da, chiar aşa e. Vai, imaginează-ţi, într-un mic hotel din Siria, stătea un englez a cărui soţie s-a îmbolnăvit. El trebuia să fie undeva în Irak, la o anumită dată. Eh bien, dacă poţi să crezi, şi-a lăsat nevasta aşa cum era şi a plecat să fie la timp „la datorie”. Şi amândoi, atât el cât şi soţia lui, au considerat asta foarte firesc; au denumit gestul nobil, lipsit de egoism. Însă doctorul, care nu era englez, a zis că e barbar. Soţia, o făptură umană – asta ar fi trebuit să fie primul loc; să-ţi faci munca constituie ceva mult mai puţin important.

— Nu ştiu, spuse Jane. Presupun că munca ar trebui să fie pe primul loc.

— Dar de ce? Vezi, şi dumneata gândeşti la fel. Muncind, câştigi bani, dar îngrijind o femeie, îi cheltui, aşa că asta din urmă e un ideal cu mult mai nobil ca primul.

Jane râse.

— Ei bine, cred că aş prefera să fiu considerată de un bărbat ca un lux şi o plăcere ca o „primă datorie”. Mi-ar plăcea să ştiu că, pentru un bărbat, e o încântare să aibă grijă de mine şi că nu o face doar pentru că e de datoria lui să-mi poarte de grijă.

— Nu cred că asta s-ar putea întâmpla cu dumneata, mademoiselle.

În faţa nuanţei aprige din glasul tânărului, Jane roşi uşor. El continuă repede:

— Am mai venit doar o dată în Anglia. Pentru mine a fost ceva interesant, în ziua anchetei, să pot studia trei femei tinere şi încântătoare, atât de diferite una de alta.

— Ce-ai gândit despre noi? Întrebă Jane amuzată.

— Acea lady Horbury… Bah, cunosc bine genul. E foarte… Exotică şi foarte, foarte costisitoare. O vezi la masa de bacara… Faţa dulce… Expresia încrâncenată şi ştii bine

cum va arăta peste, să spunem, cinsprezece ani. Ea trăieşte pentru senzaţii. Pentru jocul de noroc, poate pentru droguri… Au fond, e neinteresantă!

— Şi domnişoara Kerr?

— Ah, ea e foarte, foarte englezoaică. E genul căruia orice patron de magazin de pe Riviera i-ar da pe credit, or patronii ăştia ştiu să discearnă. Hainele ei au o croială foarte bună, deşi cam bărbătească. Păşeşte de parcă ar fi stăpâna lumii. Nu, nu e încrezută – e doar englezoaică. Ştie din care regiune a Angliei vine fiecare. E adevărat. Am auzit în Egipt pe una ca ea: „Ce? Cutare e aici. Cutare din Yorkshire? Oh, cutărică din Shropshire!”.

Avea o mimică extrem de expresivă. Jane râse felul în care imită tonul cucoanelor.

— Iar acum – eu, spuse ea.

— Iar acum, dumneata. Mi-am spus: „Ce drăguţ ar fi să ne reîntâlnim într-o zi”. Şi iată-ne stând faţă-n faţă. Uneori, zeii aranjează foarte bine lucrurile.

Jane spuse:

— Eşti arheolog, nu-i aşa? Faci săpături şi scoţi la suprafaţă tot felul de lucruri?

Jean Dupont îi povesti despre munca sa, iar ea asculta atentă. În cele din urmă, Jane oftă uşor.

— Ai văzut atâtea ţări, ai cunoscut atât de multe! Sună atât de fascinant! Iar eu n-am fost nicăieri şi n-am văzut nimic.

— Ţi-ar plăcea să mergi peste hotare… Să vezi ţinuturi sălbatice? Ţine cont, n-ai să poţi fii în permanenţă coafată.

— Părul meu e ondulat de la natură, spuse Jane râzând.

Se uită la ceas şi chemă grăbită chelnăriţa cu nota de plată.

Puţin încurcat, Jean Dupont spuse:

— Mademoiselle, mă întreb dacă-mi permiţi… Cum ţi-am spus mai înainte, mâine mă întorc în Franţa… Vrei să iei masa cu mine diseară?

— Regret, nu pot. Iau masa cu cineva.

— Ah! Îmi pare rău, îmi pare tare rău. Te reîntorci curând la Paris?

— Nu cred.

— Nici eu nu ştiu dacă mai vin în Anglia! Nu e trist?

Rămase ţinându-i o clipă mâinile lui Jane în ale sale.

— Sper din tot sufletul să te revăd, spuse el şi cuvintele sunară ca o promisiune.

Capitolul XIV.

La Muswell Hill.

Cam la ora la care Jane ieşea de la „Antoine's”, Norman Gale rostea profesional:

Mâna sa expertă mânia freza.

— Gata, s-a terminat. Domnişoară Ross?

Domnişoara Ross veni imediat lângă el, întinzându-i lamela de sticlă cu pasta albă.

Norman Gale obtură caria şi spuse:

— Să văd, puteţi veni marţea viitoare pentru ceilalţi?

Pacienta, clătinându-şi gura cu vigoare, izbucni într-un torent de explicaţii. Avea să fie plecată… Ce rău îi părea…

Că trebuia să amâne programarea. Da, îl va anunţa când se va întoarce.

Şi ieşi în trombă din încăpere.

— Ei bine, gata pentru azi, zise Norman.

Domnişoara Ross spuse:

— A sunat lady Higginson şi a spus că trebuie să renunţe la programarea de săptămâna viitoare. Nu-şi face alta. Oh, nici colonelul Blunt nu poate veni joi.

Chipul lui Norman Gale se înăspri.

În fiecare zi era la fel. Lumea suna, contramanda programările. Tot felul de scuze – plecaţi din oraş… În străinătate… Răciţi. Ocupaţi.

Nu contau motivele pe care le invocau, adevăratul motiv îl zărise în ochii ultimei sale paciente, când întinsese mâna spre freză – o panică bruscă…

Ar fi putut scrie pe hârtie gândurile pacientei.

„Oh, dragă, fireşte că era în avion, când a fost ucisă femeia aia… Mă întreb… Doar ai auzit de oameni, care îşi ies, pe neaşteptate, din minţi şi comit crime fără sens. Chiar că nu mai eşti sigur. Tipul poate să fie maniac. Arată ca toţi oamenii, dar… Cred că întotdeauna am simţit că are o privire cam ciudată… „

— Ei bine, se pare că vom avea o săptămână lejeră, domnişoară Ross.

— Da, au căzut o gramadă de programări. În sfârşit, vă puteţi odihni. La începutul verii aţi tras din greu.

— Nu pare să mai trag din greu şi toamna asta, nu-i aşa?

Domnişoara Ross nu răspunse. O salvă telefonul. Ieşi să răspundă.

Norman aruncă câteva instrumente în sterilizator, gândind intens.

„Să văd cum stau, fără ocolişuri. Afacerea asta m-a cam terminat din punct de vedere profesional. Ciudat, pe Jane a ajutat-o. Lumea se duce buluc la ea, să caşte gura. Când te gândeşti, tocmai asta-i ciudat – ar trebui să caşte gura la mine, dar nu le place! Scaunul dentistului îţi provoacă un

sentiment neplăcut... Iar dacă dentistul mai poate fi şi cuprins de amoc...

Ce lucru ciudat e crima! Crezi că a fost o chestie simplă... Şi nu e! Atrage după sine o grămadă de lucruri stranii la care nu te-ai fi gândit... Să revenim la fapte. Ca dentist se pare că-s terminat... Mă întreb ce s-ar întâmpla dacă ar aresta-o pe lady Horbury? S-ar întoarce în galop pacienţii la mine? Greu de spus. Odată răul instalat... Ei bine, ce mai contează? Puţin îmi pasă. Ba îmi pasă, din cauza lui Jane... Jane e adorabilă. O vreau. Şi n-o pot avea... Încă... Ce pacoste a dracului!"

Zâmbi. „Presimt că totul va fi bine... Ea ţine la mine... Va aştepta... La dracu, am să mă duc în Canada... Da, asta e... şi voi face bani acolo".

Râse în sinea lui.

Domnişoara Ross se întoarse în cameră.

— Era doamna Lorrie. Îi pare rău...

— Dar trebuie să plece în Timbuctu, termină Norman. Vive les rats! Ar fi mai bine să-ţi cauţi alt post, domnişoară Ross. Se pare că asta e o corabie care se scufundă.

— Oh, domnule Gale, nu m-aş gândi să vă părăsesc...

— Bună fată. Oricum, nu eşti şobolan. Dar am vorbit serios. Dacă nu se întâmplă ceva care să limpezească lucrurile, sunt terminat.

— Trebuie întreprins ceva în privinţa asta! Spuse cu energie domnişoara Ross. Poliţia e o ruşine! Nu face nimic.

Norman râse:

— Eu cred că face, nici o grijă.

— Cineva trebuie să se implice.

— Perfect adevărat. Şi eu m-am gândit să încerc ceva... Deşi nu prea ştiu ce...

— Oh, domnule Gale, v-aş ajuta şi eu. Sunteţi atât de deştept! „Pentru fata asta sunt un erou, gândi Norman Gale. Ar vrea să mă ajute în munca mea de copoi; dar eu am alt partener în vedere".

În seara aceleeaşi zile, cină cu Jane. Se prefăcu a fi bine dispus, dar Jane era prea isteaţă ca să se lase înşelată. Observă clipele lui bruşte de plutire, uşoară încruntare a sprâncenelor, dunga amară a gurii. În cele din urmă spuse:

— Lucrurile merg rău, Norman?

El îi aruncă o privire iute, apoi se uită în altă parte.

— Ei bine, nu nemaipomenit. E un sezon slab.

— Nu face pe prostul! Spuse tăios Jane.

— Jane!

— Cum ai auzit. Crezi că nu văd că eşti îngrijorat din cale-afară?

— Nu sunt îngrijorat. Sunt doar supărat.

— Vrei să spui că lumea se fereşte…

— Să-şi trateze dentiţia la un posibil ucigaş? Da.

— Ce nedreptate!

— O fi. Dar, sincer vorbind, Jane, sunt un dentist bun. Şi nu comit crime.

— Asta-i răutate. Cineva trebuie să facă ceva.

— Acelaşi lucru mi l-a spus azi-dimineaţă asistenta mea, domnişoara Ross.

— Cum arată?

— Domnişoara Ross?

— Da.

— Oh, nu ştiu. Masivă… Osoasă… Un nas ca un căluţ de lemn… Cumplit de competentă.

— Sună drăguţ.

Norman o luă ca pe un compliment adus diplomaţiei sale. Domnişoara Ross nu era chiar atât de osoasă precum o descrisese, avea un cap foarte drăguţ, cu părul roşu, dar gândi că nu era deloc indicat să-i spună asta lui Jane, şi nu se înşela.

— Aş vrea să fac ceva. Dacă aş fi un tip dintr-o carte, aş găsi un indiciu, sau aş urmări pe cineva.

Jane îl trase brusc de mânecă.

— Uite-l acolo pe domnul Clancy… Ştii, autorul… Stă singur lângă perete. L-am putea urmări pe el.

— Dar o fi ţinta bună?

— Nu contează ţinta. Presimt că ar putea fi important. Spuneai că vrei să urmăreşti pe cineva şi iată că ai pe cine urmări. Nu se ştie niciodată. S-ar putea să descoperim ceva.

Entuziasmul lui Jane era contagios. Norman aprobă imediat planul.

— Cum spui, nu se ştie niciodată, recunoscu el. Cam în ce fază e cu cina? Nu pot să-l văd cum trebuie fără să întorc capul şi n-aş vrea să mă holbez la el.

— E cam ca noi, răspunse Jane. Mai bine ne-am grăbi un pic şi pe urmă să cerem nota de plată ca să fim gata să plecăm o dată cu el.

Adoptară acest plan. Când, în cele din urmă, domnul Clancy se ridică şi ieşi în Dean Street, Norman şi Jane erau pe urmele lui, cât se putea de aproape.

— În cazul în care ia un taxi, explică Jane.

Dar domnul Clancy nu luă un taxi. Ducând pe braţ un pardesiu pe care, din când în când, îl lăsa să atârne pe pământ, ţopăia agale pe străzile Londrei. Înaintarea lui era oarecum haotică. Uneori o lua înainte în pas vioi, alteori încetinea până aproape se oprea. O dată, chiar în momentul în care se pregătea să traverseze o stradă, se opri cu adevărat şi rămase aşa, cu un picior în aer pe trecerea pentru pietoni, exact ca într-un film dat cu încetinitorul.

Şi direcţia îi era haotică. O dată, se întoarse, de atâtea ori, în unghi drept că traversă, de două ori, aceeaşi stradă.

Jane se însufleţi.

— Vezi? Îi e teamă să nu fie urmărit. Încearcă să ne scoată din scenă.

— Crezi?

— Fireşte. Altfel n-ar merge în cerc.

— Oh!

Dădură un colţ cam prea repede şi aproape să se ciocnească de vânatul lor. Stătea în loc uitându-se la o măcelărie. Pravălia respectivă era închisă, dar se părea că

atenţia domnului Clancy fusese atrasă de ceva de la primul etaj. Spuse cu glas tare:

— Perfect. Chiar aste e. Ce noroc!

Scoase un carneţel şi scrise cu mare atenţie ceva. Apoi o luă din loc, în pas alert, fredonând un cântecel.

Acum se îndrepta hotărât spre Bloomsbury. La răstimpuri, când întorcea capul, cei doi puteau să vadă că buzele i se mişcau.

— E ceva la mijloc, spuse Jane. E scrântit rău. Nu-şi dă seama că vorbeşte de unul singur.

În timp ce aştepta să traverseze lângă un semafor, Norman şi Jane veniră mai aproape.

Era adevărat; domnul Clancy vorbea singur. Chipul său era alb şi pătat. Norman şi Jane prinseră câteva vorbe mormăite:

— De ce nu vorbeşte? De ce? Trebuie să aibă vreun motiv…

Semaforul indică verde. În timp ce ajunseră pe trotuarul celălalt, domnul Clancy spuse:

— Acum ştiu. Fireşte. De asta trebuie redusă la tăcere!

Jane îl pişcă cu putere pe Norman.

Domnul Clancy înainta acum cu pas mare. Pardesiul mătura în voie trotuarul. Omuleţul înainta voiniceşte, aparent neştiind că e urmărit.

În final, cu bruscheţe derutantă, se opri în faţa unei case, descuie uşa cu o cheie şi intră.

Norman şi Jane se uitară unul la altul.

— E casa lui, spuse Norman. Cardington Square 47. Asta e adresa pe care a spus-o la anchetă.

— Ei bine, poate va ieşi din nou mai târziu. Şi, oricum, am auzit ceva. Cineva – o femeie – o să fie redusă la tăcere, iar altă femeie nu va vorbi. Oh, dragă, sună exact ca în romanele poliţiste.

Din întuneric se auzi un glas.

— Bună seara.

Stăpânul glasului înaintă. În lumina felinarului, apăru o mustaţă magnifică.

— Eh bien, spuse Hercule Poirot, e o seară frumoasă pentru o urmărire, nu-i aşa?

Capitolul XV.

În Bloomsbury.

Primul care îşi reveni dintre cei doi tineri uluiţi fu Norman Gale.

— Desigur, e monsieur… Monsieur Poirot. Încă încercaţi să vă spălaţi reputaţia, monsieur Poirot?

— Ah, îţi aminteşti mica noastră discuţie? Şi e sărmanul domn Clancy, cel pe care îl suspectaţi?

— Şi dumneavoastră la fel, spuse Jane, altfel n-aţi fi aici.

El o privi o clipă gânditor.

— Ai cugetat vreodată asupra unei crime, mademoiselle? Te-ai gândit la ea cu detaşare… cu sânge rece şi fără pasiune?

— Nu cred că m-am gândit la aşa ceva până în ultimul timp.

Hercule Poirot dădu din cap.

— Da, acum te gândeşti la ea pentru că te-a afectat direct. Dar eu am de-a face cu crima de foarte mulţi ani. Am felul meu de a considera lucrurile. Care credeţi că e faptul cel mai important de care ţii seama când încerci să rezolvi o crimă?

— Găsirea criminalului, răspunse Jane.

Norman Gale spuse:

— Dreptatea.

Poirot clătină din cap.

— Există elemente mai importante decât descoperirea criminalului. Şi justiţia e o vorbă frumoasă, dar uneori e greu de spus precis ce se înţelege prin ea. După părerea mea, cel mai important e să-l absolvi pe cel nevinovat.

— Oh, natural, spuse Jane. Asta se înţelege de la sine. Dacă cineva e acuzat pe nedrept…

— Nici măcar asta. Poate să nu existe nici o acuzaţie. Dar până când o persoană nu se dovedeşte vinovată fără putinţă de tăgadă, toate celelalte persoane asociate crimei au de suferit.

Norman Gale rosti cu putere:

— Cât e de adevărat!

Jane spuse:

— Asta o ştim!

Poirot se uită de la unul la altul.

— Înţeleg. Aţi descoperit-o deja pe pielea voastră.

Deveni brusc alert.

— Am nişte afaceri de care mă ocup. Din moment ce urmărisem acelaşi scop, hai să conlucrăm toţi trei. Tocmai aveam de gând să-i fac o vizită originalului nostru prieten, domnul Clancy. Aş propune ca mademoiselle să mă însoţească… În rolul de secretară a mea. Uite, un carnet şi un creion ca să le ai la îndemână, să stenografiezi.

— Nu ştiu să stenografiez, şopti Jane.

— Fireşte că nu, dar eşti inteligentă… Poţi să faci nişte semne în carnet, nu-i aşa? Bun. Cât despre domnul Gale, aş propune să ne întâlnim, peste o oră, să spunem. E bine la „Monseigneur's”? Bon! Atunci vom compara însemnările.

Şi cu asta înaintă spre sonerie şi apăsă pe buton. Uşor zăpăcită, Jane îl urmă strângând carnetul la piept.

Gale deschise gura să protesteze, apoi păru să se gândească mai bine.

— Perfect, spuse el. Peste o oră, la „Monseigneurs's”. Uşa le fu deschisă de o femeie îmbrăcată toată în negru, cu un aspect destul de inabordabil. Poirot întrebă:

— Domnul Clancy?

Femeia se trase într-o parte, aşa că Poirot şi Jane intrară.

— Numele domnului? Întrebă ea.

— Hercule Poirot.

Severa femeie îi conduse într-o cameră de la primul etaj.

— Domnul Air Kule Prott, anunţă ea.

Poirot înţelese pe dată adevărul spuselor domnului Clancy la Croydon, când declarase că nu era un om ordonat. Camera mare, care, pe-o parte, în lungime, avea trei ferestre, iar pe peretele opus rafturi şi etajere pline cu cărţi, era în stare de haos. Peste tot zăceau împrăştiate hârtii, cartoane, banane, sticle de bere, cărţi deschise, pernuţe de sofa, un trombon, porţelanuri diverse, gravuri şi un uimitor sortiment de stilouri.

În mijlocul acestei harababuri, domnul Clancy se lupta cu un aparat de filmat şi cu un rolfilm.

— Vai de mine, rosti domnul Clancy dând cu ochii de vizitatori. Puse jos aparatul de fotografiat, iar rolfilmul căzu şi se desfăşură. Veni spre ei cu mâna întinsă. Sunt încântat să vă văd.

— Sper că vă amintiţi de mine? Rosti Poirot. Aceasta e secretara mea, domnişoara Grey.

— Încântat, domnişoară Grey. Şi scutură mâna, apoi se întoarse spre Poirot. Da, fireşte că-mi amintesc de dumneavoastră… Cel puţin… Staţi, de unde anume? De la „Skull & Crossbones Club”?

— Am fost tovarăşi de călătorie într-un avion de la Paris, într-o împrejurare nefericită.

— Vai, desigur. La fel şi domnişoara Grey! Numai că nu mi-am dat seama că era secretara dumneavoastră. De fapt, aveam impresia că lucra într-un salon de cosmetică… Ceva în genul ăsta.

Jane se uită neliniştită la Poirot.

Acesta păru stăpân pe situaţie.

— Foarte corect, spuse el. Domnişoara Grey, ca o secretară eficientă ce este, trebuie din când în când să efectueze o anumită muncă de natură temporară… Înţelegeţi?

— Desigur, răspunse domnul Clancy. Uitasem. Dumneavoastră sunteţi detectiv… Detectiv adevărat. Nu Scotland Yard. Faceţi investigaţii particulare. Luaţi loc, vă rog, domnişoară Grey. Nu, nu acolo; cred că pe scaunul ăla

e suc de portocale. Dacă schimb hârtia asta… Oh, vai de mine, am răsturnat tot. Nu contează. Dumneavoastră staţi aici, monsieur Poirot… E corect, nu?… Poirot? Speteaza nu e chiar ruptă. Doar scârţâie puţin când te laşi pe ea. Poate cel mai bine e să nu te laşi prea greu. Da, detectiv particular ca Wilbraham Rice al meu. Lumea s-a ataşat mult de Wilbraham Rice. Tipul îşi roade unghiile şi mănâncă o grămadă de banane. Nu ştiu de ce l-am făcut să-şi roadă unghiile… E destul de dezgustător… Dar, asta e. Şi-a ros unghiile de la început, iar acum trebuie s-o facă în toate cărţile. E atât de monoton. Bananele nu-s prea rele; te şi poţi amuza puţin pe seama lor… Criminalii alunecând pe-o coajă de banană. Eu însumi mănânc banane… Asta m-a inspirat să scriu despre ele. Dar nu-mi rod unghiile. Vreţi puţină bere?

— Mulţumesc, nu.

Domnul Clancy oftă, se aşează şi se uită la Poirot.

— Cred că pot ghici de ce aţi venit aici… Omorârea lui Giselle. M-am tot gândit la cazul ăsta. Puteţi spune ce vreţi, dar e uimitor… Săgeţi otrăvite şi un tub de suflat în avion! Ideea asta am folosit-o eu însumi, atât într-un roman, cât şi într-o povestire. Fireşte că a fost o întâmplare şocantă, dar trebuie să vă mărturisesc, monsieur Poirot, că m-am cutremurat, pur şi simplu m-am cutremurat.

— Văd foarte bine că, în această crimă, puteaţi fi consultat din punct de vedere profesional, domnule Clancy.

Domnul Clancy se înclină.

— Exact. Toţi inclusiv poliţia, ar fi trebuit să înţeleagă asta. Dar din contră. Nu m-am ales decât cu bănuieli, atât din partea inspectorului, cât şi la anchetă. Mi-am divulgat ideile ca să ajut justiţia şi n-am obţinut în loc decât bănuielile unor capete pătrate!

— În tot cazul, nu pare să vă fi afectat foarte tare, spuse zâmbind Poirot.

— Ah! Dar, vedeţi dumneavoastră, am metodele mele, Watson. Scuzaţi-mă că v-am numit Watson. N-am avut

intenţia să vă jignesc. Interesant, cum tehnica cu un prieten prost a ţinut. Personal, cred că poveştile cu Sherlock Holmes sunt depăşite. Argunetele înşelătoare… Toate erorile din povestirile alea… Dar, ce spuneam?

— Spuneaţi că aveţi metodele dumneavoastră.

— Ah, da. Îl pun pe inspectorul ăsta… Cum îl cheamă, Japp?… Da, îl pun în viitoarea mea carte. O să vedeţi ce face Wilbraham Rice cu el.

— Printre banane, cum s-ar spune.

— Printre banane… Asta-i foarte bună, chicoti domnul Clancy.

— Ca scriitor aveţi un mare avantaj, monsieur, spuse Poirot. Vă puteţi descărca prin scris. Arma dumneavoastră împotriva duşmanilor e scrisul.

Domnul Clancy se legănă uşor în scaun.

— Ştiţi, încep să cred că crima asta o să fie un adevărat noroc pentru mine! Am să scriu totul, exact aşa cum s-a întâmplat… Doar ca ficţiune, fireşte, şi am să-l intitulez „Misterul din avion”. Am să creionez perfect portretele tuturor pasagerilor. Ar trebui să se vândă ca pâinea caldă – măcar să-l termin la timp.

— Nu veţi fi învinuit de calomnie, sau aşa ceva? Întrebă Jane.

Domnul Clancy întoarse spre ea o faţă zâmbitoare.

— Nu, nu, draga mea doamnă. Dacă l-aş face pe unul din pasageri criminal, atunci, desigur, aş fi pasibil să plătesc daune. Dar punctul forte al întregii afaceri – o cu totul neaşteptată soluţionare e dezvăluită în ultimul capitol.

Poirot se aplecă repede.

— Şi care e acea soluţionare?

Domnul Clancy chicoti din nou.

— Ingenioasă, spuse el. Ingenioasă şi senzaţională. Deghizată în pilot, o fată urcă în avion la Le Bourget şi reuşeşte să se strecoare cu succes sub scaunul lui madame Giselle. Are la ea un tub cu cel mai nou gaz. Îi dă drumul… Toată lumea e inconştientă preţ de trei minute… Ea iese din

ascunzătoare… Trage săgeata otrăvită, apoi se paraşutează pe uşa din spate.

Atât Jane cât şi Poirot căscară ochii.

Jane întrebă:

— De ce n-a căzut şi ea în nesimţire, ca toţi ceilalţi?

— Mască, răspunse domnul Clancy.

— Şi coboară în Canalul Mânecii?

— Nu e nevoie să fie Canalul… Am să fac să fie pe coasta franceză.

— Şi, oricum, nimeni n-ar putea să se ascundă sub un scaun; n-ar avea loc.

— În avionul meu va fi loc, spuse cu fermitate domnul Clancy.

— Epatant! Exclamă Poirot. Şi motivul doamnei?

— Încă nu m-am decis, rosti gânditor domnul Clancy. Probabil, Giselle la ruinat pe iubitul fetei, care s-a sinucis.

— Şi cum a făcut ea rost de otravă?

— Asta-i cu adevărat partea cea mai inteligentă. Fata e îmblânzitoare de şerpi. Şi-a extras marfa din pitonul preferat.

— Mon Dieu! Nu credeţi că e, poate, doar puţin cam prea senzaţional?

— Nu pot scrie nimic prea senzaţional. Mai ales când ai de-a face cu săgeţile otrăvite ale indienilor sud-americani. Ştiu că a fost venin de şarpe; dar principiul e acelaşi. În definitiv, nu vreţi ca un roman poliţist să fie ca viaţa însăşi. Uitaţi-vă la chestiile din ziare… Plictisitoare ca apa din şanţ.

— Ei, hai, monsieur vreţi să spuneţi că afacerea asta a noastră e plicticoasă ca apa din şanţ?

— Nu, recunoscu domnul Clancy. Câteodată nu-mi vine să cred că s-a întâmplat cu adevărat.

Poirot îşi trase mai aproape scaunul de cel al gazdei sale şi îi deveni confidenţial.

— Domnule Clancy, sunteţi un om cu cap şi imaginaţie. Cum spuneaţi, poliţia v-a tratat cu bănuieli. N-a luat în

seamă sfaturile dumneavoastră. Dar eu, Hercule Poirot, doresc să vă consult.

Domnul Clancy se înroşi de plăcere.

— Foarte drăguţ din partea dumneavoastră.

Era îmbujorat şi mulţumit.

— Aţi studiat criminalistica. Ideile dumneavoastră vor fi valoroase. M-ar interesa mult să ştiu cine, după părerea dumneavoastră, a comis crima?

— Ei bine… Domnul Clancy ezită, apucă mecanic o banană şi începu s-o mănânce. Apoi, însufleţirea de pe chip îi pieri şi clătină din cap. Vedeţi, monsieur Poirot, ăsta-i cu totul alt lucru. Când scrii, îţi alegi cum vrei personajul; dar, în viaţa adevărată, e o persoană reală. Nu poţi controla faptele. Mă tem că n-aş fi deloc bun ca detectiv.

Clătină cu tristeţe din cap şi aruncă coaja bananei în cămin.

— Totuşi, n-ar fi amuzant să analizăm cazul împreună? Sugeră Poirot.

— Oh, asta da.

— Pentru început, presupunând că ar trebui să faceţi o alegere imparţială, la cine v-aţi opri?

— Ei bine, cred că la unul din francezi.

— De ce?

— Păi, femeia era franţuzoiacă. Oricum, pare mai probabil. Şi stăteau pe partea opusă, nu departe de ea. Dar zău că nu ştiu.

— Depinde foarte mult de motiv, spuse gânditor Poirot.

— Desigur… Desigur, presupun că aţi trecut în revistă toate motivele foarte ştiinţific.

— Metodele mele sunt demodate. Eu urmăresc vechea zicală: vezi cine profită de pe urma crimei.

— Asta-i foarte bine, spuse domnul Clancy. Dar găsesc că, într-un caz ca acesta, e puţin mai greu. Am auzit că există o fiică ce o moşteneşte. Dar, din câte ştim, o mulţime din cei de la bord puteau beneficia de pe urma morţii ei… Adică dacă îi datorau bani şi nu mai trebuie să-i dea înapoi.

— Adevărat, spuse Poirot. Şi mă mai gândesc la o soluţie. Să presupunem că madame Giselle ştia ceva – despre o tentativă de crimă, să zicem?

— Cu care îl avea la mână pe unul dintre pasageri.

— Tentativă de crimă? De ce tentativă de crimă? Ce sugestie ciudată!

— Ah! Dar nu ajută la nimic să te gândeşti. Trebuie să ştii.

— Aveţi dreptate. O observaţie foarte justă. Apoi adăugă: Vă rog să mă scuzaţi, dar tubul acela pe care l-aţi cumparat…

— Lua-l-ar dracu de tub, spuse domnul Clancy. Îmi doresc să nu fi pomenit niciodată de el.

— Aţi spus că l-aţi cumpărat dintr-un magazin de pe Charing Cross Road? Vă amintiţi, cumva, cum se numea magazinul?

— Putea fi „Absolom's” sau „Mitchell & Smith”. Nu ştiu. Dar i-am spus deja toate astea împuţitului ăla de inspector. Până acum trebuie să fi verificat.

— Dar eu vă întreb din cu totul alt motiv. Vreau şi eu să-mi procur un lucru ca ăsta şi să fac o mică experienţă.

— Înţeleg. Totuşi, nu ştiu dacă o să găsiţi. Nu ţin seturi.

— Oricum, pot să încerc. Domnişoară Grey, eşti drăguţă să scrii cele două nume?

Jane deschise carnetul şi înşirui rapid o serie de (spera ea) semne cu aspect profesional. Apoi, pentru mai multă siguranţă, pe spatele foii trecu numele întregi, pentru cazul în care i le cerea Poirot.

— Am abuzat prea mult de timpul dumneavoastră, spuse Poirot. Mii de mulţumiri pentru amabilitatea dumnevoastră şi scuze pentru deranj.

— Nici un deranj, nici un deranj. Îmi pare rău că n-aţi luat o banană.

— Sunteţi mult prea amabil.

— Deloc. De fapt, în seara asta, mă simt destul de fericit. Ajunsesem într-un impas cu povestirea pe care o scriu, nu găseam un nume potrivit pentru criminal. Vroiam un nume

cu o anumită savoare. Ei bine, doar printr-un noroc, tocmai l-am găsit deasupra unei măcelării. Pargiter. Exact cel pe care îl căutam. Are o notă de originalitate. Iar după cinci minute, am mai găsit ceva. Întotdeauna în cărţi e aceeaşi chichiţă – de ce nu vor fetele să vorbească? Tânărul încearcă s-o facă să vorbească, iar ea spune că are gura sigilată. Niciodată nu există un motiv real, firește, dar trebuie să te gândeşti la ceva care să nu fie cu desăvârşire. Din nefericire, de fiecare dată, eşti nevoit să găseşti altundeva!

Îi zâmbi blând lui Jane.

— Necazuri de autor!

Trecu pe lângă ea spre un raft cu cărţi.

— Trebuie să-mi permiteţi să vă dau ceva.

Se întoarse cu o carte în mână.

— Indiciul petalei roşii". Cred că am menţionat la anchetă că această carte a mea tratează despre otrăvuri şi săgeţi băştinaşe.

— Mii de mulţumiri. Sunteţi prea amabil.

— Deloc. Se adresă brusc lui Jane: Văd că nu folosiţi sistemul de stenografiere Pitman.

Jane se înroşi ca para. Poirot îi sări în ajutor.

— Domnişoara Grey e foarte la zi. Foloseşte cel mai recent sistem, unul invetat de un cehoslovac.

— Nu mai spuneţi! Ce loc uimitor trebuie să fie Cehoslovacia. Totul pare să provină de acolo – pantofi, sticlă, mănuşi, şi acum un sistem de stenografiere. Foarte uimitor.

Dădu mâna cu amândoi.

— Aş fi vrut să vă pot fi de mult folos.

Îl lăsară în camera dezordonată zâmbind visător în urma lor.

Capitolul XVI.

Plan de bătaie.

De la locuinţa Domnului Clancy luară un taxi până la „Monseigner", unde îl găsi pe Norman Gale aşteptându-i.

Poirot comandă nişte consommé şi pui chaudfroid.

— Ei bine? Cum a mers? Întrebă Norman Gale.

— Domnişoara Grey s-a dovedit o super-secretară.

— Nu cred că m-am descurcat prea bine, s-a uitat în carnetul meu, când a trecut pe lângă ruine. Cred că e un foarte bun observator.

— Ah, ai remarcat asta? Bunul nostru domn Clancy nu e chiar atât de distrat cum îţi închipui.

— Chiar vă trebuie acele adrese? Întrebă Jane.

— Cred că ar putea fi folositoare… Da.

— Dar dacă poliţia…

— Ah, poliţia! Eu n-aş pune aceleaşi întrebări pe care le-a pus poliţia. De fapt, mă îndoiesc că poliţia a pus vreo întrebare. Înţelegi, ei ştiu că tubul găsit în avion a fost cumpărat, la Paris, de un american.

— La Paris? Un american? Dar în avion nu era nici un american.

Poirot îi zâmbi blând.

— Precis. Avem acum şi un american, doar ca să complice lucrurile. Voila tout.

— Dar a fost cumpărat de un bărbat? Întrebă Norman.

Poirot îl privi cu o expresie destul de ciudată.

— Da, a fost cumpărat de un bărbat.

Norman păru încurcat.

— Oricum, n-a fost domnul Clancy, spuse Jane. El avea deja un tub de suflat. Aşa că n-avea de ce să-şi cumpere altul.

Poirot dădu din cap.

— Iată cum trebuie procedat. Să suspectezi pe fiecare pe rând şi apoi să-l tai, sau s-o tai, de pe listă.

— Câţi aţi tăiat până acum de pe listă? Întrebă Jane.

— Nu atâţi cat aţi putea crede, mademoiselle. Depinde de motiv, mă-nţelegi.

— A fost?… Norman Gale se opri şi apoi adăugă, scuzându-se: Nu vreau să mă amestec în secrete oficiale, dar nu există nici un document referitor la afacerile acelei femei?

Poirot scutură din cap.

— Toate documentele au fost arse.
— Ce ghinion.
— Evidemment! Dar se pare că madame Giselle combina puţin şantajul cu cămătăria, iar asta deschide o perspectivă mai largă.
Să presupunem, de exemplu, că madame Giselle avea cunoştinţă de o infracţiune de natură criminală… Să spunem, o tentativă de crimă a cuiva.
— Există vreun motiv pentru a presupune un astfel de lucru?
— Vai, da, răspunse încetişor Poirot. Există… Una din puţinele probe pe care le avem în cazul ăsta.
Se uită pe rând la chipurile lor interesante şi oftă uşor.
— Ei bine, aşa e. Să vorbim de altceva… De pildă, cum a afectat tragedia asta vieţile a doi tineri ca voi.
— Sună cumplit s-o spun, dar mie mi-a priit, recunoscu Jane.
Relată cum îi crescuse salariul.
— Cum spuneai, mademoiselle, ţi-a mers bine, dar probabil doar pentru prezent. Nici o minune nu ţine la infinit, nu uita.
Jane râse.
— Asta-i foarte adevărat.
— Mă tem că, în cazul meu, nu mai ţine de nouă zile, spuse Norman.
Explică situaţia. Poirot îl ascultă compătimitor.
— S-ar putea să ai dreptate, zise el gânditor. Senzaţionalul moare repede – teama e longevivă.
— Credeţi c-ar trebui s-o alung?
— Ai vreun alt plan?
— Da… Să las baltă totul. Să plec în Canada, sau în altă parte şi s-o iau de la capăt.
— Ar fi păcat, rosti cu tărie Jane. Norman se uită la ea.
Poirot se ocupă cu tact de puiul său.
— Eu nu vreau să plec, spuse Norman.

— Dacă descopăr cine a omorât-o pe madame Giselle, nu va trebui să pleci, spuse vesel Poirot.
— Chiar credeţi că veţi descoperi? Întrebă Jane. Poirot o privi cu reproş.
— Dacă abordezi o problemă cu ordine şi metodă, n-ar trebui să fie nici o dificultate în a o rezolva… Absolut niciuna, afirmă Poirot cu severitate.
— Oh, înţeleg, rosti Jane, deşi nu înţelegea.
— Dar aş rezolva mai repede problema asta dacă aş fi ajutat.
— Ce fel de ajutor?
Poirot tăcu un timp. Apoi explică:
— Ajutat de domnul Gale. Şi poate, mai târziu, şi de dumneata.
— Ce pot să fac? Întrebă Norman.
— N-o să-ţi placă, îl avertiză el.
— Despre ce e vorba? Întrebă nerăbdător tânărul.
Foarte delicat, aşa încât să nu rănească susceptibilitatea englezească, Poirot folosi o scobitoare. Apoi spuse:
— Pe şleau, am nevoie de un şantajist.
— Un şantajist? Exclamă Norman.
Se uită la Poirot de parcă nu-şi credea urechilor.
— Exact. Un şantajist.
— Dar pentru ce?
— Parbleu! Pentru a şantaja.
— Da, dar pe cine? De ce?
— De ce, e treaba mea. Cât despre pe cine… Se opri o clipă, apoi continuă pe un ton calm ca de om de afaceri:
Iată planul pe care ţi-l voi trasa. Îi vei scrie un bilet – adică eu voi scrie un bilet pe care dumneata îl vei copia – contesei de Horbury. Vei specifica pe el „Personal”. În bilet îi vei cere o întrevedere. Îi vei reaminti că ai călătorit spre Anglia, cu avionul, într-o anumită ocazie. Te vei referi, de asemenea, la anumite afaceri legate de madame Giselle, care au intrat în mâinile dumitale.
— Şi apoi?

— Şi apoi ţi se va acorda o întrevedere. Te vei duce şi vei spune anumite lucruri (pentru care te voi instrui eu). Vei cere… Să văd… Zece mii de lire.
— Sunteţi nebun!
— Deloc. Poate excentric, dar nebun, nu.
— Şi să presupunem că lady Horbury cheamă poliţia? Mă duc la închisoare.
— N-o să cheme poliţia.
— Asta n-o puteţi şti.
— Mon cher, practic vorbind, eu ştiu totul.
— Oricum, nu-mi place.
— Nu vei lua cele zece mii de lire – dacă asta îţi linişteşte conştiinţa, spuse Poirot făcând cu ochiul.
— Da, dar ascultaţi, monsieur Poirot, asta-i o schemă riscantă, care mă poate ruina pe viaţă.
— Ta-ta-ta – doamna nu se va duce la poliţie, de asta te asigur.
— I-ar putea spuse soţului ei.
— N-o să-i spună soţului ei.
— Nu-mi place.
— Îţi place să-ţi pierzi pacienţii şi să-ţi ruinezi cariera?
— Nu, dar…
Poirot îi zâmbi cu blândeţe.
— Îţi repugnă, nu-i aşa. E foarte normal. De asemenea, ai un spirit cavaleresc. Însă te asigur că lady Horbury nu merită aceste frumoase sentimente.
— În tot cazul, nu poate fi criminala.
— De ce?
— De ce? Pentru că am fi văzut-o. Jane şi cu mine stăteam chiar peste drum de ea.
— Ai prea multe idei preconcepute. Eu doresc să clasific lucrurile. Dar pentru asta, trebuie să ştiu.
— Nu-mi place ideea de a şantaja o femeie.
— Ah, mon Dieu, ce putere are un cuvânt! Nu va fi nici un şantaj. Vei produce doar un anumit efect. După aceea, când terenul e pregătit, intru în scenă eu.

Norman spuse:

— Dacă mă trimiteţi la închisoare…

— Nu, nu, nu. Sunt foarte cunoscut la Scotland Yard. Dacă se întâmplă ceva, voi lua totul asupra mea. Dar nu se va întâmpla nimic.

Norman acceptă cu un oftat.

— Perfect, am s-o fac. Dar nu-mi place deloc.

— Bun. Iată ce vei scrie. Ia un creion. Începu să-i dicteze rar.

— Voila… Mai târziu, am să te instruiesc ce să-i spui. Mademoiselle, mergi vreodată la teatru?

— Da, destul de des.

— Bun. Ai văzut, de pildă, piesa „Down Under”?

— Da, cam acum o lună. E destul de bună.

— O piesă americană, nu-i aşa?

— Da.

— Îţi aminteşti rolul lui Harry, jucat de domnul Raymond Barraclough?

— Da. A jucat foarte bine.

— Îl consideri atrăgător? Da?

— Extrem de atrăgător.

— Ah, il est sex appeal?

— Categoric, spuse râzând Jane.

— Doar atât… Sau e şi un actor bun?

— Oh, cred că şi joacă bine.

— Trebuie să mă duc acum la el, spuse Poirot. Jane îl privi lung, uimită.

Ce omuleţ ciudat… Sărea de la un subiect la altul, ca pasărea din creangă în creangă! De parcă i-ar fi citit gândurile, Poirot zâmbi.

— Nu eşti de acord cu metodele mele, mademoiselle?

— Cam săriţi de le una la alta.

— Nu chiar. Îmi urmez ideile logic, cu ordine şi metode. Nu trebuie să te repezi să tragi concluzii, ci să mergi prin eliminare.

— Eliminare? Asta faceţi? Jane se gândi o clipă. Înţeleg. L-aţi eliminat pe domnul Clancy…

— Poate, spuse Poirot.

— Şi ne-aţi eliminat pe noi; iar acum, o s-o eliminaţi, poate pe lady Horbury. Oh!

Se opri, fulgerată de un gând.

— Ce e, mademoiselle?

— Aţi pomenit de o tentativă de crimă. A fost un test?

— Eşti foarte perspicace, mademoiselle. Da, a fost o, parte a cursului pe care îl urmez. Am menţionat tentativă de crimă şi l-am urmărit pe domnul Clancy, pe dumneata, pe domnul Gale… Şi la niciunul n-am văzut nici un semn… Şi, dă-mi voie să-ţi spun, în privinţa asta, n-aş putea fi înşelat. Un criminal este pregătit să facă faţă la tot ce el se aşteaptă. Dar înregistrarea aceea din cărţulia neagră nu avea cum să vă fie cunoscută nici unuia dintre voi. Aşa că, înţelegi, sunt satisfăcut.

— Ce gen de trişor îngrozitor sunteţi, monsieur Poirot, zise Jane ridicându-se. N-am să ştiu niciodată de ce spuneţi anumite lucruri.

— E foarte simplu. Pentru că vreau să descopăr alte lucruri.

— Presupun că aveţi căi foarte ingenioase de a afla ce vă interesează.

— Nu există decât o cale, cu adevărat simplă.

— Care?

— Să laşi oamenii să vorbească.

Jane râse.

— Şi dacă ei nu vor?

— Tuturor le place să vorbească despre ei înşişi.

— Asta aşa e, admise Jane.

— Astfel fac mulţi şarlatani avere. Şi încurajează pe pacienţi să vină, să stea jos şi să vorbească ce le trece prin cap. Cum au căzut din cărucior când aveau doi ani, cum mama lor mânca o pară şi şi-a pătat rochia portocalie, cum la un an şi jumătate îşi trăgeau tatăl de barbă; şi, pe urmă,

le spune că, de acum, nu vor mai suferi de insomnie şi le ia două guinee; iar ei pleacă fericiţi… Şi poate chiar adorm.

— Ce caraghios, spuse Jane.

— Nu, nu e atât de caraghios pe cât crezi. Totul se bazează pe o necesitate fundamentală a naturii umane – nevoia de a vorbi, de a te elibera. Dumitale mademoiselle, nu-ţi place să insişti asupra amintirilor din copilărie… Să vorbeşti despre mama sau tatăl dumitale?

— Asta nu se aplică în cazul meu. Am crescut într-un orfelinat.

— Ah, asta-i altceva. Nu-i o treabă veselă.

— Nu am vrut să spun că eram genul de orfani, scoşi la plimbare în pelerine şi bonete roşii. Nu, a fost chiar amuzant.

— În Anglia?

— Nu, în Irlanda… Aproape de Dublin.

— Aşadar, eşti irlandeză. De asta ai părul negru şi ochii albaştri-verzi şi arată…

— De parcă ar fi făcuţi cu degetul… Încheie Norman amuzat.

— Comment? Cum adică?

— E o zicală despre ochii irlandezi – că ar fi făcuţi cu degetul…

— Zău? Dar nu e elegant, dar expresiv. Se înclină; efectul e foarte reuşit.

Jane se ridică.

— O să-mi suciţi capul monsieur Poirot. Noapte bună şi mulţumiri pentru masă. Va trebui să-mi găsiţi un altul, dacă Norman o să intre la închisoare pentru şantaj.

Norman se încruntă, când îşi reaminti.

Poirot le ură noapte bună celor doi tineri.

Ajuns acasă, descuie un sertar şi scoase o listă cu unsprezece nume. În dreptul a patru din ele făcu un semn uşor. Apoi dădu gânditor din cap.

„Cred că ştiu”, murmură el. Dar trebuie să fiu sigur. Il faut continuer!

Capitolul XVII.

În Wandsworth.

Domnul Henry Mitchell tocmai se aşeza la cină, constând din cârnaţi cu pireu, când primi o vizită.

Cumva, spre surprinderea stevardului, vizitatorul era una şi aceeaşi persoană cu domnul mustăcios, care fusese unul din pasagerii cursei fatale.

Poirot fu amabil, extrem de agreabil. Insistă ca domnul Mitchell să-şi continue cina, îi făcu un compliment graţios doamnei Mitchell, care se uită la el cu gura căscată.

Acceptă un scaun, remarcă faptul că era foarte cald pentru perioada aceea a anului, apoi se îndreptă uşurel spre scopul vizitei sale.

— Mă tem că Scotland Yardul nu prea face progrese în cazul acesta, spuse el.

Mitchell clătină din cap.

— E o afacere uluitoare, domnule… Uluitoare. Nu văd cum ar putea progresa. Vai, dacă niciunul din cei din avion n-a văzut nimic, după aceea e foarte greu pentru oricine să mai afle ceva.

— Într-adevăr, e cum spui.

— Henry a fost groaznic de îngrijorat, interveni soţia lui. Nu putea nici să doarmă.

Stevardul explică:

— Îmi stătea pe creier, domnule, ceva de groază. Compania s-a purtat foarte corect. Trebuie să spun că, la început, mi-a fost teamă că o să-mi pierd slujba…

— Nu puteau să-ţi facă asta, Henry. Ar fi fost o nedreptate strigătoare la cer.

Soţia lui era foarte indignată. Era o femeie dolofană, foarte brunetă, cu ochi negri, scăpărători.

— Lucrurile nu sunt întotdeauna drepte, Ruth. Totuşi, a ieşit mai bine decât mă aşteptam. Am fost absolvit de orice vină. Dar treaba m-a afectat, mă înţelegeţi. S-a întâmplat în tura mea.

— Îţi înţeleg sentimentele, spuse compătimitor Poirot. Dar te asigur că eşti mult prea sensibil. Nimic din ce s-a întâmplat n-a fost din vina dumitale.

— Aşa i-am spus şi eu, domnule, preciză doamna Mitchell.

Mitchell clătină din cap.

— Trebuia să fi observat că doamna murise mai devreme. Dacă aş fi încercat s-o trezesc, când am venit, prima dată, cu notele de plată…

— N-ar fi fost mare diferenţă. Se crede că moartea a fost instantanee.

— Îşi face atâtea probleme, interveni doamna Mitchell. I-am spus să nu-şi mai bată capul atâta. Cine ştie ce motive au străinii ăştia să se omoare între ei; iar dacă ar fi după părerea mea, consider că e o farsă murdară că au făcut-o într-un avion englezesc.

Îşi încheie fraza cu un pufnit indignat şi patriotic.

Mitchell clătină din cap într-un fel mirat.

— Ca să spun aşa, treaba asta mă apasă. De câte ori sunt de serviciu, sunt vigilent. Dar domnul acela de la Scotland Yord m-a întrebat, de zece ori, dacă nu s-a întâmplat nimic ieşit din comun. M-a făcut să mă simt ca şi cum trebuie să fi uitat ceva… Şi totuşi ştiu că n-am uitat. A fost un voiaj total lipsit de evenimente de orice fel până… Până când s-a întâmplat asta.

— Tuburi şi săgeţi… Păgâne, aşa le numesc eu, zise doamna Mitchell.

— Aveţi dreptate, rosti Poirot adresându-i-se cu un aer flatant, ca şi cum ar fi fost plăcut surprins de remarca ei. Nu aşa se comite o crimă englezească.

— Aveţi dreptate, domnule.

— Ştiţi, doamnă Mitchell, aproape că pot să ghicesc din ce parte a Angliei sunteţi.

— Din Dorset, domnule. Nu departe de Bridport. Acolo m-am născut.

— Exact, spuse Poirot. Ce loc minunat!

— Aşa-i. Londra nu se compară cu Dorset. Neamul meu s-a stabilit acum două sute de ani în Dorset… Şi am Dorset-ul în sânge, cum se spune.

— Da, într-adevăr. Se întoarse iar spre stevard. Aş vrea să te întreb un lucru, Mitchell.

Fruntea bărbatului se încreţi.

— V-am spus tot ce ştiu, domnule, zău.

— Da, da, e o problemă foarte stresantă. Mă întrebam doar, dacă ceva de pe masă – masa lui madame Giselle, vreau să spun – a fost deranjat?

— Vreţi să spuneţi când… Când am găsit-o?

— Da. Lingurile şi furculiţele… Solniţa… Ceva în genul ăsta.

Bărbatul clătină din cap.

— Pe masă nu era nimic de genul ăsta. Totul fusese adunat, în afara ceştilor de cafea. Personal, n-am observat nimic. Nici n-aş fi putut. Eram prea tulburat. Dar poliţia ar trebui să ştie, domnule, a cercetat de-a fir-a-păr avionul.

— Ei bine, nu contează, spuse Poirot. Trebuie să schimb câteva vorbe şi cu colegul dumitale – Davis.

— Acum e în tură pe zborul de dimineaţă, de la 8:45.

— L-a tulburat mult afacerea asta?

— Păi, domnule, aţi văzut că e abia un tinerel. După părerea mea, toată treaba aproape că l-a distrat. Senzaţionalul în sine, şi apoi lumea, care îi oferea de băut vrând să audă totul despre ce s-a întâmplat.

— Poate are şi o prietenă? Întrebă Poirot. Nu încape îndoială, că legătura lui cu crima trebuie să i se fi părut foarte palpitantă tinerei doamne.

— O curtează pe fata bătrânului Johnson de la „Crown & Feathers”, spuse doamna Mitchell. Dar ea e o fată cu bun simţ şi cu capul pe umeri. N-ar fi de acord să fie amestecată într-o crimă.

— Un punct de vedere foarte sănătos, spuse Poirot, ridicându-se. Ei bine, mulţumesc, domnule Mitchell – şi

dumneavoastră, doamnă Mitchell – şi te rog, prietene, nu lăsa greutatea asta să-ţi apese pe suflet.

După plecarea lui, Mitchell spuse:

— Capetele pătrate din juriu credeau că el a făcut-o. Dar, după parerea mea e în serviciul secret.

— După mine, în spatele afacerii ăştia sunt bolşevicii, spuse doamna Mitchell.

Poirot spusese că va sta, odată, de vorbă şi cu celălalt stevard Davis, dar doar după câteva ore, intra în barul „Crown & Feathers”.

Îi puse lui Davis aceeaşi întrebare pe care i-o adresase lui Mitchell.

— Nimic deranjat… Nu, domnule. Vreţi să spuneţi, răsturnat? Ceva în genul ăsta?

— Mă refeream la… Ei bine, să spunem că lipsea ceva de pe masă sau ceva care, de obicei, nu se afla acolo…

Davis răspunse încetişor…

— A fost ceva… L-am observat, când am făcut curat, după ce poliţia cercetase avionul…, dar nu cred că e genul de lucru la care vă referiţi. Doar că moarta avea două linguriţe pe farfurioara de cafea. Se mai întmplă, când servim în grabă. Am ţinut minte asta pentru că există o superstiţie: se spune că două linguriţe pe o farfurioară înseamnă nuntă.

— Lipsea vreo linguriţă de pe farfurioara cuiva?

— Nu, domnule, nu din cât am văzut. Eu sau Mitchell trebuie să fi încurcat lucrurile… Aşa se întâmplă când eşti grăbit. Nu mai departe de săptămâna trecută, am pus două rânduri de tacâmuri de peşte. În mare, e mai bine decât să te întrerupi; să alergi să aduci un cuţit ce lipseşte, sau ce-ai uitat.

Poirot mai puse o întrebare… Una cam comică.

— Ce crezi despre fetele din Franţa, Davis?

— Englezoaicele sunt destul de bune pentru mine, domnule.

Şi-i făcu cu ochiul unei tinere blonde, plinuţe, din spatele barului.

Capitolul XVIII.

Pe Queen Victoria Street.

Domnul James Ryder fu destul de surprins când i se aduse o carte de vizită pe care era înscris numele lui Hercule Poirot.

Numele îi era cunoscut, dar, pe moment, nu-şi putea aminti de unde. Apoi îşi spuse: „Oh, tipul ăla!” şi-i ceru funcţionarului să-l introducă pe vizitator.

Domnul Hercule Poirot arăta foarte şic. Într-o mână ţinea un baston, iar la butonieră avea o floare.

— Sper să mă scuzaţi că vă deranjez, spuse Poirot. E vorba de afacerea aceea cu moartea lui madame Giselle.

— Da? Ei bine, despre ce-i vorba? Nu vreţi să luaţi loc? Doriţi o ţigară?

— Mulţumesc, nu. Eu fumez numai ţigările mele. Poate veţi accepta una?

Ryder se uită la ţigările subţiri ale lui Poirot cu un ochi destul de neîncrezător.

— Dacă nu vă deranjează, am să fumez din ale mele. S-ar putea să înghit din greşeală una de-a dumneavoastră.

Râse din inimă.

— A fost pe aici, acum câteva zile, inspectorul, spuse domnul Rayder, în timp ce-şi aprindea bricheta. Oamenii ăştia sunt nişte băgăcioşi, nu-şi văd de treburile lor.

— Presupun că trebuie să obţină informaţii, răspunse moderat Poirot.

— Dar nu trebuie să fie atât de agresiv. Un om are sentimentele lui… Şi o reputaţie de apărat.

— Sunteţi, probabil, puţin cam sensibil.

— Sunt într-o situaţie delicată. Am stat chiar în faţa ei… Ei bine, cred că treaba asta pare cam suspectă. Nu eu mi-am ales locul. Dacă aş fi ştiut că femeia aia avea să fie omorâtă, nu m-aş fi suit deloc în avion. Totuşi, poate m-aş fi suit.

Păru să cadă pe gânduri.

— Am avut o mulţime de necazuri. Am fost însemnat. S-au insinuat tot felul de chestii. Şi de ce eu, mă întreb? De ce nu

se duc să-l ia la întrebări pe acel doctor Hubbard… Bryant, vreau să spun? Doctorii sunt oameni care deţin tot soiul de otrăvuri puternice ce nu se pot detecta. Eu de unde să fi obţinut venin de şarpe? Vă întreb pe dumneavoastră!

— Dar aţi avut numai necazuri de pe urma afacerii ăsteia?

— Oh, nu, mai există şi cealaltă faţă a medaliei. Nu mă deranjează să vă spun că am curăţat ziarele de o sumă frumuşică. Declaraţia unui martor… Deşi era mai mult imaginaţia reporterului decât ce văzusem eu cu ochii mei.

— E interesant cum poate afecta o crimă vieţile unor oameni care simt complet pe dinafară. Dumneavoastră, de exemplu… Aţi făcut, pe neaşteptate, bani nesperaţi… Probabil foarte bineveniţi în momentul de faţă.

— Banii sunt întotdeauna bineveniţi, spuse domnul Ryder.

Se uită pătrunzător la Poirot.

— Uneori, ai o nevoie imperativă de ei. Din acest motiv oamenii fac falsuri… Înregistrări frauduloase… Flutură din mână. Se ivesc tot felul de complicaţii.

— Ei, să nu devenim prea sumbri, spuse domnul Ryder.

— Adevărat. De ce să vedem partea rea a lucrurilor? Banii ăştia au fost cu noroc pentru dumneavoastră… Din moment ce n-ati reuşit să obţineţi un credit la Paris

— De unde dracu ştiţi asta? Întrebă mânios domnul Ryder.

Hercule Poirot zâmbi.

— În orice caz, e adevărat.

— E foarte adevărat, dar nu vreau să se vorbească despre asta.

— Sunt discreţia personificată, vă asigur.

— E ciudat ce sumă mică poate aduce câteodată un om la disperare, mormăi domnul Ryder. O sumă mică de bani gheaţă care să-l ajute să treacă criza… Iar dacă nu deţine acea sumă insignifiantă, la dracu cu creditul lui! Da, e al naibii de ciudat. Banii sunt ciudaţi. Creditu-i ciudat. Viaţa e ciudată!

— Foarte adevărat.

— Apropo, de ce aţi venit?

— E un pic delicat. Mi-a ajuns la ureche – profesia mea, înţelegeţi – că în ciuda dezminţirilor dumneavoastră, aţi avut de-a face cu madame Giselle.

— Cine spune asta? E o minciună! N-am văzut-o niciodată pe femeia asta.

— Vai, asta-i o treabă foarte curioasă!

— Curioasă! E calomnie!

Poirot îl privi gânditor.

— Ah, spuse el. Trebuie să verific problema.

— Ce vreţi să spuneţi? Unde vreţi să ajungeţi?

Poirot clătină din cap.

— Nu vă enervaţi; trebuie să fie… O greşeală.

— Sigur că e. Iată-mă şi încurcat cu o cămătăreasă! Doamnele din înalta societate cu datorii la jocurile de noroc – asta-i marfa.

Poirot se ridică.

— Îmi cer scuze c-am fost greşit informat. Se opri în uşă. Apropo, doar din curiozitate, de ce l-aţi numit pe doctorul Bryant doctorul Hubbard?

— Al naibii să fiu dacă ştiu. Staţi să văd… Oh, da, cred că din cauza flautului. Ştiţi, cântecul de leagăn: Câinele, mamei Hubbard. Dar când ea se întorcea, el din flaut cânta. Ce ciudat mai încurci numele!

— Ah, da, flautul… Ştiţi, lucrurile astea mă interesează sub aspect psihologic.

Domnul Ryder pufni la auzul cuvântului psihologic, avea rezonanţa a ceea ce numea el „tam-tam-ul” afacerii cu psihanaliza.

Îl privi bănuitor pe Poirot.

Capitolul XIX.

Intră şi iese din scenă domnul Robinson.

Contesa de Horbury stătea în faţa mesei de toaletă din dormitoâul său din Grasyenor Square 315. Perii de aur şi cutii, borcănele cu cremă de faţă, cutii de pudră… Tot felul de nimicuri luxoase o înconjurau. Dar în mijlocul acestui lux,

Cicely Horbury stătea cu buzele uscate, iar de sub fard îi răzbăteau pete stacojii. Citi pentru a patra oară scrisoarea:

Contesei de Horbury.

Dragă doamnă, Referitor la madame Giselle, decedată.

Sunt deţinătorul anumitor documente care au fost în posesia domnei decedate. Dacă dumneavoastră sau domnul Raymond Barraclough sunteţi interesaţi de această problemă, aş fi încântat să vă fac o vizită pentru a discuta afacerea.

Sau poate preferaţi să mă adresez soţului dumneavoastră în problema respectivă?

Al dumneavoastră sincer.

John Robinson.

Ce stupid, să citeşti acelaşi lucru iar şi iar…

Ca şi cum cuvintele şi-ar putea schimba înţelesul.

Ridică plicul – două plicuri, primul cu „Personal” pe el, al doilea cu „Particular şi foarte confidenţial.” „Particular şi foarte confidenţial…”

Bestia… Bestia…

Şi mincinoasa aia bătrână franţuzoaică ce jurase că aranjase totul astfel încât clienţii ei să fie protejaţi, în cazul în care ar muri pe neaşteptate…

Lua-o-ar dracu!… Viaţa e un iad – iad…

— Oh, Doamne, nervii mei! Gândi Cicely. Nu e drept. Nu e drept…

Mâna tremurătoare se întinse după o sticluţă cu dop aurit.

— Asta o să mă întărească, o să mă facă să mă adun…

Duse sticluţa la nas.

Gata! Acum putea gândi! Ce să facă? Să-l primească pe tip, fireşte. Deşi, de unde ar putea ciuguli nişte bani?… Poate o mână norocoasă în localul ăla din Carlos Street…

Dar avea timp destul să se gândească la asta. Mai întâi să-l întâlnească pe tip… Să vadă ce ştie.

Se îndreptă spre birou şi scrise cu scrisul ei mare, neformat:

Contesa de Horbury îi transmite complimente domnului John Robinson şi doreşte să-l primească mâine dimineaţă la ora unsprezece…

— Cum arăt? Întrebă Norman.

Roşi uşor sub privirea uimită a lui Poirot.

— Asta ne lipsea! Spuse Hercule Poirot. Ce comedie joci dumneata aici?

Norman Gale se înroşi şi mai tare. Bolborosi:

— Spuneaţi că ar fi bună o uşoară deghizare.

Poirot oftă, apoi îl luă pe tânăr de braţ şi-l duse la oglindă.

— Uită-te la dumneata, spuse el. Asta-i tot ce-ţi cer – să te uiţi la dumneata! Cine te crezi – un clovn care face copiii să râdă? De acord, n-ai barbă albă; nu, e neagră – culoarea ticăloşilor. Dar ce barbă – o barbă strigătoare la cer! Ieftină, prietene, şi cum nu se poate mai prost lipită. Şi-apoi, sprâncenele. Ai o adevarată manie pentru păr fals? Lipiciul miroase de la o poştă. Şi dacă crezi că cineva n-o să-şi dea seama că ai o bucată de plastilină lipită pe un dinte, te înşeli.

Prietene, nu e menirea dumitale să joci un astfel de rol… Categoric nu.

— Într-o vreme, am jucat mult într-un teatru de amatori, spuse înţelept Norman Gale.

— Nu prea îmi vine să cred. În tot cazul, bănuiesc că nu te-au lăsat să-ţi concretizezi ideile despre machiaj. Chiar şi la luminile rampei înfăţişarea dumitale ar fi total neconvingătoare. În Grosvenor Square, la lumina zilei…

Poirot ridică elocvent din umeri.

— Nu mon ami, spuse el. Dumneata eşti şantajist, nu comedian. Vreau ca Excelenţa sa să se teamă de dumneata, nu să moară de râs când te vede. Observ că te-am rănit cu vorbele mele. Regret, dar, în momentul de faţă, doar adevărul ne poate ajuta. Ţine asta şi asta… Îi îndesă în mâini diferite borcănele. Du-te în baie şi să vedem cum se termină ceea ce se numeşte în ţara asta „fooltommery”?

Norman Gale se supuse. Când apăru după un sfert de oră, faţa sa era de un roşu aprins. Poirot îl privi şi dădu din cap a aprobare.

— Très bien. Farsa s-a terminat. Începe treaba serioasă. Îţi voi permite să ai o mustaţă mică. Dar aş vrea, dacă îmi dai voie, să ţi-o lipesc eu. Gata… Şi acum vom face cărarea altfel… Aşa. Asta-i prea de-ajuns. Acum să văd dacă măcar îţi ştii lecţia. Ascultă cu atenţie, apoi dădu din cap.

— Ei bine. En avant şi succes!

— Sper din tot sufletul. Probabil am să găsesc un soţ furios şi doi poliţai.

Poirot îl linişti.

— Nu-ţi fie teamă. O să meargă de minune.

— Asta o spuneţi dumneavoastră, mormăi refractar Norman.

Cu moralul la pământ, porni în misiunea-i dezgustătoare.

În Grosvenor Square fu introdus într-o încăpere mică de la primul etaj. După câteva minute, apăru lady Horbury.

Norman îşi făcu curaj. În nici un caz, nu trebuia să se vadă că e novice în meserie.

— Domnul Robinson? Întrebă Cicely.

— La dispoziţia dumneavoastră, răspunse Norman şi se înclină.

„La dracu… Exact ca un servitor, gândi el. Asta-i din cauza fricii.”

— Am primit scrisoarea.

Norman îşi reveni: „Bătrânul ăla prost zicea că nu ştiu să joc” şi zâmbi în gând.

Cu glas tare rosti destul de insolent:

— Da, eu sunt. Ei bine, ce părere aveţi, lady Horbury?

— Nu ştiu la ce te referi.

— Ei hai, hai. Chiar trebuie să intrăm în detalii? Toată lumea ştie ce plăcută e… să-i zicem, o săptămână la mare; dar foarte rar le convine soţilor. Cred că ştiţi, lady Horbury, în ce constă exact proba pe care o deţin. Minunată femeie, bătrâna Gissell. Ştia să-şi conducă afacerile. Dovada de la

hotel, etc., e de prima clasă. Acum, problema se pune cine o vrea mai mult – dumneavoastră sau lordul Horbury? Asta-i întrebarea.

Ea îl privea tremurând.

— Eu vând, spuse Norman cu glasul tot mai sigur, pe măsură ce-şi intra în rolul domnului Robinson. Cumpăraţi? Asta-i întrebarea.

— Cum ai pus mâna pe… Dovada asta?

— Zău, lady Horbury, asta-i o chestiune secundară. Important e că o am.

— Nu te cred. Arată-mi-o!

— Oh, nu. N-am nimic la mine. Nu-s atât de fraier. Dacă facem afacerea, problema se schimbă. Vă voi arăta dovada, înainte de a-mi da banii. Treabă cinstită!

— C… Cât?

— Zece mii de… Lire, nu dolari.

— Imposibil! N-aş putea pune, în viaţa mea, mâna pe atâţia bani.

— E grozav ce poţi face dacă încerci! Pe bijuterii nu obţii cât fac, dar perlele sunt totuşi perle. Ascultaţi, ca să-i fac doamnei o favoare, las la opt mii. Asta-i ultimul preţ. Şi vă dau două zile să vă gândiţi.

— Nu pot să fac rost de bani, ţi-am spus.

Norman oftă şi clătină din cap.

— Ei bine, poate că lordul Horbury va trebui să afle ce se petrece. Cred că nu greşesc când spun că o femeie divorţată nu primeşte nici o pensie alimentară… Iar domnul Barraclough e un actor de viitor, e drept, dar nu câştigă cine ştie ce. Asta-i tot ce am avut de spus. Vă dau două zile de gândire; şi, reţineţi – sunt hotărât să merg până la capăt.

Se opri, apoi adăugă:

— Sunt hotărât, cum era şi Giselle…

Apoi rapid, fără să-i dea timp nefericitei femei să-i răspundă, părăsi camera.

„Uf!” exclamă Norman, când se văzu în stradă. Îşi şterse fruntea.

„Slavă Domnului că s-a terminat!”

Nu trecu decât o oră şi lady Horbury primi o carte de vizită. „Hercule Poirot”. O lăsă deoparte.

— Cine-o fi? Nu pot să-l primesc!

— Spune că se află aici la cererea domnului Raymond Barraclough milady.

— Oh! Se opri. Foarte bine, pofteşte-l înăuntru.

Valetul ieşi şi apăru iar.

— Monsieur Hercule Poirot.

Îmbrăcat elegant ca un dandy, Poirot intră şi se înclină.

Valetul închise uşa. Cicely făcu un pas înainte.

— Domnul Barraclough v-a trimis…?

— Luaţi loc, madame.

Tonul lui era blând dar autoritar.

Femeia se aşează mecanic. El îşi trase un scaun lângă ea. Atitudinea lui era părintească şi liniştitoare.

— Vă rog, madame, să mă priviţi ca pe-un prieten. Am venit să vă dau un sfat. Ştiu că sunteţi într-o mare încurcătură.

Ea îngână slab:

— Nu ştiu…

— Ecoutez, madame, nu vă cer să-mi împărtăşiţi secretele dumneavoastră. Nu e nevoie, căci le ştiu. Ăsta-i atuul unui bun detectiv – să ştie.

— Detectiv? Ochii femeii se măriră. Îmi amintesc… Eraţi în avion. Dumneavoastră…

— Exact, eu. Şi acum, să trecem la afaceri. Cum vă spuneam, nu vă forţez să-mi faceţi confidenţe. Nu trebuie să începeţi să-mi povestiţi nimic. Eu vă voi vorbi. În dimineaţa asta, doar cu o oră în urmă, aţi avut un vizitator. Acest vizitator… Brown, parcă?

— Robinson, suflă Cicely.

— Tot aia e – Brown, Smith, Robinson le foloseşte pe rând. A venit să vă şantajeze. E în posesia unor anumite dovezi de… S-o numim… Indiscreţie? Aceste dovezi au fost odată

în păstrarea lui madame Giselle. Acum sunt la el. Vi le oferă în schimbul a şapte mii de lire.
— Opt.
— Opt, deci. Iar dumneavoastră nu puteţi face rost repede de banii ăştia?
— Nu pot… Pur şi simplu nu pot… Deja sunt datoare. Nu ştiu ce să fac…
— Calmaţi-vă, madame. Am venit să vă ajut.
Cicely îl privi lung.
— De unde ştiţi toate astea?
— Pur şi simplu pentru că eu sunt Hercule Poirot, madame. Eh bien, nu aveţi de ce să vă temeţi… Lăsaţi-vă în grija mea… Mă ocup eu de acest domn Robinson.
— Da, răspunse tăios Cicely. Şi dumneavoastră cât îmi veţi cere?
Hercule Poirot se înclină.
— Eu nu am să cer decât fotografia, cu autograf, a unei foarte frumoase femei…
— Oh, vai! Strigă ea. Nu ştiu ce să fac… Nervii mei… Am să înnebunesc!
— Nu, nu, totul e în regulă. Aveţi încredere în Hercule Poirot. Numai că, trebuie să ştiu adevărul… Întregul adevăr… Să nu-mi ascundeţi nimic, altfel mâinile mele sunt legate.
— Şi mă scoateţi din încurcătură?
— Vă jur solemn că n-o să mai auziţi niciodată de domnul Robinson.
— Perfect. Am să vă spun totul.
— Bun. Aşadar aţi împrumutat bani de la această femeie Giselle?
Lady Horbury aprobă.
— Când a fost asta? Vreau să spun, când a început?
— Acum optsprezece luni. Eram la strâmtoare.
— Jocuri de noroc?
— Da. Am avut un ghinion cumplit.
— Şi v-a împrumutat cât i-aţi cerut?

— La început nu. Mi-a dat doar o sumă mică.
— Pe cine aţi trimis la ea?
— Pe Raymond… Domnul Barraclough mi-a spus că a auzit că împrumută bani femeilor din înalta societate.
— Dar mai târziu v-a dat mai mult?
— Da… Mi-a dat cât i-am cerut. La vremea aceea, mi s-a părut un miracol.
— Era genul de miracol special al lui madame Giselle, spuse Poirot sec. Cred că, înainte de asta, dumneavoastră şi domnul Barraclough aţi devenit… Ăă… Prieteni?
— Da.
— Dar eraţi foarte îngrijorată că soţul dumneavoastră să nu afle?
Cicely strigă mânioasă:
— Stephen e un om plin de sine. S-a plictisit de mine. Vrea să se însoare cu alta. Ar sări în sus de bucurie la gândul că ar putea divorţa.
— Iar dumneavoastră nu vreţi să… Divorţaţi?
— Nu. Eu… Eu…
— Vă place poziţia dumneavoastră… Şi, în plus, beneficiaţi de un venit foarte important. Aşa e. Les femmes, fireşte să-şi poarte de grijă. Ce să continui… S-a ridicat problema restituirii banilor?
— Da, şi… N-am putut să-i restitui. Atunci, bătrâna diavoliţă s-a făcut scârboasă. Cunoştea despre mine şi Raymond. A aflat când şi unde ne întâlneam, şi tot restul… Nici nu vreau să mă mai gândesc! Nu ştiu cum a descoperit.
— Avea metodele ei, spuse Poirot sec. Şi presupun că v-a ameninţat că va trimite toate dovezile astea lordului Horbury?
— Da, dacă nu plăteam.
— Şi n-aţi putut plăti?
— Nu.
— Astfel că moartea ei a fost providenţială?
Cicely rosti însufleţită:
— Mi s-a părut o minune.

— Ah, chiar aşa… O minune. Dar asta v-a făcut puţin nervoasă, nu?

— Nervoasă?

— Ei bine, în definitiv, madame, dintre toţi cei din avion, dumneavoastră singură aveţi un motiv să-i doriţi moartea.

— Ştii. A fost groaznic. Eram înnebunită.

— Mai ales că, cu o seară înainte aţi fost la Paris, la ea, şi aţi avut o scenă?

— Diavoliţa bătrână! N-ar fi cedat cu un milimetru. Cred că, de fapt, îi făcea plăcere. Oh, era o adevărată bestie! Am plecat ca o zdreanţă.

— Şi totuşi, la anchetă, aţi spus că n-aţi văzut-o niciodată pe femeia aceea.

— Normal, ce-altceva aş fi putut spune?

Poirot o privi gânditor.

— Dumneavoastră, madame n-aţi fi putut spune nimic altceva.

— A fost înspăimântător… Nimic altceva decât… Minciuni… Minciuni. Nesuferitul ăla de inspector a tot fost pe aici şi m-a bombardat cu întrebări. Dar mă simţeam în siguranţă. Vedeam că doar tatona. Nu ştia nimic.

— Dacă o iei pe ghicite, măcar prefă-te că eşti sigur.

— Şi atunci, continuă Cicely urmărindu-şi şirul gândurilor, n-am putut să nu-mi spun că, dacă era să răsufle ceva, ar fi răsuflat imediat. M-am simţit în siguranţă… Până ieri, când am primit scrisoarea asta cumplită.

— În tot acest timp nu v-a fost frică?

— Fireşte că mi-a fost frică!

— Dar de ce? De adulter sau de acuzaţia de crimă?

Obrajii femeii păliră.

— Crimă… Dar eu n-am… Oh, doar nu credeţi asta! Nu eu am omorât-o! Nu eu!

— Îi doreaţi moartea…

— Da, dar n-am omorât-o eu… Oh, trebuie să mă credeţi… Trebuie! Nu m-am mişcat de pe scaun. Eu…

Se întrerupse. Frumoşii ei ochi îl fixau implorând.

Hercule Poirot dădu liniştitor din cap.

— Vă cred, madame. Vă cred din două motive – primul, din cauză că sunteţi femeie şi, al doilea, din cauza… Viespii.

— Viespe?

— Exact. Văd că asta nu vă spune nimic. Şi acum, să ne întoarcem la problema noastră. Mă voi ocupa eu de acest domn Robinson. Vă dau cuvântul meu că n-o să-l mai vedeţi şi n-o să mai auziţi niciodată de el. În schimbul serviciilor mele, am să vă pun două mici întrebări. Cu o zi înainte de crimă, domnul Barraclough era la Paris?

— Da, am cinat împreună. Dar s-a gândit că era mai bine să mă duc singură la femeia aia.

— Ah, zău? Încă o întrebare: înainte de a vă căsători, numele dumneavoastră de scenă era Cicely Bland. Acesta era numele dumneavoasră adevărat?

— Nu, adevăratul meu nume e Martha Jebb. Dar celălalt…

— Suna mai profesional. Şi unde v-aţi născut?

— Doncaster. Dar de ce…

— Pură curiozitate. Iertaţi-mă. Iar acum, lady Horbury, îmi permiteţi să vă dau un sfat? De ce nu aranjaţi cu soţul dumneavoastră un divorţ discret?

— Şi să-l las să se însoare cu femeia aia?

— Da. Aveţi o inimă generoasă, madame, şi pe lângă asta, veţi fi asigurată… Oh, atât de asigurată… Soţul dumneavoastră vă va plăti o pensie.

— Nu una mare.

— Eh bien, o dată liberă, vă veţi căsători cu un milionar.

— În ziua de azi nu mai există niciunul.

— Să nu credeţi asta, madame. Bărbatul care a avut trei milioane, acum poate are două milioane… Dar, eh bien, tot e ceva.

Cicely râse.

— Sunteţi foarte convingător, monsieur Poirot. Şi chiar sunteţi sigur că omul acela cumplit nu mă va mai deranja?

— Pe cuvântul lui Hercule Poirot, rosti solemn gentlemanul acela.

Capitolul XX.

Pe Harley Street.

Inspectorul-detectiv Japp păşea repede pe Harley Street şi se opri în faţa unei anumite uşi.

Întrebă de doctorul Bryant.

— Aveţi programare, domnule?

— Nu, doar am să-i scriu câteva cuvinte.

Pe o carte de vizită scrise: „V-aş rămâne îndatorat dacă mi-aţi acorda câteva minute. N-am să vă reţin mult”.

Băgă cartea de vizită într-un plic pe care i-l dădu valetului.

Fu condus într-o cameră de aşteptare, în care erau două femei şi un bărbat. Japp se aşează şi luă un număr vechi din „Punch”.

Valetul reapăru şi, traversând camera, şopti discret:

— Dacă nu vă deranjează să mai aşteptaţi puţin, domnul doctor vă va primi; în momentul de faţă, e foarte ocupat.

Japp acceptă. Nu-l deranja câtuşi de puţin să aştepte – de fapt, asta şi intenţiona. Cele două femei începuseră să discute. Aveau o părere foarte bună despre priceperea doctorului Bryant. Mai veniră şi alţi pacienţi. Era limpede că doctorul Bryant o ducea bine cu meseria lui.

„Face uşor avere, îşi spuse Japp. Asta nu pare să aibă nevoie să se împrumute; dar, fireşte, creditul s-ar putea să-i fi fost acordat cu mult timp în urmă. Oricum, are o clientelă frumuşică; un scandal i-ar împrăştia-o rapid. Ăsta-i rău când eşti doctor.”După un sfert de oră, valetul reapăru şi spuse:

— Acum domnul doctor vă poate primi, domnule.

Japp fu introdus în cabinetul doctorului Bryant – o încăpere din fundul casei cu o fereastră mare. Doctorul stătea la birou. Se ridică şi-i strânse mâna detectivului.

Chipul său cu linii frumoase arăta obosit, dar nu părea nicicum tulburat de vizita inspectorului.

— Ce pot face pentru dumneata, inspectore? Întrebă el aşezându-se la loc şi arătându-i lui Japp scaunul din faţa sa.

— În primul rând, vă cer scuze că v-am deranjat în orele de consultaţie, dar n-am să vă reţin mult.

— E în regulă. Presupun că e în legătură cu crima din avion?

— Chiar aşa, domnule. Încă mai lucrăm la ea.

— Aveţi vreun rezultat?

— N-am înaintat pe cât ne-ar fi plăcut. De fapt, am venit să vă pun câteva întrebări despre metoda folosită. Nu-i dau de capăt afacerii ăleia cu veninul de şarpe.

— Nu sunt toxicolog, să ştiţi, spuse zâmbind doctorul Bryant. Astfel de lucruri nu intră în sfera mea. Winterspoon e omul dumneavoastră.

— Ah, dar vedeţi dumneavoastră doctore, treaba stă cam aşa. Winterspoon e expert… Şi ştiţi cum sunt experţii. Vorbesc în aşa fel că omul de rând nu pricepe nimic. Dar, din cât mi-am dat seama, afacerea asta are şi un aspect medical. E adevărat că uneori veninul de şarpe e injectat epilepticilor?

— Nici în epilepsie nu-s specialist, răspunse doctorul Bryant. Dar cred că veninul de cobră a fost folosit în tratarea epilepsiei cu rezultate excelente. Însă, cum spuneam, asta nu-i în ograda mea.

— Ştiu, ştiu. Dar mi-am zis că, fiind în avion, s-ar putea să vă intereseze. M-am gândit că aveţi vreo idee care ne-ar fi de folos. Nu-mi prea foloseşte la nimic să mă duc la un expert, dacă nu ştiu ce să-l întreb.

Doctorul Bryant zâmbi.

— Într-un fel ai dreptate, inspectore. Nu cred că există un om care să rămână total indiferent la faptul că a fost implicat într-o crimă… Recunosc, mă interesează. În felul meu, am făcut o grămadă de speculaţii pe marginea acestui caz.

— Şi ce credeţi, domnule?

Bryant clătină uşurel din cap.

— Mă uimeşte… Toată treaba pare aproape… Ireală, dacă mă pot exprima aşa. Un mod stupefiant de a comite o crimă. Era o şansă la o sută ca criminalul să nu fie văzut. Trebuie să fie o persoană care dispreţuieşte total riscul.

— Foarte adevărat, domnule.

— Alegerea otrăvii e tot atât de uluitoare. Cum a fost posibil ca un prezumtiv criminal să intre în posesia ei?

— Pare incredibil, ştiu. Presupun că abia dacă unu la mie din oameni a auzit de spurcătură, şi mult mai puţini umblă cu acest venin. Dumneavoastră, de exemplu, dumneavoastră sunteţi doctor… Dar nu cred că aţi mânuit vreodată substanţa.

— Categoric, nu există multe ocazii pentru asta. Am un prieten care lucrează la cercetarea Tropicelor. Are în laborator diferite veninuri de şerpi – de cobră, de pildă – dar n-am auzit niciodată de vreo specie de şarpe numită spurcătură.

— Poate mă ajutaţi… Japp scoase o bucată de hârtie şi i-o întinse doctorului. Winterspoon a scris aceste trei nume… Mi-a spus că aş putea obţine informaţii de acolo. Cunoaşteţi pe vreunul din oamenii ăştia?

— Îl cunosc cât de cât pe profesorul Kennedy. Pe Heidler îl cunosc bine; menţionează-i numele meu şi fi sigur că va face totul ca să te ajute. Carmichael e un tip din Edinburgh… Nu-l cunosc personal… Dar cred că au făcut treabă foarte bună acolo.

— Mulţumesc, domnule, vă rămân îndatorat. Ei bine, nu vă mai reţin.

Când Japp ieşi în Harley Street, zâmbea foarte mulţumit în sinea lui.

„Totu-i să ai tact, îşi spuse. Tactul e totul. Pe cinstea mea că nici n-a bănuit ce căutam. Ei bine, asta e”.

Capitolul XXI.

Cele trei cluuri.

Când Japp se întoarse la Scotland Yord i se spuse că era aşteptat de Hercule Poirot.

Japp îşi salută cu căldură prietenul.

— Ei bine, monsieur Poirot, ce te-aduce pe-aici? Ceva noutăţi?

— Am venit să te-ntreb pe dumneata ce noutăţi ai, bunul meu Japp.

— Nu-s prea multe, ăsta-i adevărul. Negustorul din Paris a identificat tubul de suflat. Fournier de la Paris îmi mănâncă sufletul cu „momentul lui psihologic”. I-am întrebat de mi-a venit rău pe cei doi stevarzi şi ei o ţin pe-a lor că n-a fost nici un moment psihologic. Nu s-a petrecut nimic ieşit din comun în timpul călătoriei.

— S-ar fi putut întâmpla, când erau amândoi în compartimentul din faţă.

— Am interogat şi pasagerii. Nu poate minţii chiar toată lumea.

— În unul din cazurile de care m-am ocupat, minţeau toţi!

— Dumneata şi cazurile dumitale! Ca să spun adevărul, monsieur Poirot, nu-s deloc mulţumit. Cu cât analizez mai mult lucrurile, cu atât înţeleg mai puţin. Şeful se uită cam chiorâş la mine. Dar ce pot să fac? Noroc că e unul din cazurile semi-străine. Noi considerăm că au făcut-o francezii, iar cei din Paris susţin că un englez a comis-o şi că e treaba noastră.

— Chiar crezi că au făcut-o francezii?

— Păi, cinstit, nu. Când mă gândesc, un arheolog e un amărăştean. Scormoneşte întruna în pământ şi bate câmpii despre ce s-a întâmplat în urmă cu mii de ani… Tare-aş vrea să ştiu cum află ei asta? Cine să-i contrazică? Afirmă că un şirag prăpădit de mărgele e vechi de cinci mii trei sute douăzeci şi doi de ani, şi cine să zică nu? Ei bine, nişte mincinoşi – deşi ei se iau în serios – dar inofensivi. Zilele trecute, a fost aici un tip care avea un scarabeu tatuat… Arăta cumplit, dar era neajutorat ca un sugar. Nu, între noi fie vorba, nu cred nici o secundă că arheologii francezi au făcut-o.

— Cine crezi că a făcut-o?

— Păi… ar fi Clancy, firește. E într-o doagă. Umblă de colo-colo vorbind de unul singur. Are el ceva pe creier.

— Ideea unei noi cărţi, probabil.

— S-ar putea şi asta… S-ar putea şi altceva; dar, oricât am încercat, n-am putut să dibuiesc motivul. Încă mai cred că CL 52 din cartea neagră e lady Horbury; dar n-am descoperit nimic despre ea.

Poirot zâmbi în sinea lui. Japp continuă:

— Stevarzii… Ei bine, n-am găsit nimic care să facă vreo legătură între ei şi Giselle.

— Doctorul, Bryant?

— Cred că aici am dat de ceva. Zvonuri despre el şi o pacientă. Femeie frumoasă… Soţ scârbos… Ia droguri sau aşa ceva. Dacă nu-i atent, zboară din tagma medicilor. Asta se potriveşte foarte bine cu RT 362, şi n-am nimic împotrivă să-ţi spun că am şi o idee de unde şi-ar fi putut procura veninul. Totuşi, până acum, toate astea sunt presupuneri – nici un fapt. În cazul de faţă, nu-i deloc uşor să obţii fapte. Ryder pare cinstit… Declară că s-a dus la Paris să ridice un credit, dar nu l-a obţinut… ne furnizează nume şi adrese, toate verificate. Am descoperit că firma lui era aproape de faliment, acum câteva săptămâni, dar se pare că s-au redresat. Aşadar, după cum vezi, toată treaba e o bulibăşeală.

— Nu-i nici o bulibăşeală – ce cuvânt!

— Obscuritate, da; bulibăşeala e doar în minţile dezordonate.

— Foloseşte alt cuvânt dacă nu-ţi place. Rezultatul e acelaşi. Şi Fournier e buimăcit. Presupun că dumneata ai dibuit totul, dar preferi să nu spui.

— Râzi de mine. N-am dibuit, totul. Am înaintat cu câte un pas la momentul potrivit, cu ordine şi metodă, dar mai e mult până la capătul drumului.

— Nu pot să nu mă bucur. Să auzim despre paşii ăştia ordonaţi.

Poirot zâmbi.

— Am făcut un tabelaş… Ăsta. Scoase din buzunar o hârtie. Ideea mea e următoarea: o crimă e o acţiune întreprinsă în scopul de a determina un anumit rezultat.

— Mai spune o dată, rar.

— Nu e greu.

— Poate nu, dar dumneata o faci să pară.

— Nu, nu, e foarte simplu. Să spunem că vrei bani… pe care îi primeşti când îţi moare o mătuşă. Bien… Întreprinzi o acţiune – adică îţi omori mătuşa – şi obţii rezultatul: moştenirea banilor.

— Aş vrea să am eu o mătuşă ca asta, oftă Japp. Dă-i înainte, cu ideea dumitale. Pricep. Vrei să spui că trebuie să existe un motiv.

— Prefer s-o expun în felul meu. Acţiunea întreprinsă – acţiunea fiind crima – şi normal, are nişte rezultate. Studiind diferitele rezultate vom obţine răspunsul la problema noastră. Rezultatele unei singure acţiuni pot fi foarte diverse. Această acţiune particulară afectează o mulţime de oameni diferiţi. Eh bien, azi, la trei săptămâni după crimă, studiez rezultatul în unsprezece cazuri diferite…

Despături hârtia.

Japp se aplecă şi citi cu oarecare interes peste umărul lui Poirot:

Domnişoara Grey. Rezultat – câştig temporar. Salariu mărit.

Domnul Gale. Rezultat – rău. Pierdere de clientelă.

Lady Horbury: Rezultat bun, dacă ea e CL52.

Domnişoara Kerr. Rezultat – rău, din moment ce moartea bătrânei Giselle face mai improbabil ca lordul Horbury să obţină probe pentru a divorţa de soţia sa.

— Hm! Japp se întrerupse din citit. Aşadar crezi că e lulea după Excelenţa sa? Dumneata eşti unul din cei ce ştiu să adulmece poveştile de dragoste.

Poirot zâmbi. Japp se aplecă din nou să citească.

Domnul Clancy. Rezultat – bun – se aşteaptă să facă bani de pe urma unei cărţi ce tratează crima asta.

Doctorul Bryant. Rezultat – bun dacă e RT 362.

Domnul Ryder. Rezultat – bun, datorită sumei mici de bani cash obţinută de pe urma unor articole despre crimă, şi care a ajutat firma într-o perioadă delicată. De asemenea, bun dacă Ryder e XVB 724.

Domnul Dupont. Rezultat – nu-l afectează.

Domnul Jean Dupont. Rezultat – nu-l afectează.

Mitchell. Rezultat – nu-l afectează.

Davis. Rezultat – nu-l afectează.

Şi crezi că asta ne va ajuta? Întrebă sceptic Japp.

— Mă ajută să fac o clasificare limpede. În patru cazuri domnul Clancy, domnişoara Grey, domnul Ryder şi cred că putem spune şi lady Horbury – rezultatul indică un câştig, în cazurile domnului Gale şi domnişoarei Kerr – o pierdere; în patru cazuri nu există nici un rezultat (din câte ştiam până acum), iar în unul, cel al doctorului Bryant, nu există nici un rezultat sau un câştig dinstinct.

— Deci?

— Deci trebuie să continuăm cercetările.

— Cu mici şanse să dăm de ceva, rosti întunecat Japp. Adevărul e că suntem în aer, dacă nu găsim ceva la Paris. Ceva legat de Giselle. Pun pariu că dumneata ai putut scoate mai multe de la servitoarea aia decât a scos Fournier.

— Mă îndoiesc, prietene. Lucrul cel mai interesant în acest caz e personalitatea moartei. O femeie fără prieteni… Fără rude… Fără, s-ar putea spune, viaţă personălă. O femeie, care a fost odată tânără, care odată a iubit şi a suferit şi apoi, cu o mână fermă, a tras oblonul – toate se sfârşiseră; nici o fotografie, nici o amintire, nici un bibelou. Marie Morisot a devenit madame Giselle – cămătăreasa.

— Crezi că există vreun indiciu în trecutul ei?

— Poate.

— Ei bine, ne-am putea ocupa de asta! Nu există nici un indiciu.

— Oh, ba, da, prietene, există.

— Tubul de suflat, fireşte…

— Nu, nu tubul.
— Ei bine, să auzim ideile dumitale despre indiciile din cazul ăsta.
Poirot zâmbi!
— Le voi da nume… ca poveştile domnului Clancy: Indiciul viespii. Indiciul din bagajul pasagerului. Indiciul linguiriţei în plus.
— Eşti scrântit, rosti blând Japp şi adăugă. Ce-i cu linguriţa în plus?
— Madame Giselle avea două linguriţe pe farfurioară.
— Se spune că înseamnă nuntă.
În cazul de faţă a însemnat înmormântare.
Capitolul XXII.
Jane îşi ia o slujbă nouă.
Când Norman Gale, Jane şi Poirot se întâlniră să cineze seara următoare „incidentului cu şantajul”, Norman fu uşurat să audă că nu mai era nevoie de serviciile sale ca „domnul Robinson”.
— A murit bunul domn Robinson, spuse Poirot. Ridică paharul. Să bem în amintirea lui!
— Ura! Spuse râzând Norman.
— Ce s-a întâmplat? Îl întrebă Jane pe Poirot.
El îi zâmbi.
— Am aflat ce vroiam.
— Era în legătură cu Giselle?
— Da.
— Asta a reieşit clar din întrevederea mea cu ea, spuse Norman.
— Chiar aşa. Dar eu doream o poveste completă şi amănunţită.
— Şi aţi obţinut-o?
— Am obţinut-o.
Îl priviră amândoi întrebători, dar Poirot, într-o manieră provocatoare, începu să vorbească despre relaţia dintre carieră şi viaţă.

— Nu-s chiar atât de mulţi oameni nepotriviţi la locuri nepotrivite pe cât s-ar crede. Majoritatea oamenilor, în ciuda celor ce afirmă, îşi aleg profesiile pe care şi le doresc. Ai să auzi un om care lucrează într-un birou zicând: „Mi-ar plăcea să fiu explorator… Să străbat ţinuturi îndepărtate”. Dar vei descoperi că-l pasionează să citească romane care tratează acest subiect, pe când el personal preferă siguranţa şi confortul călduţ al unui birou.

— După dumneavoastră, dorinţa mea de a călători în străinătate nu e adevărată, spuse Jane. Veritabila mea vocaţie e să mă ocup de capetele femeilor… Ei bine, nu-i adevărat.

Poirot îi zâmbi.

— Încă eşti tânără. E normal să încerci şi asta, şi aia, şi ailaltă, dar te vei opri la ceea ce preferi să faci în viaţă.

— Dar, presupunând că prefer să fiu bogată?

— Ah, asta-i mai greu!

— Nu sunt de acord cu dumneavoastră, spuse Gale. Am devenit dentist din împâmplare, nu că mi-am ales eu. Unchiul meu avea profesia asta. Vroia să mă duc la el, dar eu eram nebun după aventură şi să văd lumea. Am refuzat să mă fac dentist şi am plecat la o fermă din sudul Africii. Totuşi, n-a reuşit prea bine… N-aveam destulă experienţă. A trebuit să accept oferta bătrânului, să mă întorc şi să întemeiez o afacere cu el.

— Iar acum te gândeşti să renunţi iar la meserie şi să pleci în Canada. Ai complexul dominioanelor!

— De data asta, sunt nevoit să o fac.

— Ah, e incredibil cât de des sunt nevoiţi oamenii să facă ceea ce le-ar plăcea să facă.

— Pe mine nu mă obligă nimic să călătoresc, spuse cu jind Jane. Eu aş vrea să voiajez.

— Eh bien, îţi fac o ofertă pe loc. Săptămâna viitoare, mă duc la Paris. Dacă vrei, îţi ofer postul de secretară a mea… Şi vei primi un salariu bun.

Jane clătină din cap.

— Nu pot să renunţ la „Antoine's”. E o slujbă bună.
— Şi a mea e bună.
— Da, dar e doar temporară.
— Îţi voi obţine un alt post de aceeaşi natură.
— Mulţumesc, dar nu cred că voi risca.
Poirot se uită la ea şi surâse enigmatic.
Trei zile mai târziu, era sunat la telefon.
— Monsieur Poirot, mai e valabilă oferta? Întrebă Jane.
— Desigur. Luni plec la Paris.
— Vorbiţi serios? Pot veni şi eu?
— Da, dar ce s-a întâmplat de te-ai răzgândit?
— M-am certat cu Antonie. De fapt, mi-am pierdut calmul cu o clientă. Era o… o adevărată… Ei bine, nu pot spune la telefon. M-am enervat şi, în loc să adopt o atitudine mieroasă, i-am spus de la obraz exact ceea ce credeam despre ea.
— Ah, gândul la marile spaţii deschise.
— Ce spuneţi?
— Spun că mintea dumitale era la un anumit subiect.
— Nu minţii i-am dat frâu liber, ci limbii. Mi-a făcut mare plăcere… Avea ochii exact ca ai javrei ei de pechinez… Păreau să-i iasă din orbite… Dar nici eu nu m-am lasat, mi-am vărsat tot oful! Presupun că va trebui să-mi găsesc cândva o altă slujbă… Dar mi-ar plăcea să merg, mai întâi, la Paris.
— Bun, s-a aranjat. Am să-ţi dau pe drum instrucţiunile.
Poirot şi noua lui secretară nu călătoriră cu avionul, lucru pentru care Jane îi era recunoscătoare în secret. Experienţa neplăcută a recentului zbor îi zdruncina nervii. Nu vroia, să-şi amintească de silueta prăbuşită în scaunul din spatele avionului…
Pe drumul de la Calais la Paris, Poirot îi împărtăşi lui Jane unele din planurile sale.
— Există câţiva oameni la Paris pe care trebuie să-i văd. E avocatul maâtre Thibault. Mai e monsieur Fournier de la Sûreté… Un bărbat melancolic, dar inteligent. Şi apoi

monsieur Dupont père şi monsieur Dupont fils. Mademoiselle Jane, în timp ce eu mă voi ocupa de tata, ţi-l las dumitale pe fiu. Eşti fermecătoare, foarte atrăgătoare, aşa că nu se poate ca tânărul Dupont să nu te fi reţinut de la anchetă.

— L-am mai văzut de atunci, spuse Jane, îmbujorându-se uşor.

— Zău? Cum s-a întâmplat?

Jane, roşindu-se şi mai tare, îi descrise întâlnirea lor de la „Corner House”.

— Excelent… Din ce în ce mai bine! Ah, am avut o idee grozavă să te iau cu mine la Paris. Acum, ascultă-mă cu atenţie, mademoiselle Jane. Pe cât posibil, nu discuta cu el despre afacerea Giselle, dar nu ocolii subiectul dacă el îl abordează. Fără s-o spui în cuvinte, lasă-i impresia că lady Horbury e bănuită de crimă. Poţi să-i spui că motivul venirii mele la Paris e să mă consult cu monsieur Fournier şi să întreprind cercetări privind vreo eventuală legătură de afaceri între lady Horbury şi madame Giselle.

— Biata lady Horbury… O faceţi cal de bătaie!

— Nu e genul pe care să-l admir… Eh bien, să fie şi ea bună la ceva, măcar o dată!

Jane ezită, apoi spuse:

— Nu-l suspectaţi de crimă pe tânărul Dupont, nu-i aşa?

— Nu, nu, nu – doresc doar informaţii. Se uită pătrunzător la ea. Tânărul ăsta… Ăă… Te atrage? Il est sex appeal?

Jane râse.

— Nu, nu l-aş descrie aşa. E foarte simplu, dar e un scump.

— Deci, aşa l-ai descrie – foarte simplu?

— E simplu. Cred că din cauză că a dus o viaţă ruptă de lume.

— Adevărat, spuse Poirot. N-a avut de-a face cu dinţii, de pildă. N-a fost dezamăgit la vederea unui erou popular tremurând de frică pe scaunul stomatologului.

Jane râse.

— Nu cred ca Norman să fi avut ca pacient vreun erou popular.

— Ar fi fost o pierdere, din moment ce pleacă în Canada.

— Acum vorbeşte de Noua Zeelandă. Crede că aş suporta mai bine clima.

— În tot cazul, e patriot. S-a fixat pe dominioanele britanice.

— Sper că nu va fi nevoie, remarcă Jane, îl fixă pe Poirot cu ochi întrebători.

— Vrei să spui că-ţi pui toată încrederea în papa Poirot? Ah, ei bine… Am să fac tot ce pot… Îţi promit. Dar am puternicul sentiment că există un personaj care n-a ieşit încă la rampă… Un rol care încă nu s-a jucat.

Scutură din cap, încruntându-se.

— Există în cazul de faţă un factor necunoscut, mademoiselle. Totul indică asta…

După două zile de la sosirea la Paris, monsieur Hercule Poirot şi secretara sa cinau într-un mic resturant, având-i ca invitaţi pe cei doi Dupont, tatăl şi fiul.

Jane îl găsi pe bătrânul Dupont la fel de încântător ca şi fiul său, dar nu prea avu ocazia să vorbească cu el. Poirot îl monopolizase dintr-un bun început. Lui Jane nu-i fu greu să se întreţină cu Jean, cum nu-i fusese nici la Londra. Îi plăceau şi acum, tot ca atunci, figura lui copilăroasă şi atrăgătorul lui fel de a fi. Avea un suflet atât de simplu şi prietenos!

În tot cazul, în timp ce râdea şi vorbea cu el, urechea ei era atentă să prindă frânturi din conversaţia bătrânilor. Se întreba ce informaţii anume vroia Poirot. Din cât putea auzi, discuţia lor nu atinsese nici măcar o dată subiectul crimei. Poirot îşi trăgea, cu îndemânare, de limbă companionul pe tema trecutului. Interesul lui pentru cercetările arheologice din Persia părea adânc şi sincer. Monsieur Dupont îşi savura enorm seara. Rar avusese un ascultător atât de inteligent şi receptiv.

Nu se ştie prea bine a cui sugestie a fost ca cei doi tineri să meargă la film, dar, după plecarea lor, Poirot îşi trase scaunul mai aproape de masă, părând pregătit să se iniţieze şi mai mult în cercetarea arheologică.

— Înţeleg, spuse el. Normal ca în vremurile astea de criză financiară, e o mare problemă să aduni suficiente fonduri. Acceptaţi şi donaţii particulare?

Monsieur Dupont râse.

— Dragul meu prieten, practic, mulţumim în genunchi pentru ele! Dar genul nostru aparte de săpături nu atrage marea masă a oamenilor. Ei cer rezultate spectaculoase! Mai ales aurul – cantităţi mari de aur! E uimitor cât de puţină lume se interesează de olăritul antic. Olăritul… Întreaga poveste a umanităţii se regăseşte în olărit! Model… Compoziţie…

Domnul Dupont era transportat! Îl sfătui pe Poirot să nu se lase indus în eroare de anumite articole dubioase ale lui B…, de datările eronate, cu adevărat criminale ale lui L… şi de stratificările neştiinţifice ale lui G…

Poirot îi promise solemn că nu se va lăsa influenţat de niciunul din aceste personaje.

Apoi, spuse:

— V-ar ajuta o donaţie de, să zicem, cinci sute de lire?

Monsieur Dupont aproape să cadă peste masă de emoţie.

— Dumneavoastră… Dumneavoastră ne-o oferiţi? Mie? Ca să ne ajute la cercetări? Dar e magnific, splendid! E cea mai mare donaţie particulară pe care am primit-o.

Poirot tuşi.

— Trebuie să recunosc… Există o favoare pe care…

— Ah, da, un souvenir… Câteva mostre de olărit…

— Nu, nu, m-aţi înţeles greşit, spuse repede Poirot, înainte ca interlocutorul său s-o ia din nou razna. E vorba de secretara mea… Fata încântătoare pe care aţi văzut-o în seara asta… V-ar putea însoţi în expediţia dumneavoastră?

O clipă, monsieur. Dupont păru uluit.

— Ei bine, spuse el trăgându-se de mustaţă, se poate aranja. Trebuie să mă consult cu fiul meu. Urmează să ne însoţească şi nepotul meu cu soţia lui. Trebuia să fie ca o expediţie de familie. Oricum, am să vorbesc cu Jean.

— Mademoiselle Grey e pasionată de olărit. Trecutul o fascinează. Visul vieţii ei e să participe la excavaţii.

— Minunat.

— Nu-i aşa? Şi acum, vorbiţi-mi despre ceramica de Susa…

Monsieur Dupont începu un fericit monolog pe tema teoriilor lui despre Susa I şi Susa II.

Când Poirot ajunse la hotel, o găsi pe Jane luându-şi la revedere de la Jean Dupont în hol.

În timp ce se îndreptau spre lift, Poirot spuse:

— Ţi-am obţinut o slujbă foarte interesantă. La primăvară, îi vei însoţi pe domnii Dupont în Persia.

Jane îl privi lung.

— Sunteţi nebun?

— Când ţi se face o ofertă, trebuie măcar să te prefaci c-o accepţi cu plăcere.

— Categoric n-am să mă duc în Persia. Am să fiu în Muswell Hill sau în Noua Zeelandă cu Norman.

Poirot îi făcu blând cu ochiul.

— Copilă dragă, mai sunt câteva luni până în martie. Nu te costă nimic să te arăţi încântată. Tot aşa, şi eu am vorbit de o donaţie… Dar n-am semnat nici un cec! Apropo, mâine dimineaţă trebuie să-ţi procur un „îndrumar despre Olăritul preistoric în Orientul Apropiat”. Am spus că te interesează foarte mult subiectul acesta.

Jane oftă.

— Nu-i o sinecură să fii secretara dumneavoastră. Altceva?

— Da! Şi am mai spus că te pricepi să coşi nasturi şi împleteşti de minune ciorapi.

— Şi va trebui şi cu ăştia să fac mâine o demonstraţie?

— Poate n-ar fi rău.

Capitolul XXIII.

Anne Morisot.

În dimineaţa următoare, la zece şi jumătate, blândul domn Fournier intra în camera de zi a lui Poirot şi-i strângea cu căldură mâna micului belgian.

Atitudinea sa era mai însufleţită ca de obicei.

— Am ceva să-ţi mărturisesc, rosti el. Cred că am înţeles, în sfârşit, ce ai vrut să spui la Londra în legătură cu găsirea tubului de suflat.

— Ah! Chipul lui Poirot se lumină.

— Da, spuse Fournier luându-şi un scaun. M-am gândit mult la acele vorbe. Mi-am tot repetat: E imposibil ca crima să fi fost comisă aşa cum credem noi. Şi, în cele din urmă… În cele din urmă… Am văzut legătura dintre cuvintele mele şi ce ai spus dumneata despre găsirea tubului.

Poirot asculta cu atenţie, fără să-l întrerupă.

— În ziua aceea, la Londra, ai zis: De ce s-a găsit tubul când putea fi foarte uşor aruncat prin ventilator? Şi cred că acum am răspunsul: Tubul a fost găsit pentru că criminalul a vrut să fie găsit.

— Bravo! Spuse Poirot.

— Deci, la asta te-ai referit? Bun, aşa m-am gândit şi eu. Dar am mai făcut un pas. M-am întrebat: De ce a vrut criminalul ca tubul să fie găsit? Şi la asta am obţinut un răspuns: Pentru că tubul nu a fost folosit.

— Bravo! Bravo! Exact raţionamentul meu.

— Mi-am spus: Săgeata otrăvită, da, dar nu tubul de suflat. Deci, altceva s-a folosit pentru trimiterea săgeţii prin aer… Ceva pe care un bărbat sau o femeie l-ar fi putut duce la gură cât se poate de firesc, fără să bată la ochi. Şi mi-am amintit de lista dumitale cu tot ce aveau pasagerii asupra lor şi în bagaje. Două lucruri mi-au atras în mod special atenţia – lady Horbury poseda două portţigarete, iar pe masa din faţa celor doi Dupont erau mai multe pipe kurde.

Domnul Foarnier se opri. Se uită la Poirot. Poirot nu vorbi.

— Ambele lucruri puteau fi duse la gură, în mod natural, fără să atragă atenţia… Am dreptate, nu-i aşa?

Poirot ezită, apoi spuse:

— Eşti pe calea cea bună, da, dar mergi puţin mai departe; şi nu uita viespea.

— Viespea? Fournier îl privi lung. Nu, aici nu prind ideea. Nu văd ce treabă are viespea în afacerea asta.

— Nu vezi? Dar…

Se opri căci se auzi telefonul.

Ridică receptorul.

— Alo, alo! Ah, bună dimineaţa. Da, chiar eu, Hercule Poirot (şi către Fournier: E Thibault.) Da… Da. Foarte bine. Şi dumneata? Monsieur Fournier? Da, a ajuns. E aici.

Acoperind receptorul, îi spuse lui Fournier:

— A încercat să dea de dumneata la Sûreté. I s-a spus că ai plecat spre mine. Mai bine ai vorbi dumneata. Pare agitat.

Fournier luă receptorul.

— Alo… Alo. Da, la telefon Fournier… Ce… Ce?… E chiar adevărat?… Da, aşa e… Da… Da, sunt sigur că va vrea. Venim imediat.

Puse receptorul în furcă şi se uită la Poirot.

— E vorba despre fiică. Fiica lui madame Giselle.

— Cum?

— Da, a sosit să-şi ceară moştenirea.

— De unde a sosit?

— Am înţeles că din America. Thibault a rugat-o să revină la unsprezece şi jumătate. Ne propune să mergem la el.

— Absolut. Plecăm imediat. Am să-i las lui mademoiselle Grey un bilet.

Scrise:

Au avut loc anumite evenimente care m-au determinat să plec. Dacă monsieur Jean Dupont sună sau trece pe aici, fi amabilă cu el. Vorbeşte-i despre nasturi şi ciorapi împletiţi, dar nu încă despre olăritul preistoric. El te admiră; dar e inteligent!

Au revoir, Hercule Poirot

— Şi acum, să mergem, prietene, spuse el ridicându-se. Asta e ceea ce aşteptam – intrarea în scenă a personajului

din umbră de a cărui prezenţă am fost tot timpul conştient, în curând… S-ar cuveni să înţeleg totul.

Maâtre Thibault îi primi extrem de afabil.

După un schimb de complimente, întrebări şi răspunsuri politicoase, avocatul începu să vorbească despre moştenitoarea lui madame Giselle.

— Ieri am primit o scrisoare, iar, în dimineaţa asta, tânăra doamnă în persoană a venit la mine.

— Ce vârstă are mademoiselle Morisot – sau, mai de grabă, doamna Richards, căci e măritată – are exact douăzeci şi doi de ani.

— A adus documente care să-i certifice identitatea? Întrebă Fournier.

— Categoric, categoric.

Deschise un dosar.

— Pentru început, astea sunt.

Era copia unui certificat de căsătorie dintre George Leman, burlac, şi Marie Morisot – amândoi din Quebec. Data din 1910. De asemenea, un certificat de naştere pe numele Anne Morisot Leman, precum şi alte diferite acte şi hârtii.

— Asta aruncă o anumită lumină asupra vieţii din tinereţe a lui madame Giselle.

Thibault aprobă.

— Din cât mi-am dat seama, Marie Morisot era dădacă sau lenjereasă, când l-a cunoscut pe acest Leman. Cred că a fost un soi rău, care a părăsit-o, la scurt timp de la căsătorie, iar ea şi-a reluat numele de fată. Copilul a fost primit la „Institut de Marie” din Quebec şi a crescut acolo. Marie Morisot sau Leman a părăsit după aceea Quebec-ul – probabil cu un bărbat – şi a venit în Franţa. Din când în când, trimitea bani, iar, în cele din urmă, a transferat o sumă globală de bani cash care să-i fie daţi fetei, la împlinirea vârstei de douăzeci şi unu de ani. Pe vremea aceea, Marie Morisot sau Leman ducea, fără îndoială, o

viaţă neregulată şi a considerat că e mai bine să rupă orice relaţii personale cu fata.

— Cum şi-a dat seama fata că e moştenitoarea unei averi?

— Noi am inserat anunţuri discrete în diferite ziare. Se pare că unul din ele a căzut sub ochii directoarei de la „Institut de Marie”, iar ea i-a scris sau telegrafiat doamnei Richards, care atunci era în Europa, dar pe punctul de a se întoarce în S. U. A.

— Cine e Richards?

— Cred că e un american sau canadian din Detroit… De profesie fabricant de instrumente chirurgicale.

— El nu şi-a însoţit soţia?

— Nu, a rămas în America.

— Doamna Richards poate furniza vreo informaţie care să explice moartea mamei sale?

Avocatul clătină din cap.

— Nu ştie nimic despre ea. De fapt, deşi a auzit-o, o dată, pe directoare pronunţând numele de fată al mamei sale, nici măcar nu l-a ţinut minte.

— Se pare că apariţia ei în scenă nu ajută cu nimic la rezolvarea crimei, spuse Fournier. Nici nu mă aşteptam, trebuie să recunosc. În prezent sunt pe o cu totul altă pistă. Cercetările mele au îngustat aria căutărilor, reducându-le la trei persoane.

— Patru, spuse Poirot.

— Patru, crezi?

— Nu eu cred, dar teoria pe care mi-ai expus-o exclude limitarea la trei persoane. Începu să numere pe degete: Cele două portţigarete… Pipele kurde şi un flaut. Nu uita flautul, prietene.

Fournier scoase o exclamaţie, dar, în acel moment, uşa se deschise şi un funcţionar în vârstă rosti:

— Doamna s-a întors.

— Ah, spuse Thibault. Acum o veţi vedea pe moştenitoare în carne şi oase. Poftiţi, madame! Daţi-mi voie să vi-l prezint pe monsieur Fournier de la Sûreté, care se ocupă, din

partea acestei ţări, de cercetările privind moartea mamei dumneavoastră. Dumnealui este monsieur Hercule Poirot, al cărui nume s-ar putea să vă fie cunoscut şi care are amabilitatea să ne ajute – Doamna Richards. Fiica lui Giselle era o tânără brunetă şic. Deşi în doliu, era foarte elegantă.

Dădu mâna cu toţi bărbaţii, pe rând, rostind câteva cuvinte de apreciere.

— În cazul de faţă, mă tem că nu am sentimentele unei fiice. Toată viaţa m-am considerat orfană.

Ca răspuns la întrebările lui Fournier, vorbi cu recunoştinţă şi căldură de maica Angelique, directoarea de la „Institut de Marie”.

— A fost întotdeauna extrem de bună cu mine.

— Când aţi părăsit institututul, madame?

— La optsprezece ani, domnule. Am început să-mi câştig singură existenţa. Un timp am fost manichiuristă. Am lucrat şi la un salon de coafură. Pe soţul meu l-am cunoscut la Nisa. Atunci tocmai se întorcea în SUA. A revenit, după un timp, cu nişte afaceri în Olanda şi ne-am căsătorit la Rotterdam, acum o lună. Din pacate, a trebuit să se întoarcă în Canada. Eu am fost reţinută de anumite treburi, dar acum sunt pe punctul de a pleca după el. Franceza doamnei Richards era fluentă şi corectă. Se vedea limpede că era mai mult franţuzoaică decât englezoaică.

— Cum aţi aflat de tragedie?

— Normal, am citit despre ea în ziare, dar n-am ştiut… Adică nu mi-am dat seama că victima era mama mea. Apoi, am primit o telegramă aici, în Paris, de la maica Angelique, în care îmi dădea adresa domnului Thinault şi-mi reamintea numele de fată al mamei mele.

Fournier dădu din cap gânditor.

Mai stătură puţin de vorbă, dar părea limpede că doamna Richards nu prea le era de ajutor în rezolvarea crimei. Nu ştia nimic despre viaţa sau relaţiile de afaceri ale mamei sale.

Notându-şi numele hotelului la care stătea doamna Richards, Fournier şi Poirot îşi luară la revedere de la ea.

Poirot dădu descurajat din cap.

— Nu… Nu cred că-i impostoare. Dovezile identităţii ei sunt destul de convingătoare… Totuşi, e ciudat… Am sentimentul că, fie am mai văzut-o cândva…, fie îmi reaminteşte de cineva…

— Vreo asemănare cu moarta? Tatonă cu îndoială Fournier. Categoric nu.

— Nu, nu e asta… Aş vrea să-mi pot aminti despre ce e vorba. Sunt sigur că faţa ei îmi aminteşte de cineva…

Fournier îl privi curios.

— Cred că ai fost tot timpul intrigat de fiica necunoscută.

— Fireşte, răspunse Poirot, cu sprâncenele uşor înălţate. Din toate persoanele posibile, care pot sau nu beneficia de pe urma morţii lui Giselle, tânăra asta are de câştigat, în mod hotărât, şi încă o avere serioasă, nu glumă.

— E drept… Dar ne duce undeva?

Poirot rămase tăcut câteva clipe, urmărindu-şi şirul gândurilor. În cele din urmă spuse:

— Prietene… Fata asta primeşte o avere foarte mare. Te miri că, încă de la început, ne-am gândit că ar putea fi implicată? În avion erau trei femei. Una dintre ele, Venetia Kerr, aparţine unei familii vechi, bine cunoscute. Dar celelalte două? Chiar de când Elise Grandier a avansat teoria că tatăl copilului lui madame Giselle era englez, mi-a intrat în minte că una dintre celelalte două femei putea fi această fată. Amândouă aveau vârsta potrivită. Lady Horbury era o coristă cu antecedente oarecum obscure şi care a profesat sub un nume de scenă. Domnişoara Jane Grey, după cum mi-a spus odată, a crescut într-un orfelinat.

— Aha! Deci asta îţi trece prin cap? Amicul nostru Japp ar spune că eşti ultra fantezist.

— E drept că întotdeauna mă acuză că prefer să complic lucrurile.

— Vezi?

— Dar, de fapt, nu-i adevărat – întotdeauna procedez de-o manieră cât se poate de simplă! Şi nu refuz niciodată să accept faptele.

— Dar eşti dezamăgit? Te aşteptai la mai mult de la această Anne Morisot?

Tocmai intrau în hotelul lui Poirot. Un obiect de pe masa de la recepţie îi reaminti lui Fournier de ceva pe care-l spusese Poirot în dimineaţa aceea.

— Nu ţi-am mulţumit pentru că mi-ai atras atenţia asupra erorii pe care am comis-o, spuse el. Am vorbit de cele două portţigarete ale lui lady Horbury şi despre pipele kurde ale celor doi Dupont. A fost o greşeală de neiertat din partea mea că am uitat de flautul lui Bryant, deşi nu-l suspectez în mod serios…

— Nu?

— Nu. Nu mi se pare genul de om care…

Se opri. Omul care vorbea cu funcţionarul de la recepţie şi a cărui mână se sprijinea pe cutia flautului, se întoarse. Privirea îi căzu pe Poirot şi chipul i se lumină.

Poirot înaintă… Fournier se retrase discret în umbră, astfel ca Bryant să nu-l vadă.

— Doctorul Bryant, exclamă Poirot înclinându-se.

— Monsieur Poirot.

Dădură mâna. Femeia care stătuse lângă Bryant se îndreptă spre lift. Poirot aruncă doar o scurtă privire în urma ei. Spuse:

— Ei bine, monsieur le docteur, pacienţii dumneavoastră reuşesc să se descurce o vreme singuri?

Doctorul Bryant zâmbi – acel zâmbet melancolic şi atrăgător pe care celălalt şi-l amintea foarte bine.

— Acum n-am pacienţi, spuse el.

Apoi, îndreptându-se spre o măsuţă, întrebă:

— Un pahar de sherry, monsieur Poirot, sau alt aperitif?

— Mulţumesc.

Se aşeazară şi doctoral făcu comanda. Apoi rosti încetişor:

— Nu, acum nu mai am pacienţi. M-am retras.

— O decizie bruscă?
— Nu atât de bruscă.
Băuturile le fură aduse. Ridicând paharul, doctorul Bryant spuse:
— E o decizie necesară. Prefer să plec de bună voie, înainte de a fi dat afară. Continuă cu un glas blând, îndepărtat: în viaţă oricui intervine un moment de răscruce, monsieur Poirot, când trebuie să ia o hotărâre. Profesia mea m-a interesat enorm… E trist… Foarte trist, că mă văd nevoit s-o abandonez. Dar există şi alte chemări… Cea de a fi fericit, monsieur Poirot.
Poirot nu răspunse. Aşteptă.
— Există o doamnă… O pacientă de a mea… O iubesc din toată inima. Are un bărbat care îi face viaţa un iad şi care se droghează. Dacă aţi fi medic, aţi şti ce înseamnă asta. Ea nu are banii ei proprii, aşa că nu-l poate părăsi…
Un timp, nu m-am putut decide… Dar acum m-am hotărât. Plecăm amândoi în Kenya, începem o nouă viaţă. Sper ca acum, în sfârşit, să aibă şi ea parte de puţină fericire. A suferit atât de mult…
Tăcu din nou. Apoi adăugă pe un ton mai vioi:
— V-am spus-o, monsieur Poirot, pentru că, în curând, o va şti toată lumea şi e mai bine s-o ştiţi dumneavoastră mai întâi.
— Înţeleg. După o clipă zise: Vă luaţi şi flautul, văd.
Doctorul Bryant zâmbi.
— Flautul ăsta, monsieur Poirot, e, cel mai vechi prieten al meu. Când totul în jur se prăbuşeşte… Muzica rămâne.
Îşi mângâie drăgăstos cutia cu flautul, apoi se ridică.
Se sculă şi Poirot.
— Vă doresc numai bine, monsieur le docteur… Şi pentru doamna.
Când Fournier se întoarse la prietenul său, Poirot era la recepţie solicitând o comandă telefonică cu Quebecul.

Capitolul XXIV.
O unghie ruptă

— Acum ce mai e? Strigă Fournier. Încă te mai preocupă moştenitoarea? Ai o idee fixă, e clar!

— Deloc, spuse Poirot. Dar în toate trebuie să existe ordine şi metodă. Să termini un lucru înainte de a începe altul.

Se uită în jur.

— Iat-o pe mademoiselle Jane. Cred că ar trebui să începeţi să mâncaţi. Vin şi eu imediat.

Fournier şi Jane intrară în sufragerie.

— Ei bine? Întrebă curioasă Jane. Cum arată?

— E puţin peste înălţimea medie, brunetă, cu un ten mat, bărbie proeminentă…

— Vorbiţi exact ca după un paşaport. Descrierea din paşaportul meu e pur şi simplu insultătoare. E compusă din normal şi obişnuit. Nas, normal; gură, obişnuită (cum s-ar aştepta să descrii o gură?); fruntea, obişnuită; bărbia, obişnuită.

— Dar ochii nu-s obişnuiţi, spuse Fournier.

— Chiar şi ei sunt cenuşii, care nu-i o culoare grozavă.

— Cine ţi-a spus că nu-i o culoare grozavă, mademoiselle?

Jane râse.

— Stăpâniţi foarte bine engleza. Mai vorbiţi-mi despre Anne Morisot. E drăguţă?

— Assez bien, spuse precaut Fournier. Şi nu o cheamă Anne Morisot, ci Anne Richards. E măritată.

— Era şi soţul ei?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că e în Canada sau America.

Îi explică unele din reperele vieţii lui Anne. Tocmai când era pe punctul de a-şi încheia povestirea, apăru Poirot.

Poirot arăta puţin deprimat.

— Ce-i, mon cher? Întrebă Fournier.

— Am vorbit cu directoarea… cu maica Angelique. Telefonul transatlantic e romantic să ştii. Să vorbeşti atât de lesne cu cineva care e aproape de partea celaltă a globului!

— Şi transmiterea imaginilor. Ştiinţa e cea mai mare poveste de dragoste. Dar ce spuneai?

— Am vorbit cu mère Angelique. A confirmat exact ce ne-a spus doamna Richards – aceasta a crescut la „Institut de Marie”. A vorbit foarte deschis despre mama care a părăsit Quebecul cu un francez ce se ocupa cu negoţul de vinuri. La vremea respectivă, s-a simţit uşurată că fata nu va intra sub influenţa mamei. Din punctul ei de vedere, Giselle era o declasată. Trimitea banii în mod regulat… Dar niciodată nu a sugerat o întâlnire.

— Conversaţia dumitale a fost, de fapt, o repetare a ceea ce am auzit în dimineaţa asta.

— Cu excepţia faptului că a fost mai detailată. Anne Morisot a părăsit institutul acum şase ani, a devenit manichiuristă, după aceea, a intrat ca servitoare la o doamnă şi, în postura asta, a plecat din Quebec şi a venit în Europa. Nu scria, în mod regulat, dar maica Angelique primea veşti de la ea cam de două ori pe an. Când a citit în ziare o relatare despre anchetă, şi-a dat seama că această Marie Morisot era, după toate probabilităţile, acea Marie Morisot care trăise în Quebec.

— Dar despre soţ ce se ştie? Întrebă Fournier. Acum când suntem siguri că Giselle a fost măritată, soţul ar putea deveni un element, nu?

— M-am gândit la asta. A fost unul din motivele pentru care am telefonat. George Leman, ticălosul de bărbat al lui Giselle, a căzut în primele zile ale războiului.

Se opri, apoi rosti brusc:

— Ce ziceam puţin mai înainte… Nu ultima remarcă… Cea dinainte? Am impresia că, fără să ştiu, am spus ceva important.

Fournier repetă cât putu de bine esenţa celor spuse de Poirot, omuleţul dădu nemulţumit din cap.

— Nu… N-a fost asta. Ei bine, nu contează…

Se întoarse spre Jane şi o atrase în conversaţie… La sfârşitul mesei, propuse să-şi ia cafeaua în hol.

Jane acceptă şi întinse mâna după mănuşi şi poşetă care se aflau pe masă. În timp ce le luă, se cutremură uşor.

— Ce e, mademoiselle?

— Oh, nimic, râse Jane. Mi s-a agăţat o unghie. Trebuie s-o pilesc.

Poirot se aşeză din nou foarte brusc.

— Nom d'un nom d'un nom, spuse el liniştit.

Ceilalţi doi îl priviră surprinşi.

— Ce e monsieur Poirot? Strigă Jane.

— Acum mi-am amintit de ce îmi era familiară faţa lui Anne Morisot. Am mai văzut-o… În avion, în ziua crimei. Lady Horbury a chemat-o să-i aducă o pilă de unghii. Anne Morisot a fost servitoarea lui Lady Horbury.

Capitolul XXV.

„Mi-e frică”

Această bruscă revelaţie avu un efect paralizant asupra celor trei persoane care stăteau în jurul mesei. Cazul lua un cu totul alt aspect.

În loc să fie o persoană total străină de tragedie, acum apărea că Anne Morisot fusese, de fapt, prezentă pe scena crimei. Fiecăruia îi trebuiră câteva minute ca să asimileze ideea. Cu ochii închişi, cu chipul contorsionat, Poirot ridică mâinile.

— O clipă… O clipă, imploră el. Trebuie să gândesc, să văd, să-mi dau seama cum îmi afectează asta ideile despre caz? Să mă întorc în gând… Trebuie să-mi amintesc… Mii de blesteme să se abată pe nefericitul meu stomac! Eram preocupat doar de senzaţiile mele lăuntrice!

— În momentul respectiv, era în avion, deci, spuse Fournier. Înţeleg. Încep să înţeleg.

— Îmi amintesc, spuse Jane. O fată înaltă, brunetă. Îşi închise ochii pe jumătate, într-un efort de memorie. Madeleine, Lady Horbury aşa i-a spus.

— Asta e, Madeleine, zise Poirot.

— Lady Horbury a timis-o în spatele avionului să-i aducă o trusă… O trusă de machiaj roşie.

— Vreţi să spuneţi că fata asta a trecut chiar pe lângă scaunul pe care stătea mama ei? Întrebă Fournier.

— Exact.

— Motivul, spuse Fournier şi oftă adânc. Şi ocazia… Da, acum le avem pe toate.

Apoi, cu un gest surprinzător pentru firea sa melancolică, bătu cu pumnul în masă.

— Dar, parbleu! Strigă el. De ce n-a pomenit nimeni de asta până acum? De ce n-a fost închisă printre persoanele suspecte?

— Ţi-am spus, prietene, ţi-am spus. Nefericitul meu de stomac.

— Da, asta e de înţeles. Dar celelalte stomacuri n-au fost afectate… Ale stevarzilor, ale celorlalţi pasageri.

— Cred că din cauză că asta s-a întâmplat foarte devreme, spuse Jane. Avionul abia decolase de pe La Bourget, iar Giselle a mai fost în viaţă şi bine-merci, încă o oră, după aceea. Părea să fi fost omorâtă mult mai târziu.

— Asta-i ciudat, murmură Fournier. Să fi fost vreo acţiune întârziată a otrăvii? Se întâmplă şi astfel de lucruri…

Poirot gemu şi-şi luă capul în mâini.

— Trebuie să gândesc. Trebuie să gândesc… E posibil ca toate ideile mele de până acum să fi fost greşite?

— Mon vieux, se mai întâmplă, îl alină Fournier. Şi mie mi se întâmplă. Ţi se petrec şi dumitale. Uneori trebuie să laşi mândria la o parte şi să-ţi revizuieşti ideile.

— Asta-i drept, aprobă Poirot. E posibil ca, tot timpul, să fii acordat o prea mare importanţă unui anumit lucru. Mă aşteptam să găsesc un indiciu. L-am găsit şi mi-am clădit întreaga teorie pe el. Dar dacă am greşit de la început… Dacă acel articol era acolo doar printr-un accident… Vai, atunci… Da, trebuie să recunosc ca m-am înşelat… M-am înşelat total.

— Nu poţi să închizi ochii în faţa importanţei acestei răsturnări de situaţie, spuse Fournier. Motivul şi ocazia – ce vrei mai mult?

— Nimic. Trebuie să fie cum spui. Acţiunea întârziată a otrăvii e cu adevărat extraordinară… Practic vorbind, imposibilă. Dacă la mijloc e o otravă, imposibilul devine posibil… Te împaci cu neprevăzutul…

— Trebuie să adoptăm un plan de bătaie, propuse Fournier. Cred că, pentru moment, n-ar fi înţelept să deşteptăm bănuielile lui Anne Morisot. E complet străină de faptul că ai recunoscut-o. Crede că s-a acceptat că e de bună credinţă. Cunoaştem hotelul la care stă şi ţinem legătura cu ea prin Thibault. Formalităţile legale pot fi întotdeauna întârziate. Am stabilit două lucruri – motivul şi ocazia. Ne rămâne de demonstrat că Anne Morisot poseda venin de şarpe. Şi problema americanului, care a cumpărat tubul de suflat şi l-a mituit pe Jules Perrot. S-ar putea, în mod sigur, să fie soţul ei, Richards. Nu ne bazăm decât pe spusele ei că el era în Canada.

— Cum spui, soţul… Da, soţul. Ah, aşteaptă – aşteaptă!

Poirot îşi apăsă tâmplele cu degetele.

— Totul e greşit, murmură el. Nu-mi folosesc micile celule cenuşii cu ordine şi metodă. Nu, mă reped să trag concluzii. Cred, poate, ceea ce vreau să cred. Nu, iar e greşit. Dacă ideea mea de la început era bună, n-ar fi trebuit să cred…

Se întrerupse.

— Poftim? Întrebă Jane.

Poirot nu răspunse un timp, apoi îşi luă mâinile de la tâmple, se îndreptă de spate, aranjă două furculiţe şi solniţa de pe masă care îi lezau simţul simetriei.

— Să raţionăm, spuse el. Anne Morisot e fie vinovată de crimă, fie nevinovată. Dacă e nevinovată, de ce a minţit? De ce a ascuns faptul că era servitoarea lui lady Horbury?

— Chiar, de ce? Întări Fournier.

— Aşadar, spunem că e vinovată pentru că a minţit. Dar staţi! Să presupunem că prima mea ipoteză era corectă. Se potriveşte această ipoteză cu vinovăţia lui Anne Morisot, sau cu minciuna ei? Da… Da, s-ar putea… Plecând de la o

premisă. Dar, în cazul acesta – şi dacă premisa e corectă – atunci Anne Morisot n-ar fi trebuit deloc să fie în avion.

Ceilalţi doi îl priviră politicoşi, dacă nu cu un interes prefăcut.

Fournier gândi: „Acum înţeleg ce vroia să spună englezul ăla, Japp. Bătrânului ăsta îi place să se complice. Încearcă să facă să pară complicată o afacere care, de fapt, e simplă. Nu poate accepta o soluţie directă, fără să pretindă că se potriveşte cu ideile lui preconcepute".

Jane se gândea: „Nu înţeleg câtuşi de puţin ce vrea să spună… De ce n-ar fi putut fi fata în avion? Trebuia să meargă oriunde îi ordona lady Horbury… Cred că e într-adevăr cam şarlatan…"

Brusc, Poirot scoase un sâsâit.

— Fireşte, spuse el. E o posibilitate; şi ar trebui să fie foarte simplu de descoperit.

Se ridică.

— Acum ce mai e, prietene? Întrebă Fournier.

— Iarăşi telefonul, răspunse Poirot.

— Tot peste ocean, în Quebec?

— De data asta, e doar la Londra.

— La Scotland York?

— Nu, la casa lordului Horbury, în Grosvenor Street. Măcar de-aş avea noroc s-o găsesc pe lady Horbury acasă.

— Ai grijă prietene. Dacă Anne Morisot începe să bănuiască faptul că facem cercetări în legătură cu ea, s-ar putea să ne încurce afacerile. Nu trebuie cu nici un chip s-o punem în gardă.

— Nici o grijă. Voi fi discret. Am să pun doar o mică întrebare… O întrebare cât se poate de inofensivă. Zâmbi. Dacă vrei, vino cu mine.

— Nu, nu.

— Ba da. Insist.

Cei doi plecară, lăsând-o pe Jane în hol.

Le luă ceva timp să obţină legătura, dar Poirot avu noroc. Lady Horbury lua prânzul acasă.

— Bun. Vrei să-i spui lui lady Horbury că o sună de la Paris Hercule Poirot? Urmă o pauză. Lady Horbury? Nu, nu, totul e bine. Vă asigur că totul e în ordine. Nu-i vorba de problema aceea. Vreau să-mi răspundeţi la o întrebare. Da… Când călătoriţi de la Paris spre Anglia, servitoarea dumneavoastră merge de obicei cu avionul, sau cu trenul? Cu trenul… Tot aşa şi cu ocazia aceea deosebită?… Înţeleg… Sunteţi sigură? Ah, v-a părăsit. Înţeleg. A plecat în mod cu totul neaşteptat. Mais oui, lipsă de recunoştinţă strigătoare la cer. Aşa e. Cea mai nerecunoscătoare clasă! Da, da, exact. Nu, nu aveţi de ce să vă faceţi griji. Au revoir. Mulţumesc.

Puse receptorul în furcă şi se întoarse spre Fournier cu ochii verzi scânteietori.

— Ascultă, prietene, servitoarea lui lady Horbury călătorea de obicei cu trenul şi vaporul. Dar, când a avut loc omorârea lui Giselle, lady Horbury hotărâse, în ultimul moment, că era mai bine să meargă şi Madeleine cu avionul. Îl luă de braţ pe francez.

— Repede, prietene, spuse. Trebuie să mergem la ea, la hotel. Dacă mica mea idee e corectă – şi cred că e – nu avem timp de pierdut.

Fournier îl privi lung. Dar până să pună vreo întrebare, Poirot o şi pornise spre uşa turnantă a hotelului.

Fournier se grăbi după el.

— Chiar ce v-a apucat? Ce-s toate astea? Ce-i atâta grabă?

În faţă staţiona un taxi. Poirot sări în el şi dădu adresa hotelului lui Anne Morisot.

Fournier îl urmă.

— Ce te-a muşcat? De ce goana asta nebună?

— Pentru că, prietene, dacă, aşa cum spuneam, mica mea idee e corectă, Anne Morisot se află într-un pericol de moarte.

— Chiar crezi?

Fournier nu-şi putu reţine tonul sceptic.

— Mi-e frică, spuse Poirot. Frică. Bon Dieu… Cum se târăsc taxiurile astea!

În acel moment taxiul gonea cu patruzeci de mile la oră, strecurându-se prin traficul dens, de-o manieră aproape miraculoasă, graţie ochiului excelent al şoferului.

— Se târăşte într-un asemenea ritm că, în orice clipă, putem avea un accident, spuse sec Fournier. Iar pe mademoiselle Grey am lăsat-o proţăpită în hol să ne aştepte, fără să-i spunem o vorbă că am plecat. Nu-i deloc politicos din partea noastră!

— Politicos sau nepoliticos, ce mai contează într-o problemă de viaţă şi de moarte?

— Viaţă şi moarte?

Fournier ridică din umeri. În sinea lui gândi: „Toate bune, dar nebunul ăsta încăpăţânat poate da peste cap întreaga afacere. O dată ce fata va şti că suntem pe urmele ei…”

Spuse cu un glas persuasiv:

— Zău, monsieur Poirot, fi rezonabil. Trebuie să avem grijă.

— Nu înţelegi. Mi-e frică… Frică…

Taxiul frână cu un scrâşnet de roţi, în faţa hotelului, la care stătea Anne Morisot.

Poirot sări şi aproape se ciocni cu un tânăr ce tocmai ieşea din hotel.

Poirot rămase încremenit, privind după el.

Fură întrebaţi portarul, hamalii, băieţii de la lift.

— Alt chip pe care îl cunosc… Dar de unde?… Ah, îmi amintesc – e actorul Raymond Barraclough.

În timp ce se îndreaptau spre intrare, Fournier îl prinse de braţ.

— Monsieur Poirot, am cel mai mare respect, cea mai mare admiraţie faţă de metodele dumitale… Dar simt cu tărie că nu trebuie să întreprindem nici o acţiune precipitată. Aici, în Franţa, eu sunt responsabil cu acest caz…

Poirot îl întrerupse:

— Îţi înţeleg neliniştea; dar să nu te temi de nici o „acţiune precipitată” din partea mea. Să întrebăm la recepţie. Dacă doamna Richards e aici şi totul e bine… N-am făcut nici un rău şi putem discuta împreună acţiunile noastre viitoare. Ai vreo obiecţie?

— Nu, fireşte că nu.

— Bun.

Poirot trecu prin uşa batantă şi se îndreptă spre recepţie. Fournier îl urmă.

— Cred că aici, la dumneavoastră, stă o doamnă Richards, spuse Poirot.

— Nu, monsieur. A stat, dar a plecat azi.

— A plecat? Întrebă Fournier.

— Da.

— Când a plecat?

Recepţionerul se uită la ceas.

— Acum puţin mai mult de-o jumătate de oră.

— Plecarea ei a fost neaşteptată? Unde s-a dus?

Recepţionerul se îmbăţoşă şi refuză să răspundă, dar legitimaţia lui Fournier îl făcu să-şi schimbe tonul şi deveni foarte dornic să colaboreze.

— Nu, doamna nu lăsase nici o adresă. Credea că plecarea ei era rezultatul unei bruşte schimbări de plan. La început, spuse că va sta cam o săptămână.

Conform portarului, la doamna venise un domn. Apăruse în timp ce era plecată, dar o aşteptase să se întoarcă şi luaseră prânzul împreună. Cum arăta domnul? Un american… Foarte american. Păruse surprinsă să-l vadă. După masă doamna a ordonat să-i fie coborâte bagajele şi puse într-un taxi.

Încotro a luat-o? Spre Gare du Nord… Cel puţin aşa îi ordonase taximetristului. Americanul a însoţit-o? Nu, plecase singură.

— Gare de Nord, spuse Fournier. Asta înseamnă Anglia. Cursa de la ora două. Dar s-ar putea să fie praf în ochi. Trebuie să telefonăm la Boulogne şi, de asemenea, să

încercăm să dăm de acel taxi. Se părea că temerile lui Poirot i se transmiseseră lui Fournier.

Chipul francezului era neliniştit.

Rapid şi eficient puse în mişcare maşinăria legii.

Era ora cinci, când Jane, stând în holul hotelului citind o carte, ridică privirea şi-l văzu pe Poirot venind spre ea.

Deschise gura să repreoşeze, dar cuvintele rămaseră nerostite. Ceva pe faţa lui o oprise.

— Ce e? Întrebă ea. S-a întâmplat ceva?

Poirot îi luă mâinile în ale sale.

— Viaţa e uneori groaznică, mademoiselle.

Tonul lui o făcu să se înspăimânte.

— Ce e? Repetă ea.

Poirot rosti încetişor:

— Când trenul a ajuns la Boulogne, în vagonul de clasa întâi s-a găsit o femeie… Moartă.

Culoarea pieri de pe faţa lui Jane.

— Anne Morisot?

— Anne Morisot. În mână avea o sticluţă albastră conţinând acid cianhidric.

— Oh! Sinucidere?

Poirot nu răspunse imediat. Apoi o făcu cu aerul cuiva care îşi alege cu grijă cuvintele.

— Da, poliţia crede că a fost sinucidere.

— Dar dumneavoastră?

Poirot îşi ridică încet mâinile într-un gest expresiv.

— Ce altceva… Poţi să crezi?

— De ce s-a sinucis? Din pricina remuşcărilor… Sau de teamă să nu fie descoprită?

Poirot clătină din cap.

— Viaţa poate fi cumplită, spuse el. Ai nevoie de mult curaj.

— Să te sinucizi? Da, presupun că aşa e.

— Şi, de asemenea, să trăieşti îţi trebuie curaj, spuse Poirot.

Capitolul XXVI.

După discursul de la cină.

Ziua următoare, Poirot părăsi Parisul. Jane rămase cu o listă de îndatoriri de îndeplinit. Majoritatea nu aveau absolut nici un înţeles pentru ea, dar îşi dădea toată silinţa să le execute cât mai bine. Îl văzu, de două ori, pe Jean Dupont. Acesta îi pomeni de expediţia la care urma să ia parte şi ea, dar Jane nu îndrăzni să-l contrazică fără ordin de la Poirot, aşa că se fofilă cât putu şi schimbă subiectul.

După cinci zile, fu rechemată în Anglia, printr-o telegramă.

Norman o aşteptă la gara Victoria şi discutară ultimele evenimente.

Pe marginea sinuciderii se făcuse foarte puţină publicitate. În ziare apăruse o notă în care se spunea că o doamnă din Canada, pe nume Richards, se sinucisese în expresul de Paris-Bologne, dar asta fusese tot. Nu se menţionase nici o legătură cu crima din avion.

Atât Norman cât şi Jane înclinau să jubileze. Problemele lor, sperau ei, luaseră sfârşit. Norman nu era atât de expansiv ca Jane.

— S-ar putea s-o fi suspectat că i-a făcut felul mamei sale, dar acum că şi-a luat zilele, probabil, n-or să-şi mai bată capul să continue cazul; dar până când nu se dovedeşte public, nu văd la ce ne serveşte nouă, amărâţilor. Din punctul de vedere al publicului, rămânem tot atât de suspecţi ca şi până acum!

Îi spuse acelaşi lucru şi lui Poirot, cu care se întâlni peste câteva zile, în Piccadilly.

Poirot zâmbi.

— Eşti la fel ca restul. Gândeşti că sunt un bătrân care nu duce nimic la sfârşit! Ascultă, ai să vii diseară să iei masa cu mine. I-am invitat pe Japp şi pe prietenul nostru Clancy. Am de spus câteva lucruri care ar putea fi interesante.

Cina se desfăşură într-o atmosferă plăcută. Japp patrona şi arăta bine dispus, Norman era interesat, iar micul domn Clancy părea aproape tot atât de agitat ca atunci când recunoscuse spinul fatal.

Era clar că Poirot nu încerca să-l impresioneze pe micul autor.

După cină, după ce băură cafelele, Poirot îşi drese glasul, cu un aer uşor încurcat, dar nu lipsit de importanţă de sine.

— Prieteni, începu, domnul Clancy şi-a exprimat interesul faţă de ceea ce ar numi el „metodele mele, Watson”. (C'est ca, n'est-ce pas?). Aş propune, dacă nu vă va plictisi… Se opri semnificativ, iar Norman şi Japp spuseră repede: „Nu, nu” şi „Extrem de interesant…” aş propune, deci, să vă fac un mic rezumat al metodelor pe care le-am folosit în cazul de faţă.

Se opri şi îşi consultă nişte însemnări. Japp îi şopti lui Norman:

— Se umflă-n pene, nu-i aşa? Al doilea nume al lui e vanitatea.

Poirot îl privi cu reproş şi rosti: „îhî!”

Trei chipuri politicos interesate se întoarseră spre el şi Poirot îi dădu drumul:

— Voi începe cu începutul, prieteni. Mă voi întoarce la avionul de pasageri „Prometheus” în cursa lui fatală de la Paris la Croydon. Am să vă expun ideile mele precise şi impresiile din vremea aceea… Arătând, apoi, cum mi s-au confirmat sau modificat în lumina evenimentelor ce s-au succedat.

Când, chiar înainte de a ajunge, la Croydon, doctorul Bryant a fost abordat de stevard şi l-a însoţit să examineze cadavrul, m-am dus şi eu. Aveam senzaţia că s-ar putea – cine ştie?

— Să fie ceva de domeniul meu. Probabil că am un punct de vedere mult prea profesional acolo unde e vorba de moarte. După mine, sunt două categorii de decese – cele care sunt treaba mea… Şi morţii care nu sunt treaba mea, deşi ultima categorie e infinit mai numeroasă, totuşi, ori de câte ori, vin în contact cu o moarte mă asemăn unui câine care înalţă capul şi adulmecă.

Doctorul Bryant a confirmat teama stevardului că femeia era moartă. În privinţa cauzei morţii, fireşte că nu s-a putut exprima fără o examinare amănunţită. În acest punct a fost făcută o sugestie – de către monsieur Jean Dupont – că moartea ar fi putut fi determinată de înţepătura unei viespi. În susţinerea acestei ipoteze, a atras atenţia asupra unei viespi pe care el personal o strivise puţin mai înainte.

Era o teorie perfect plauzibilă şi probabil uşor de a fi acceptată. Pe gâtul moartei exista un semn – foarte asemănător cu o înţepătură – şi dovada că în avion fusese o viespe. Dar, în acel moment, am fost destul de inspirat să mă uit în jos şi să descoper ceea ce, la început, am crezut că era corpul unei alte viespi. În realitate, era un spin, o săgeată folosită de băştinaşi, care avea un mic nod de mătase galben cu negru.

În acest punct a apărut domnul Clancy, care a declarat că era o săgeată trasă printr-un tub de suflat, după procedeul folosit de anumite triburi băştinaşe. Mai târziu, după cum ştiţi, a fost descoperit şi tubul respectiv.

La ora când am ajuns la Croydon, deja câteva idei mi se învârteau în minte. O dată ce m-am aflat definitiv la sol, creierul a început să-mi lucreze iar la capacitatea obişnuită, în felul lui strălucit.

Poirot îi aruncă o privire şi continuă:

— Dă-i înainte, monsieur Poirot, rânji Japp. Lasă modestia.

— Una dintre ele mi se impunea tărie (cum i se întâmplă oricui), şi anume îndrăzneala de a comite o crimă în acest mod şi uimitorul fapt că nimeni nu a observat!

Mai erau alte două aspecte care mă interesau: Unul – prezenţa convenabilă a viespii; celălalt – descoperirea tubului. După cum i-am mărturisit prietenului meu Japp după anchetă, de ce naiba criminalul n-a scăpat de el împingându-l prin ventilatorul din hublou? Spinul în sine era greu de localizat sau identificat, dar un tub de suflat cu o urmă de etichetă pe el constituia o cu totul altă problemă.

Care era soluţia? Categoric, criminalul dorea ca tubul să fie găsit.

Dar, de ce? Un singur răspuns părea logic. Dacă se găseau o săgeată otrăvită şi un tub de suflat, concluzia care s-ar fi impus, în mod firesc, era că, crima fusese comisă prin suflarea unei săgeţi otrăvite printr-un tub. Prin urmare, în realitate, crima nu fusese înfăptuită în acest fel.

Pe de altă parte, cum aveau s-o dovedească probele medicale, moartea s-a datorat, neîndoielnic, săgeţii otrăvite. Am închis ochii şi m-am întrebat: care e cel mai sigur şi mai de încredere mod de a introduce o săgeată otrăvită în vena jugulară? Şi răspunsul a venit imediat: cu mâna.

Asta mi-a arătat imediat de ce a fost necesar să fie găsit tubul. Tubul impune imediat noţiunea de distanţă. Dacă teoria mea era corectă, persoana care a omorât-o pe madame Giselle s-a dus direct la masa sa şi s-a aplecat deasupra ei.

Există o astfel de persoană? Da, două. Cei doi stevarzi. Fiecare din ei se putea duce la madame Giselle şi apleca spre ea, fără ca nimeni să fi observat ceva neobişnuit.

Mai era şi altcineva?

Ei bine, mai era domnul Clancy. El a fost singurul pasager din avion care a trecut chiar pe lângă scaunul lui madame Giselle… Şi mi-am amintit că tot el a fost primul, care a atras atenţia asupra teoriei tubului de suflat.

Domnul Clancy sări în picioare.

— Protestez! Stigă el. Protestez! Ăsta e un ultraj!

— Ia loc, îl invită Poirot. N-am terminat încă. Trebuie să arăt toate etapele prin care am ajuns la concluzia mea.

Avem acum ca suspecţi trei persoane – Mitchell, Davis şi domnul Clancy. La prima vedere, niciunul nu părea prezumtiv criminalul, dar trebuiau făcute multe investigaţii.

M-am întors cu gândul la viespe. Foarte sugestivă viespea aceea. Nimeni n-o observase până când au fost servite cafelele. Chestia asta era destul de ciudată. Am construit o anumită teorie despre crimă. Criminalul a prezentat lumii

două soluţii diferite ale tragediei. Conform celei dintâi şi celei mai simple, madame Giselle a fost înţepată de o viespe şi a murit de pe urma unui atac de cord. Succesul acestei soluţii depindea de faptul dacă criminalul recupera spinul. Japp şi cu mine am căzut de acord că acest lucru s-ar fi putut petrece uşor… Atâta timp cât nu se isca bănuiala unei mâini criminale. Asta explică şi înlocuirea mătăsii de culoare roşie cu una ce trebuia să semene cu aspectul unei viespi.

Deci, criminalul nostru se apropie de masa victimei, înfige spinul, şi dă drumul viespii! Otrava e atât de puternică încât moartea se produce instantaneu. Dacă Giselle ţipa… Probabil n-ar fi fost auzită din cauza zgomotului avionului. Dacă, totuşi, s-ar fi auzit, ei bine, viespea care bâzâia primprejur putea explica strigătul. Biata femeie fusese înţepată de viespe.

Ăsta era, cum spuneam, planul numărul 1. Dar, să presupunem că, aşa cum de fapt s-a şi întâmplat, cineva găsea spinul otrăvit înainte ca criminalul să-l fi putut recupera. În acest caz, planul eşuează. Teoria morţii naturale e imposibilă. În loc să scape de tub prin ventilator, acesta e pus într-un loc unde să fie descoperit când avionul e cercetat; şi, de îndată, se va considera că tubul de suflat a fost instrumentul crimei. Se va impune corespunzătoarea noţiune de distanţă, iar bănuielile vor fi focalizate într-o direcţie bine definită şi aranjată în prealabil.

Acum avem teoria mea despre crimă şi trei suspecţi, cu vaga posibilitate de a fi patru – monsieur Jean Dupont, care conturase „teoria morţii de pe urma înţepăturii viespii” şi care stătuse peste interval atât de aproape de scaunul lui madame Giselle, încât s-ar fi putut, mişca fără să fie observat. Pe de altă parte, nu-l credeam cu adevărat în stare să-şi asume un astfel de risc.

M-am concentrat asupra problemei viespii. Dacă criminalul adusese viespea în avion şi-i dăduse drumul în

momentul psihologic… Trebuie să fi avut ceva de natura unei cutiuţe în care s-o fi ţinut.

De aici interesul meu pentru buzunarele şi bagajele pasagerilor.

Şi am descoperit ceva cu totul neaşteptat. Am găsit ce căutam… Numai că persoana nu corespundea. Exista o cutie de chibrituri Bryant & May, goală, în buzunarul domnului Norman Gale. Dar toată lume declarase că domnul Gale nu a trecut niciodată spre partea din spate a avionului. Se dusese doar până la toaletă şi se întorsese la locul lui.

Totuşi, deşi pare imposibil, exista o metodă prin care domnul Gale ar fi putut comite crima… După cum a dovedit-o conţinutul servietei sale.

— Servieta mea? Întrebă Norman Gale. Părea amuzat şi mirat. Vai, nici măcar nu-mi amintesc ce aveam în ea.

Poirot îi zâmbi prietenos.

— O clipă. Voi ajunge şi la asta. Vă spun primele mele idei.

Să continui… Aveam patru persoane care ar fi putut comite crima.

— Din punct de vedere al posibilităţii: cei doi stevarzi, Clancy şi Gale.

Acum m-am uitat la caz din unghiul opus – al motivului… Dacă un motiv avea să coincidă cu posibilitatea, ei bine, ştiam criminalul! Dar, vai, n-am putut găsi nimic de genul ăsta. Prietenul meu Japp m-a acuzat că-mi place să complic lucrurile. Din contră, am abordat această problemă a motivului cât se poate de simplu. Cine ar fi beneficiat, dacă madame Giselle ar fi fost eliminată? Clar, acea fiică necunoscută, căci ei îi revenea toată averea. Mai erau, de asemenea, anumite persoane, care se aflau în puterea lui madame Giselle sau, să spunem, s-ar fi aflat. Dintre pasagerii din avion, doar unul avusese sigur legătură cu madame Giselle. E vorba de lady Horbury.

În cazul lui lady Horbury motivul era foarte clar. Fusese acasă la Giselle, la Paris, în noaptea precedentă. Era

disperată şi avea un prieten, un actor tânăr, care ar fi putut foarte uşor interpreta rolul americanului ce a cumpărat tubul de suflat... Şi l-a mituit pe funcţionarul de la „Universal Airlines”, în aşa fel ca madame Giselle să călătorească la ora 12.

Aveam, cum s-ar spune, o problemă tăiată în două. Nu vedeam cum ar fi fost posibil pentru lady Horbury să comită crima, şi nici motivul pentru care stevarzii, domnul Clancy, sau domnul Gale ar fi făcut-o.

Întotdeauna am păstrat în minte problema fiicei necunoscute a lui madame Giselle, a moştenitoarei. Era vreunul din suspecţii mei însurat... Şi dacă da, putea fi una din aceste soţii Anne Morisot? Cu tată englez, fata ar fi crezut în Anglia. Pe soţia lui Mitchell am eliminat-o curând, ea fiind o veritabilă reprezentantă a bătrânului Dorset. Davis curta o fată ai cărei părinţi trăiau. Domnul Clancy nu era însurat. Domnul Gale se îndrăgostise până peste cap de domnişoara Jane Grey.

Pot spune că am cercetat antecedentele domnişoarei Grey, cu multă atenţie, auzind de la ea, cu totul întâmplător, că crescuse într-un orfelinat în apropiere de Dublin. Curând am aflat că domnişoara Grey nu era fiica lui madame Giselle.

Am întocmit un tabel al rezultatelor. Stevarzii nici nu câştigaseră, nici nu pierduseră prin moartea lui madame Giselle – exceptând faptul că Mitchell arăta puternic marcat de şocul suferit. Domnul Clancy avea în plan să scrie o carte cu acest subiect, carte care spera el urma să-i aducă mulţi bani. Domnul Gale rămânea treptat fără clienţi. Nimic care să-mi fie de folos.

Şi totuşi, la vremea aceea, eram convins că domnul Gale trebuia să fie criminalul – exista cutia de chibrituri goală, exista conţinutul servietei sale. Aparent pierdea, nu câştiga de pe urma morţii lui Giselle. Însă aceste aparenţe puteau fi false.

M-am hotărât să-i cultiv prietenia. Ştiu din experienţă că nimeni, în decursul conversaţiei, nu poate să nu se trădeze, mai devreme sau mai târziu… Toţi simt nevoia irezistibilă să vorbească despre ei.

Am încercat să câştig încrederea domnului Gale. M-am prefăcut că mă bazez pe el şi chiar i-am solicitat ajutorul. Lam convins să participe la un pretins şantaj asupra lui lady Horbury. Şi atunci a făcut prima greşeală.

Îi sugerasem o uşoară deghizare. El a ales să-şi joace rolul, deghizat într-un mod caraghios şi imposibil! Toată treaba era o farsă. Nimeni n-ar fi putut să-şi interpreteze rolul atât de prost, precum îşi propusese el. Atunci, care să fi fost motivul? Pentru că conştiinţa propriei vinovăţii îl făcea prevăzător să se arate a fi un actor bun. Când, totuşi, am revizuit machiajul lui caraghios, talentul său artistic a ieşit la suprafaţă. Şi-a jucat perfect rolul şi lady Horbury nu l-a recunoscut. M-am convins că s-ar fi putut deghiza în american la Paris şi că, tot aşa, s-ar fi pregătit pentru rolul necesar în „Prometheus”.

— De-acum, mă îngrijora tot mai serios mademoiselle Jane. Fie că era mână-n mână cu el, fie complet inocentă, iar, în cazul ăsta devenea o victimă. Se putea trezi măritată cu un criminal. Pentru a preveni o căsătorie precipitată, am luat-o pe mademoiselle Jane la Paris, ca secretară.

Eram acolo când necunoscuta moştenitoare şi-a făcut apariţia pentru a-şi revendica averea. Mă frământa asemănarea ei cu cineva pe care nu ştiam de unde să-l iau. În cele din urmă mi-am amintit… Dar, prea târziu…

La început, descoperirea că ea fusese de fapt în avion şi că minţise în privinţa asta părea să-mi dea peste cap toate teoriile. Aici era persoana vinovată!

Dar dacă era vinovată, avusese un complice – bărbatul care cumpărase tubul de suflat şi îl mituise pe Jules Perrot.

Cine era acest bărbat? Să fi fost soţul ei?

Şi… Atunci… Am văzut brusc adevărata soluţie. Adevărată, adică, dacă se verifica un anumit punct.

Pentru ca soluţia mea să fie corectă, Anne Morisot nu trebuia să fie în avion.

Am sunat-o pe lady Horbury şi am obţinut răspunsul. Servitoarea Madeleine, a călătorit cu avionul, printr-o toană de ultima clipă a stăpânei sale. Se opri.

Domnul Clancy întrebă:

— Hm!… Dar… Mă tem că n-am prea înţeles.

— Când vă veţi opri să mă mai faceţi criminal? Întrebă Norman.

Poirot se răsuci spre el.

— Niciodată. Dumneta eşti criminalul… Aşteaptă – am să-ţi spun totul. Căci, în ultima săptămână, Japp şi cu mine am avut mult de lucru… E drept că te-ai făcut stomatolog ca să-i fi pe placul unchiului dumitale, John Gale. Ţi-ai luat numele lui, când aţi devenit parteneri de afaceri… Dar dumneata eşti fiul surorii lui, nu al fratelui. Numele dumitale adevărat e Richards. Ca Richards ai cunoscut-o pe Anne Morisot, iarna trecută, la Nisa, unde se găsea cu stăpâna ei. Povestea pe care ne-a îndrugat-o era adevărată în ceea ce privea copilăria, dar ultima parte a fost concepută, cu grijă, de dumneata. Ea ştia numele de fată al mamei sale. Giselle se afla la Monte Carlo – ţi-a fost arătată şi i s-a menţionat adevăratul nume. Ţi-ai dat seama că ai pune mâna pe o mare avere. Firea dumitale de jucător înrăit s-a stârnit. De la Anne Morisot ai auzit că lady Horbury avea legături cu Giselle. Ţi-ai întocmit planul crimei. Giselle urma să fie omorâtă în aşa fel, încât bănuiala să cadă pe lady Horbury. Planul dumitale s-a copt şi, în final, a dat roade. L-ai mituit pe funcţionarul de la „Universal Airlines” astfel ca Giselle să zboare cu acelaşi avion ca lady Horbury. Anne Morisot te anunţase că se va întoarce în Anglia cu trenul – nu te-ai aşteptat să fie în avion şi asta ţi-a primejduit planurile. O dată ce s-ar fi descoperit că fiica lui Giselle, deci moştenitoarea ei fusese în avion, bănuielile s-ar fi abătut, în mod clar, asupra ei. Ideea dumitale era ca ea să-şi revendice moştenirea cu un alibi perfect din moment ce, la

ora crimei, trebuia să călătorească cu trenul sau vaporul şi apoi te-ai fi căsătorit cu ea.

Fata se îndrăgostise tare de dumneata. Însă doreai numai banii, nu şi fata.

În planurile dumnitale a intervenit şi o altă complicaţie. La Le Pinet ai văzut-o pe Jane Grey şi te-ai îndrăgostit nebuneşte. Pasiunea pentru ea te-a făcut să joci un joc mult mai periculos.

Intenţionai să ai atât banii, cât şi fata pe care o iubeai. Comiteai o crimă de dragul banilor şi nici nu-ţi trecea prin cap să nu culegi roadele crimei. Ai speriat-o pe Anne Morisot spunându-i că, dacă îşi revendică imediat moştenirea, dându-şi, la iveală identitatea, în mod sigur, ar fi fost bănuită de crimă. În schimb, ai convins-o să-şi ia o permisie de câteva zile şi amândoi aţi plecat la Rotterdam, unde v-aţi căsătorit.

Cu această ocazie, ai învăţat-o cum să intre în posesia banilor. Nu trebuia să spună nimic despre slujba ei ca servitoare la o lady şi să arate clar că ea şi soţul său era în străinătate la ora comiterii crimei.

Din nefericire, data plănuită pentru ca Anne Morisot să vină la Paris şi să-şi ceară moştenirea a coincis cu sosirea mea când eram însoţit de domnişoara Grey. Asta nu se potrivea deloc cu calculele dumitale. Ori eu, ori domnişoara Grey puteam să recunoaştem în Anne Morisot pe Madeleine, servitoarea lui lady Horbury.

Ai încercat să iei, la timp, legătura cu ea, dar n-ai reuşit. În final, ai ajuns personal la Paris şi ai aflat că fusese deja la avocat. Când s-a întors, ţi-a spus că mă întâlnise pe mine. Lucrurile deveneau periculoase şi te-ai hotărât să acţionezi rapid.

Aveai intenţia ca proaspăta dumitale soţie să nu supravieţuiască mult timp după intrarea în posesia averii. Imediat după cununie, v-aţi făcut amândoi testamentul, lăsând fiecare celuilalt tot ce poseda! O afacere foarte înduioşătoare! Intenţionai, îmi imaginez, să urmezi o cale

foarte lejeră. Aţi fi plecat în Canada… Evident, sub pretextul pierderii clientelei. Acolo ţi-ai fi reluat numele de Richards şi soţia dumitale te-ar fi însoţit. În tot cazul, nu-mi închipui că ar fi durat mult până ca doamna Richards să moară regretabil, lăsându-şi averea neconsolatului văduv. Atunci te-ai fi întors în Anglia ca Norman Gale, după ce dăduseşi lovitura în Canada cu nişte speculaţii norocoase. Însă, acum, ai hotărât că nu e timp de pierdut.

Poirot făcu o pauză, iar Norman Gale îşi dădu capul pe spate şi râse.

— Cunoaşteţi de minune ce intenţionează oamenii să facă! Trebuia să vă fi însuşit profesia domnului Clancy! Glasul său luă o notă mânioasă. N-am auzit în viaţa mea o astfel de înşiruire de prostii. Ceea ce v-aţi imaginat, monsieur Poirot, nu prea e dovadă!

Poirot nu păru descurajat Spuse:

— Poate nu. Dar, atunci, am nişte dovezi.

— Zău? Pufni Norman. Poate aveţi dovezi privitoare la cum am omorât-o pe bătrâna Giselle, când toată lumea din avion ştie perfect că nu m-am apropiat o clipă de ea?

— Îţi voi povesti exact cum ai comis crima, spuse Poirot. Ce zici de conţinutul servietei? Erai în vacanţă. De ce ai luat un halat de stomatolog? Asta m-am întrebat. Iar răspunsul este: pentru că semăna atât de bine cu o haină de steward…

Iată ce ai făcut: Când cafeaua a fost servită, iar cei doi stevarzi se ocupau de compartimentul din faţă al avionului, te-ai dus la toaletă, ţi-ai pus halatul, ţi-ai căptuşit obrajii cu vată, ai ieşit, ai luat o linguriţă din bucătărioară, te-ai grăbit în lungul intervalului cu pasul de obicei alert al stevardului, spre masa lui Giselle. I-ai înfipt spinul în gât, ai dat drumul viespii să zboare, te-ai întors în grabă la toaletă, ţi-ai scos halatul şi ai revenit liniştit la locul dumitale. Toată treaba a durat doar două minute.

Nimeni nu-l observă, în mod deosebit, pe un stevard. Singura persoană care te-ar fi putut recunoaşte era

mademoiselle Jane. Dar dumneata te pricepi la femei! De îndată ce o femeie rămâne singură (mai ales când călătoreşte cu un tânăr foarte atrăgător), foloseşte prilejul ca să se uite în oglindă, să se pudreze şi să-şi refacă machiajul.

— Nu zău? Necheză Gale. Teoria e cum nu se poate mai interesantă, dar rămâne doar teorie. Altceva?

— Mai am o mulţime, spuse Poirot. Cum afirmam înainte, în cursul unei conversaţii, omul se trădează… Dumneata ai fost destul de imprudent să pomeneşti că, o vreme, ai stat la o fermă din Africa de Sud. Ceea ce n-ai spus, dar am aflat eu, e că era o fermă de şerpi… O crescătorie de şerpi…

Pentru prima dată, pe chipul lui Norman Gale apăru teama. Încercă să vorbească, dar vorbele îl părăsiseră.

Poirot continuă:

— Lucrai sub numele de Richards; o fotografie de-a dumitale transmisă acolo a fost recunoscută. Aceeaşi fotografie a fost identificată, la Rotterdam, ca aparţinând numitului Richards, care s-a căsătorit cu Anne Morisot.

Norman Gale încercă din nou să vorbească, dar nu reuşi. Întreaga sa făptură părea să se schimbe. Tânărul frumos, viguros se transforma într-o creatură cu trăsături de şobolan cu ochi ce se furişeau, căutând o scăpare şi negăsind niciuna.

— Graba ţi-a ruinat planul, spuse Poirot. Directoarea de la „Institut de Marie” a accelerat lucrurile, scriindu-i lui Anne Morisot. Ar fi părut suspect să se ignore acest fapt. Ai lămurit-o pe soţia dumitale că, dacă nu ascunde anumite fapte, ori ea ori dumneata aţi putea fi suspectaţi de crimă căci, din nefericire, amândoi eraţi în avion când a fost omorâtă Giselle. Te-ai întâlnit cu ea după aceea şi ai aflat că fusesem prezent la întrevedere, aşa că ai precipitat evenimentele. Îţi era teamă să nu obţii de la Anne adevărul… Chiar ea însăşi începuse să te bănuiască. Ai convins-o să plece de la hotel şi să ia trenul spre Anglia. I-ai

administrat cu forţa acid cianhidric şi i-ai pus în mână sticluţa goală.

— O grămadă de minciuni afurisite…

— Oh, nu avea contuzii pe gât.

— Minciuni sfruntate!

— Ţi-ai lăsat chiar şi amprentele pe sticluţă.

— Minţi! Purtam…

— Ah, purtai mănuşi?… Cred, monsieur, că te-ai dat de gol.

— Lua-te-ar dracu de înfumurat băgăcios!

Livid de furie, cu chipul de nerecunoscut, Gale sări la Poirot. Totuşi, Japp fu mai rapid ca el. Ţinându-l într-o strânsoare de oţel, Japp spuse:

— James Richards, alias Norman Gale, am mandat de arestare sub învinuirea de crimă cu premeditare… Te avertizez că orice vei spune va fi consemnat şi folosit ca probă la proces.

Un spasm cumplit străbătu corpul tânărului. Părea pe punctul de a face colaps.

Doi bărbaţi în civil aşteptau afară. Norman Gale fu luat.

Rămas singur cu Poirot, micul domn Clancy scoase un oftat de admiraţie.

— Monsieur Poirot, a fost cea mai palpitantă experienţă din viaţă mea. Aţi fost minunat!

Poirot zâmbi cu modestie.

— Nu, nu. Japp merită tot atâtea laude cât şi mine. El a făcut minuni, identificându-l pe Gale ca fiind Richards. Poliţia canadiană îl căuta pe Richards. O fată cu care era încurcat se presupune că se sinucisese, dar faptele ulterioare au indicat că era vorba de-o crimă.

— Groaznic, murmură domnul Clancy.

— Un criminal. Şi, asemena multor criminali cu trecere la femei.

Domnul Clancy tuşi.

— Sărmana fată, Jane Grey.

Poirot dădu cu tristeţe din cap.

— Da, cum i-am spus, viaţa poate fi cumplită. Dar ea are curaj. Va trece peste asta.

Cu o mână absentă aranjă un teanc de ziare ilustrate, pe care Norman Gale îl deranjase în saltul lui sălbatic.

Ceva îi reţinu atenţia – instantaneu al Veneţiei Kerr „vorbind cu lordul Horbury şi un prieten” la o cursă de cai.

I-l întinse domnului Clancy.

— Vezi asta? În decurs de un an ai să întâlneşti următorul anunţ: „În curând va avea loc căsătoria lordului Horbury cu onorabila Veneţia Kerr”. Şi ştii cine a aranjat această căsătorie? Hercule Poirot! Şi am mai aranjat un mariaj.

— Lady Horbury cu domnul Barraclough?

— Ah, nu, problema asta nu mă interesează. Se aplecă. Nu… Mă refer la căsătoria dintre monsieur Jean Dupont şi domnişoara Jane Grey. Vei vedea.

Trecuse o lună când Jane veni la Poirot.

— Ar trebui să vă urăsc, monsieur Poirot.

Era palidă iar sub ochi îi apăru cearcăne negre.

Poirot rosti blând:

— Urăşte-mă puţin dacă vrei. Dar cred că dumneata eşti una dintre aceia care preferă să privească adevărul în faţă decât să trăiască într-un paradis fals; şi poate n-ai fi trăit prea mult în el. Să scapi de femei e un viciu care se accentuează cu timpul.

— Era extrem de atrăgător, spuse Jane şi adăugă: n-am să mă mai îndrăgostesc niciodată.

— Normal, spuse Poirot. Capitolul ăsta al vieţii e încheiat pentru dumneata.

Jane dădu din cap.

— Însă va trebui să muncesc… Să găsesc ceva interesant în care să mă pierd şi să uit de toate.

Poirot se uită în tavan.

— Te-aş sfătui să te duci în Persia cu familia Dupont. E o muncă interesantă, dacă-ţi place.

— Dar… Dar… Credeam că e doar un camuflaj din partea dumneavoastră.

Poirot clătină din cap.

— Dimpotrivă. A început să mă intereseze atât de mult arheologia şi olăritul preistoric, încât am trimis cecul cu donaţia promisă. Azi-dimineaţă am auzit că eşti aşteptată să te alături expediţiei. Te pricepi cât de cât la desen?

— Da, la şcoală am fost foarte bună la desen.

— Excelent. Cred că-ţi va plăcea expediţia.

— Chiar vor să merg cu ei?

— Contează pe dumneata.

— Ar fi grozav să plec în lumea mare…

Obrajii i se colorară uşor. Îl privi bănuitoare.

— Monsieur Poirot… Nu sunteţi… N-o faceţi din amabilitate?

— Amabilitate? Poirot păru şocat de această idee. Te asigur, mademoiselle că, ori de câte ori e vorba de bani sunt strict un om de afaceri…

Arăta atât de ofensat încât Jane se grăbi să-şi ceară scuze.

Cred c-ar fi mai bine să mă duc la nişte muzee şi să mă uit la ceva vase preistorice, spuse ea.

— E o idee foarte bună.

În prag, Jane se opri, apoi veni înapoi.

— Poate nu sunteţi amabil în cazul expediţiei, dar aţi fost foarte amabil… cu mine.

Depuse o sărutare pe creştetul capului lui şi ieşi.

— Ça, c'est très gentil! Spuse Hercule Poirot.

SFÂRŞIT